

SVEUČILIŠTE U MOSTARU

PRAVNI FAKULTET

**POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ
IZ PRAVNIH ZNANOSTI**

- Nastavni plan i program –

**SVEUČILIŠTE U MOSTARU
PRAVNI FAKULTET**

**POSILIJE DIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ IZ PRAVNIH ZNANOSTI
NASTAVNI PLAN I PROGRAM**

**KAZNENOPRAVNI SMJER
NASTAVNI PLAN**

PRVI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPKP11	<i>Metodologija društvenih i pravnih znanosti</i>	15	8	prof. dr. sc. Vesna Kazazić
P3COPKP12	<i>Kazneno pravo Opći dio I.</i>	15	8	prof. dr. sc. Sabrina Horović doc. dr. sc. Ivan Zovko
P3COPKP13	<i>Kazneno pravo Opći dio II.</i>	15	8	prof. dr. sc. Sabrina Horović doc. dr. sc. Ivan Zovko
P3COPKP14	<i>Međunarodno kazneno pravo</i>	15	6	doc. dr. sc. Ivan Zovko
	UKUPNO	30 bodova		

DRUGI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPKP15	<i>Kazneno procesno pravo</i>	15	5	prof. dr. sc. Damir Primorac doc. dr. sc. Ivana Stipanović
P3COPKP16	<i>Kriminologija s penologijom</i>	15	5	prof. dr. sc. Borislav Petrović
P3COPKP17	<i>Zaštita temeljnih ljudskih prava i sloboda u europskom kaznenom pravu</i>	15	5	prof. dr. sc. Zvonko Miljko
P3CSRKP1	<i>Znanstveno-istraživački seminarski rad</i>		15 ECTS bodova	
	UKUPNO			30 bodova

TREĆI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPKP21	<i>Kazneno pravo Posebni dio I.</i>	15	10	prof. dr. sc. Anita Kutrović Mišić doc. dr. sc. Ivan Zovko
P3COPKP22	<i>Kazneno pravo Posebni dio II.</i>	15	10	prof. dr. sc. Anita Kutrović Mišić doc. dr. sc. Ivan Zovko
P3COPKP23	<i>Kriminalistika</i>	15	10	prof. dr. sc. Damir Primorac
	UKUPNO	30 bodova		

ČETVRTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPKP24	<i>Pravna medicina</i>	15	7	prof. dr. sc. Dragan Babić
P3COPKP25	<i>Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta</i>	15	8	prof. dr. sc. Amila Ferhatović
P3CORKP2	<i>Objavljen rad</i>		15 ECTS bodova	
	UKUPNO	30 bodova		

PETI I ŠESTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA P3CDDKP3	<i>Izrada i obrana doktorske disertacije</i>	60 ECTS bodova
	UKUPNO	60 bodova

KAZNENOPRAVNI SMJER

NASTAVNI PROGRAM

I. SEMESTAR

Naziv kolegija	METODOLOGIJA PRAVNIH I DRUŠTVENIH ZNANOSTI			Kod kolegija	P3COPGP11
Studijski program Ciklus	Doktorski studij			Godina studija	I.
ECTS vrijednost boda:	8	Semestar	I	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Okt. -.nov. 8+7
Nositelj kolegija/nastavnik:	prof. dr. sc. Vesna Kazazić				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	vesna.kazazic@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Metodologija pravnih i društvenih znanosti predstavlja osnovnu i uvodnu pravnu i društvenu nauku koja služi kao osnova za izučavanje ostalih pravnih nauka na doktorskom studiju.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći steći osnovna znanja iz oblasti Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti što im omogućuje adekvatno izučavanje ostalih pravnih disciplina i bavljenje naučno - istraživačkim radom u okviru studija trećeg ciklusa.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	-Uvod. Pojam Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti. Naziv i karakter ovih znanstvenih disciplina. Predmet i metod. Odnos Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti prema drugim znanstvenim disciplinama i njihov istorijski razvoj. -Pojam i vrste metoda saznanja prava. -Filozofski metodi saznanja prava. Pojam filozofije i filozofije prava. Predmet filozofije prava. Vrste filozofskih metoda saznanja prava. -Znanstveni metodi saznanja prava: pojam i vrste znanstvenih metoda saznanja prava. -Samostalni znanstveni metodi saznanja prava. Realni metodi i pravo. Sociološki metod i pravo. Problem politikološkog metoda. -Idealni metodi (idealne pojave, idealni metodi, pravo kao idealna pojava). -Dogmatički metod. Normativni metod. -Nesamostalni znanstveni metodi saznanja prava (istorijskopravni metod, usporednopravni metod). -Tehnički metodi prava. Pojam pravne tehnike. -Metodi stvaranja prava. Stvaranje prava opštim pravnim normama u obliku pojedinačnih. Stvaranje prava neposredno opštim normama. -Metodi primjene prava. Pojam primjene prava i njenih metoda. Metodi primjene opšte norme na konkretan slučaj. Ostvarivanje norme ponašanjem subjekata.				

	-Naučno saznanje, jezik nauke, postupak istraživanja, vrste istraživanja, faze istraživanja, definiranje istraživanja, pravila definiranja, hipoteze, klasifikacije, naučno objašnjenje, metodi iskustvenog ispitivanja.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>				
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	1.Radomir. D. Lukić, Metodologija prava, Beograd, 1995 2.V. Miličić, Metodologija prava - Nomotehnika, Zagreb, 1998 3.N.Visković, Osnove metodologije prava, predavanje na postdiplomskom studiju Pravo mora, PF, Split, 1980 4.H. Kelzen, O granicama između pravničke i sociološke metode, u knjizi Opšta teorija prava i države, Beograd, 1998 5.M. Pečujlić - V. Milić, Metodologija društvenih nauka, Beograd, 2000			
<i>Dopunska literatura:</i>	1.S.K. Vračar, Preispitivanje pravne metodologije, Beograd, 1994 2.N.Visković, Jezik prava, Zagreb, 1989 3.S.M.Bлагоjević, Metodologija prava, Beograd, 1997 4.E. Dirkem, Pravila sociološke metode, Beograd, 1963 M.Koen - E.Vojgel, Uvod u logiku i naučni metod, Beograd, 1965 5.V.Miličić, Opća teorija prava i države, Zagreb, 1999 6.N.Visković, Teorija države i prava, Zagreb, 2001 7.S.Savić, Pojam prava kao normativnog poretka - Prilog kritici Kelzenove normativne doktrine, Banjaluka, 1995.			
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>				

<i>Naziv kolegija</i>	KAZNENO PRAVO OPĆI DIO I.			Kod kolegija	P3COPKP12
<i>Studijski program Ciklus</i>	DOKTORSKI STUDIJ III. ciklus			Godina Studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8	<i>Semestar</i>	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>				<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	

<i>Sunositeli kolegija/nastavnici:</i>	Prof. dr. sc. Sabrina Horović Doc. dr. sc. Ivan Zovko			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Sat vremena iza predavanja			
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	sabrina.horovic@pf.sum.ba ivan.zovko@pf.sum.ba ,			
<i>Asistent</i>				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>				
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Produbljivanje znanja i komparativni prikaz određenih teorijskih i praktično spornih ili nedovoljno definiranih pitanja iz općeg (posebnog) dijela kaznenog prava. Osobito će se obratiti pozornost na ona pitanja, koja predstavljaju novost u općem i posebnom dijelu kaznenog prava.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odsluša i položi ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - Analizirati i prepoznati načine počinjenja kaznenog djela - Utvrditi istodobnost opasnosti u krajnjoj nuždi prema Statutu Međunarodnog kaznenog suda - Odrediti uvjete dragovoljnog odustanka kod nesvršenog i svršenog pokušaja, dobrovoljnost odustanka - Razlikovati počiniteljstvo od poticanja i pomaganja - Znati razlučiti dokaze pribavljene na nezakonit način od zakonito pribavljenih dokaza			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	- Izučavati temeljna načela, institute i pojmove u Općem dijelu Kaznenog prava teorijski i u domaćoj i sudskoj praksi Europskog suda. - Osobito pozornost posvetiti načinima počinjenja kaznenog djela, nečinjenju, pravom i nepravom, zakonski reguliranom i nereguliranom - Obraditi ograničenja prava na nužnu obranu, u slučaju nesrazmjera vrijednosti napadnutog dobra i povrijeđenog dobra, isprovociranog stanja nužne obrane, neskrivljenog-neznačajnog napada i u slučaju napada službene osobe koja djeluje u neotklonjivoj zabludi. - Istodobnost opasnosti u krajnjoj nuždi prema Statutu Međunarodnog kaznenog suda. - Odrediti uvjete dragovoljnog odustanka kod nesvršenog i svršenog pokušaja, dobrovoljnost odustanka - Uvjeti za produljeno kazneno djelo, ista ili istovrsna kaznena djela, produljeni dolus, način kvalificiranja djela i način odmjeravanja kazne - Obraditi institut počiniteljstva i razlikovati ga od poticanja i pomaganja, teorija vlasti nad djelom, subjektivni i objektivni uvjeti počiniteljstva, nehaj kao oblik krivnje supočinitelja - Poticanje u svijetlu angažiranja agenta provokatora, pitanje dokaza pribavljenih na nezakonit način - Pomaganje, fizičko i psihičko, razgraničavanje s radnjom počinjenja			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Aktivno sudjelovanje na predavanjima. Analiza sudske prakse i diskutiranje konkretnih kaznenopravnih pitanja			
Praćenje i ocjenjivanje studenta	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad

(označiti masnim tiskom)	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. Petrović, B./Joašević, D./Ferhatović, A.: Krivično pravo Opći dio, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2016. 2. Bačić, F., Kazneno pravo, Opći dio, Zagreb, 1998. 3. Horvatić, Ž., Kazneno pravo, Opći dio, Zagreb, 2003. 4. Komentari kaznenih zakona u Bosni i Hercegovini, Knjiga I. Sarajevo, 2005.			
Dopunska literatura:	1. Bačić, F., Pavlović, Š., Komentar kaznenog zakona, Zagreb, 2004. 2. Garačić, A., Kazneni zakon u sudskoj praksi, Opći dio, Zagreb, 2009. 3. Garačić, A., Pravna shvaćanja u kaznenom pravu 1956.-2008., Zagreb, 2008. 4. Grozdanić, V., Škorić, M., Uvod u kazneno pravo, Opći dio, Zagreb, 2009. 5. Jescheck – Weigend, Lehrbuch des Strafrechts, All gemeiner Teil, 5. Auflage, Berlin, 1996. 6. Pavišić, B., Grozdanić, V., Veić, P., Komentar Kaznenog zakona, Zagreb, 2007. 7. Petrović, B., Jovašević, D., Kazneno pravo Bosne i Hercegovine, Opći dio, Sarajevo, 2005. 8. Roxin, C., Strafrecht Allgemeiner Teil, Bd. I., München, 2006. 9. Schönke, A., Schröder, H., Strafgesetzbuch, Kommentar, 27. Aufl., München, 2006. Stefani, G., Le vasseur G., Bouloc, B., Droit pénal général, Paris, 2003.			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	KAZNENO PRAVO – OPĆI DIO II.			Kod kolegija	P3COPKP13
Studijski program	Doktorski studij			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	8	<i>Semestar</i>	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezan	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Sunositelj kolegija/nastavnici:	Prof. dr. sc. Sabrina Horović Doc. dr. sc. Ivan Zovko				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	sabrina.horovic@pf.sum.ba ivan.zovko@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su:				

	pružiti produbljene spoznaje o kaznenom pravu izbora vrste i mjere kaznenopravnih sankcija, zakonskoj i sudskoj politici kažnjavanja te saznanja o suvremenim učenjima o svrhama kaznenopravnih sankcija			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaју i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - primijeniti temeljna načela zakonitosti individualizacije kaznenopravnih sankcija; - poznavati i kritički procijeniti svrhu kažnjavanja; - kritički analizirati zakonsku i sudsku kaznenu politiku; - razlikovati pojedinosti u propisivanju kazni i drugih kaznenopravnih sankcija; - izvršiti pravilan odabir određene kaznenopravne sankcije; - razumjeti materijalnopravna pitanja vrsta kaznenopravnih sankcija; - kritički procijeniti pretpostavke za kažnjavanje odnosno primjenu mjera upozorenja i sigurnosnih mjera; - kritički analizirati probleme primjene svih kaznenopravnih sankcija; - analizirati poredbenopravne sustave kaznenih sankcija			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Bitne osobine suvremenih kaznenopravnih sankcija; Načelo zakonitosti i individualizacije; Svrha kažnjavanja i ostalih kaznenopravnih sankcija (posebno o generalnopreventivnim i specijalnopreventivnim ciljevima kažnjavanja i primjene drugih kaznenopravnih sankcija); Vrste kazni u povijesti i vrste suvremenih kaznenopravnih sankcija; smrtna kazna; kazna oduzimanja slobode; novčana kazna; Sudski izbor kazne (olakotne i otegotne okolnosti, ublažavanje propisanih kazni, sudska praksa izbora vrste i mjere kaznenopravnih sankcija); Mjere upozorenja (pravna priroda i svrha, sudska opomena, sustavi uvjetne osude, parcijalna uvjetna osuda, pretpostavke za primjenu uvjetne osude i opoziv); Sigurnosne mjere (pravna priroda i svrha sigurnosnih mjera i načelo razmjernosti u primjeni, sigurnosne mjere medicinske prirode, sigurnosne mjere zabrana, protjerivanje stranca iz zemlje i oduzimanje predmeta).			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Kurtović Mišić, A. Krstulović Dragičević: Kazneno pravo (Temeljni pojmovi i instituti), Split, 2014; K. Turković, P. Novselec, V. Grozdanić, A. Kurtović Mišić, D. Derenčinović, I. Bojanić, M. Munivrana Vajda, M. Mrčela, S. Nola, S. Roksandić Vidlička, D. Tripalo, A. Maršavelski: Komentar Kaznenog zakona, Zagreb, 2013; Novoselec, Bojanić: Kazneno pravo, opći dio, Zagreb, 2013; Bačić, Kazneno pravo, opći dio, peto izdanje, Zagreb, 1998; Pavlović, Kazneni zakon, komentar, Rijeka, 2015; Cotić i dr., Uslovna osuda, sudska opomena, oslobođenje od kazne, Beograd, 1975; Kurtović, Novosti u području kaznenih sankcija prema prijedlogu Zakona o			

	izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, u knjizi: <i>Bačić i dr. Kurtović</i>, Zakonska rješenja u svjetlu primjene mjera upozorenja, sigurnosnih mjera i oduzimanja imovinske koristi, HLJKPP 2/2000; <i>Grozđanić</i>, Sistem sankcija u Nacrtu novog hrvatskog Kaznenog zakonika, HLJKPP 1/1994; Probation and probation services: a European perspective / edited by Anton M. van Kalmthout, Jack T.M. Derks, Nijmegen, WLP, 2000. <i>Cvitanović</i>, Svrha kažnjavanja u suvremenom kaznenom pravu, Zagreb 1999; <i>Svedrović</i>, Kriminalnopolitička opravdanost promjena kaznenih sankcija s osvrtom na uvođenje doživotnog zatvora i na sustav izricanja kazne, HLJKPP 2/2003; <i>Carić M.</i>, Kratkotrajna kazna zatvora i njezini supstituti, mag. rad, Zagreb 2001; <i>Vidović</i>, Kazna lišenja slobode, Banja Luka 1981; <i>Vidović</i>, O problematici dužih zatvorskih kazni, NZ 5/1982; <i>Šeparović</i>, Alternative kazni zatvora, NZ 6/1988, str. 693-707; <i>Novoselec</i>, Izvršenje novčane kazne i primjena supletnog zatvora u kaznenom postupku, NZ 2-3/1989, <i>Pavlović</i>, Kazne lišenja slobode s posebnim osvrtom na kratkotrajne kazne i ostvarivanje principa individualizacije u njihovom izvršenju, Penološke teme 1-2/1989, <i>Horvatić</i>, Sustav propisivanja kazni u krivičnom zakonu SRH (de lege lata i de lege ferenda), NZ 2-3/1989, str. 238-255; <i>Tabaković</i>, Analitičko-sintetičko odmjeravanje kazni i princip individualizacije, Penološke teme 4/1989; <i>Kos</i>, Institut ublažavanja kazne u procesu njezine individualizacije, HLJKPP 2/2003, str. 429-448; <i>Valković</i>, Uvjetna osuda u hrvatskom kaznenom pravu i sudskoj praksi, HLJKPP 1/1999; <i>Bačić</i>, Uvjetna osuda i uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom u Prijedlogu Krivičnog zakona SFRJ, NZ 6/1976, 40-56; <i>Horvatić</i>, Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom u novom jugoslavenskom krivičnom pravu, NZ 10/1978, 29-39; <i>Bačić</i>, Još malo o uvjetnoj osudi u jugoslavenskom krivičnom zakonodavstvu, JRKKP 6/1989 i NZ 6/1988, 708-718; <i>Bačić</i>, Marginalije uz novi Kazneni zakon (opći dio), HLJKPP 2/1997, (Uvjetna osuda, 427-428); <i>Tomašević</i>, Mjere sigurnosti u krivičnom pravu, Split 1986; <i>Kurtović</i>, Mjere sigurnosti medicinskog karaktera u krivičnom pravu SFRJ, ZRPFS 1982, str. 69-84; <i>Horvatić</i>, Mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom u Krivičnom zakonu SFRJ i praktična primjena na području SR Hrvatske, NZ 7-10/1983, str. 37-48; <i>Žakman-Ban/Sučur</i>, Zaštitni nadzor uz uvjetnu osudu i rad za opće dobro na slobodi - zakonske i provedbene implikacije, HLJKPP 2/1999, 635-657; <i>Cvitanović</i>, <i>Glavić</i>: Uz problematiku sigurnosne mjere zabrane pristupa internetu, HLJKPP, 2/2012. <i>Cvitanović</i>, <i>Glavić</i>: Prvi pogled na uvjetnu osudu u novom kaznenom zakonu, HLJKPP, 2/2011.
Dopunska literatura:	U dogovoru s nastavnikom
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	MEĐUNARODNO KAZNENO PRAVO			Kod kolegija	P3COPKP14
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	6	Semestar	I.	Broj sati po	15

				semestru (p+v+s)	
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Doc. dr. sc. Ivan Zovko				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	ivan.zovko@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Stjecanje općih znanja o reakcijama međunarodnog i nacionalnih pravnih sustava na međunarodne zločine, posebice na ratne zločine. Stječu se okvirna znanja o svim međunarodnim kaznenim sudištima.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • upoznati se sa pojmom odgovornosti u međunarodnom kaznenom pravu; • kritički procjenjivati rad međunarodnih kaznenih sudišta; • steći znanja o kaznenom pravu u pravnom okviru Europske unije • analizirati međunarodna kaznena djela				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	- razvoj međunarodnog kaznenog prava, - međunarodno kazneno pravosuđe, - odgovornost u međunarodnom kaznenom pravu, - međunarodna kaznena djela, - pravni okvir Europske Unije i kazneno pravo, - Lisabonski ugovor				
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	
	Napomene:				
Studentske obveze					
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad	
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej	
Obvezna literatura:	- Petrović, B., Jovašević, D. (2011). Međunarodno krivično pravo. Sarajevo: Pravni fakultet, - Petrović, B., et al. (2011). Međunarodno kazneno sudovanje. Sarajevo: Privredna štampa				
Dopunska literatura:	- Burić, Z. (2007). Europski uhidbeni nalog. Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, br. 1. - Đurđević, Z. (2008). Lisabonski ugovor: prekretnica u razvoju kaznenog prava u Europi, u: Rodin, S. et al. (ur) Reforma Europske Unije - Lisabonski ugovor. Zagreb, Narodne novine. - Satzger, H. (2003). Utjecaji prava Europske zajednice/Europske unije na				

	nacionalno kazneno pravo država članica. Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, br. 1.
Dodatne informacije o kolegiju	

II. SEMESTAR

<i>Naziv kolegija</i>	KAZNENO PROCESNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPKP15
<i>Studijski program Ciklus</i>	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	5	<i>Semestar</i>	II.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>				<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	
<i>Sunositelji kolegija/nastavnici:</i>	Prof. dr. sc. Damir Primorac Doc. dr. sc. Ivana Stipanović				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	damir.primorac@primorac-partners.com 0038521480646 ivana.stipanovic@pf.sum.ba				
<i>Asistent</i>					
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su stjecanje novog znanja iz kazneno procesnog prava te upoznavanje studenata s osnovama i različitostima kaznenog postupka u nekim od država Europske unije. Jednako tako, cilj je upoznavanje studenata s najnovijim odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine te Europskog suda za ljudska prava koje su od značaja za kazneno procesno pravo.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će steći nova teorijska i praktična znanja iz kazneno procesnog prava, posebno iz poredbenog prava, koja su im važna za rad u pravosudnim i drugim tijelima u kojima se traži to znanje. S druge strane, od studenata se očekuje da će nakon položenog kolegija biti u mogućnosti kritički ocijeniti pojedina zakonska rješenja i iznijeti kvalitetne prijedloge.				
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	- Kazneni postupak i kazneno procesno pravo – osnovni pojmovi, - Povijesni razvoj kazneno procesnog prava, - Izvori kazneno procesnog prava, - Osnovna načela kazneno procesnog prava, - Sudionici kaznenog postupka, - Radnje u kaznenom postupku, - Činjenice u kaznenom postupku, - Dokazi u kaznenom postupku, - Oblici kaznenog postupka, - Stadiji kaznenog postupka, - Odluke u kaznenom postupku, - Poredbeno kazneno procesno pravo (Republika Hrvatska, Savezna Republika Njemačka i Republika Italija), - Međunarodna kaznenopravna suradnja.				

Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. Sijerčić-Čolić, H.: Krivično procesno pravo, Knjiga I, Krivičnoprocesni subjekti i krivičnoprocesne radnje, Drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2008. godina, 2. Sijerčić-Čolić, H.: Krivično procesno pravo, Knjiga II, Tok redovitog krivičnog postupka i posebni postupci, Drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2008. godina, 3. Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 i 72/13). 4. Zakon o kaznenom postupku Republike Hrvatske (Narodne novine br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13 i 152/14), 5. Zakon o krivičnom postupku Savezne Republike Njemačke, Edicija Njemačko pravo, Knjiga 1, University press – Magistrat izdanja, Sarajevo, 2011. godina, 6. Pavišić, B. i dr., Talijanski kazneni postupak, Pravni fakultet u Rijeci, 2002. godina.			
Dopunska literatura:	1. Krapac, D.; Kazneno procesno pravo, Prva knjiga, Institucije, Narodne novine, Zagreb, 2015. godina, 2. Primorac, D.; Kazneno procesno pravo i prekršajno pravo – odabrane teme, Alfa, Zagreb, 2015. godina, 3. Simović, N.M.; Simović, V. M.; Todorović, LJ.; Krivični postupak Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i Republike Srpske, Biblioteka Mostovi, Sarajevo, 2009. godina, 4. Tomić, M.; Ilić, M.: Kazneno procesno pravo, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2006. godina, 5. Zlatarić, B.; Damaška, M.: Rječnik krivičnog prava i postupka, Informator, Zagreb, 1977. godina, 6. Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07 i 9/09), 7. Europska konvencija o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima i Dodatni protokol (Narodne novine RH – međunarodni ugovori br. 4/99 i 1/07), 8. Europska konvencija o transferu osuđenih osoba (Narodne novine RH – međunarodni ugovori br. 14/94), 9. Europska konvencija o izručenju od 13. prosinca 1957. godine i Dodatni protokoli (Narodne novine RH – međunarodni ugovori br. 14/94), 10. Sporazum između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i			

	Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima, Split, 26. veljače 1996. godine (područje primjene – Federacija BiH), 11. Sporazum između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o izmjeni Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima, Sarajevo, 17. lipnja 2002. godine, 12. Sporazum između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima, Split, 26. veljače 1996. godine, 13. Sporazum između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o izmjeni Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima, 07. lipnja 2004. godine, 14. Sporazum između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o izmjenama Sporazuma o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima od 10. veljače 2010. godine, 15. Protokol o suglasnosti u ostvarivanju međusobne suradnje u borbi protiv svih oblika teškog kriminala Državnog odvjetništva Republike hrvatske i Tužiteljstva/Tužilaštva Bosne i Hercegovine od 21. siječnja 2005. godine, 16. Protokol o suradnji između Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske i Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine od 23. srpnja. 2008. godine, 17. Ugovor između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o izručenju (Narodne novine RH – međunarodni ugovori br. 1/2014), 18. Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (Narodne novine br. 91/10, 81/13, 124/13 i 26/15).
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	KRIMINOLOGIJA S PENOLOGIJOM			Kod kolegija	P3COPKP16
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	5	Semestar	drugi	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Borislav Petrović				
Kontakt sati/konzultacije:	prema rasporedu				
E-mail adresa i broj telefona:	borislav.petrovic@gmail.com borislav.petrovic@pf.sum.ba				

<i>Asistent</i>				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>				
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Nema ni jednog suvremenog kaznenog zakona koji ne sadrži propise o izboru vrste i mjere kazne uzimanjem u obzir kriminoloških spoznaja o kriminogenezi koja je rezultirala kaznenim djelom. Kriminološka tipologija delinkvenata dobro povezuje kriminologiju s kriminalistikom i kaznenim procesnim pravom. S obzirom na brojne odnose kriminologije i pravnih predmeta znanja iz predmeta kriminologije značajno doprinose ukupnosti kaznenopravnog obrazovanja.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: -steći znanja o tipičnim komponentama kriminalne etiologije i kriminalne fenomenologije organiziranog kriminala; -analizirati penološke determinante u Bosni i Hercegovini; -upoznati se sa penitensijarnim sistemima pojedinih europskih država.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	- strah od kriminala i viktimološke studije, - tipične komponente kriminalne etiologije, - kriminalna fenomenologija organiziranog kriminala, - primjenjena kriminologija, - kriminološka ekspertiza i prognoza, - formalna reakcija na kriminal, - GIS u analizi kriminala - suvremeni razvoj penologije, - penološke determinante u Bosni i Hercegovini, - penitensijarni sistemi pojedinih europskih država.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	- Petrović, B., Meško, G. (2010). Kriminologija. Sarajevo: Pravni fakultet, - Stout, b., Yates, J., Willians, B. (2008). Applied Criminology, Sage pubicitgations. - Sijerčić- Čolić, H., Vranj, V. (2011). Uvod u penologiju. Sarajevo: Pravni fakultet,			
Dopunska literatura:	- Siegel, L. (2006). Criminology, Thomson Learning, Belmont USA, - Derenčinović, D., Getoš, A.M. (2008). Uvod u kriminologiju s osnovama kaznenog pravosuđa, - Konstantinović-Vilić, S., Kostić, M. (2006). Penologija. Niš: Pravni fakultet - Dirk, van Z.S. (2006). The 2006 European Prison Rules, Paper for the International PEnitentiary Conference. Barcelona.			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	ZAŠTITA TEMELJNIH LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA U EUROPSKOM KAZNENOM PRAVU			Kod kolegija	P3COPKP17
Studijski program Ciklus	Doktorski studij III.			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	5	Semestar	– II. semestar	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:		Prof. dr. sc. Zvonko Miljko			
Kontakt sati/konzultacije:		Sat vremena iza predavanja			
E-mail adresa i broj telefona:		zvonko.miljko@pf.sum.ba			
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Polaznici trebaju dobiti opći uvid u materiju ljudskih prava i temeljnih sloboda, proučavajući primarno regionalni razvitak ovog koncepta kroz temeljni međunarodni pravni dokument u ovoj oblasti – Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Analizirati će se odnos nadnacionalnog i nacionalnog prava, ustavnopravnih i kaznenopravnih aspekata, novog pravnog sustava europskog prava, i steći uvid u zaštitu pojedinačnih prava i sloboda zajamčenih Europskom konvencijom, kao i pozitivnih obveza prema Europskoj konvenciji, čime bi polaznici stekli sveobuhvatna znanja iz ove oblasti, i kroz dosadašnju sudsku praksu domaćih sudova, Ustavnog suda i Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Poznavati materiju ljudskih prava i temeljnih sloboda,. Razumjeti Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Primijeniti razumijevanje odredbi Europske konvencije na konkretan slučaj, Poznavati case study putem izučavanja presuda Europskog suda za ljudska prava Analizirati odnos nadnacionalnog i nacionalnog prava Poznavati pozitivne obveza prema Europskoj konvenciji				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Koncept ljudskih prava i temeljnih sloboda 2. Ustavnopravni i kaznenopravni odnos 3. Europsko pravo kao novi pravni sustav 4. Pravni status Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama 5. Pozitivne obveze prema Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda 6. Pojedinačna prava i slobode				
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	
	Napomene:				
Studentske obveze	Pohađanje nastave, seminarski rad.				

Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Berislav Pavišić, Kazneno pravo Vijeća Europe, Zagreb, 2006. Vesna Batistić Kos, Pozitivne obveze prema Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Zagreb, 2012. Christopher Harland, Ralph Roche i Ekkehard Strauss, Komentar Europske konvencije o ljudskim pravima prema praksi u Bosni i Hercegovini i Strasbourgu, Sarajevo, 2003. Jasna Omejec, Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u praksi Europskog suda za ljudska prava, Zagreb, 2013.			
Dopunska literatura:	Branko Smerdel, Ustavno uređenje europske Hrvatske, Zagreb, 2013.			
Dodatne informacije o kolegiju				

III. SEMESTAR

<i>Naziv kolegija</i>	KAZNENO PRAVO – POSEBNI DIO I.			Kod kolegija	P3COPKP21
<i>Studijski program Ciklus</i>	DOKTORSKI STUDIJ III. ciklus			Godina Studija	II.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	10	<i>Semestar</i>	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>				<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	
<i>Sunoositelji kolegija/nastavnici:</i>	Prof. dr. sc. Anita Kurtović Mišić Doc. dr. sc. Ivan Zovko				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	anita.kurtovic@pravst.hr ivan.zovko@pf.sum.ba				
<i>Asistent</i>					
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Kolegij pruža produbljene spoznaje o kaznenom pravu izbora kaznenopravnih sankcija odnosno saznanja o suvremenim učenjima o izboru vrste i mjere kaznenopravnih sankcija - kažnjavanja, primjene mjera upozorenja, sigurnosnih mjera i drugih oblika kaznenopravne represije ili prevencije. Također, predmet je postavljen tako da studente upozna s temeljnim načelima zakonitosti kaznenopravnih sankcija i njihove individualizacije, svrhama kažnjavanja kao i pojmovima zakonske i sudske kaznene politike. Kolegij produbljuje i posebna znanja koja se odnose na pojedinosti o propisivanju kazni i drugih kaznenopravnih sankcija i njihovoj primjeni. To su posebnosti izbora određene sankcije i razumijevanja materijalopravnih pitanja vrsta kaznenopravnih sankcija te problema primjene i pretpostavki za				

	kažnjavanje odnosno primjenu mjera upozorenja i sigurnosnih mjera.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - Objasniti načelo zakonitosti i individualizacije kazne - Analizirati olakotne i otegotne okolnosti, - Znati primijeniti ublažavanje propisanih kazni - Evaluirati gašenje kaznene sankcije, rehabilitaciju i brisanje osude.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Bitne osobine suvremenih kaznenopravnih sankcija; Načelo zakonitosti i individualizacije; Svrha kažnjavanja i ostalih kaznenopravnih sankcija (posebno o generalnopreventivnim i specijalnopreventivnim ciljevima kažnjavanja i primjene drugih kaznenopravnih sankcija); Vrste kazni u povijesti i vrste suvremenih kaznenopravnih sankcija; smrtna kazna; kazna oduzimanja slobode; novčana kazna; Sudski izbor kazne (olakotne i otegotne okolnosti, ublažavanje propisanih kazni, sudska praksa izbora vrste i mjere kaznenopravnih sankcija); Mjere upozorenja (pravna priroda i svrha, sudska opomena, sustavi uvjetne osude, parcijalna uvjetna osuda, pretpostavke za primjenu uvjetne osude i opoziv); Sigurnosne mjere (pravna priroda i svrha sigurnosnih mjera i načelo razmjernosti u primjeni, sigurnosne mjere medicinske prirode, sigurnosne mjere zabrana, protjerivanje stranca iz zemlje i oduzimanje predmeta).			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Aktivno sudjelovanje na predavanjima. Analiza sudske prakse i diskutiranje konkretnih kaznenopravnih pitanja			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Horović Sabrina, Posebni dio Kaznenog prava Bosne i Hercegovine knjiga br.I, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2009 Horović Sabrina, Posebni dio Kaznenog prava Bosne i Hercegovine knjiga broj II., Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2010. Petrović Borislav, Jovašević, Dragan: Krivično/Kazneno pravo Bosne i Hercegovine, Opći dio, Pravni Fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2005. Kazneni zakon BiH, Službeni glasnik BiH br.3/03,32/03,37/03,54/04,61/04,30/05,53/06,55/06,32/07,8/10; 47/14; 22/15;40/15 Kazneni zakon FBiH, Službeni glasnik FBiH br. 36/03,37/03,21/04,69/04,18/05,42/10,42/11;59/14; 76/14 Novoselec, Kazneno pravo, opći dio, Zagreb 2009. Bačić, Kazneno pravo, opći dio, peto izdanje, Zagreb 1998. Bačić/Pavlović, Komentar Kaznenog zakona, Zagreb 2004. Cotić i dr., Uslovna osuda, sudska opomena, oslobođenje od kazne, Beograd 1975; Kurtović, Novosti u području kaznenih sankcija prema prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, u knjizi: Bačić i dr.			

	<i>Kurtović</i>, Zakonska rješenja u svjetlu primjene mjera upozorenja, sigurnosnih mjera i oduzimanja imovinske koristi, HLJKPP 2/2000. <i>Grozđanić</i>, Sistem sankcija u Nacrtu novog hrvatskog Kaznenog zakonika, HLJKPP 1/1994. Probation and probation services: a European perspective / edited by Anton M. van Kalmthout, Jack T.M. Derks, Nijmegen, WLP, 2000. <i>Cvitanović</i>, Svrha kažnjavanja u suvremenom kaznenom pravu, Zagreb 1999; <i>Svedrović</i>, Kriminalnopolitička opravdanost promjena kaznenih sankcija s osvrtom na uvođenje doživotnog zatvora i na sustav izricanja kazne, HLJKPP 2/2003, 341-428 <i>Carić M.</i>, Kratkotrajna kazna zatvora i njezini supstituti, mag. rad, Zagreb 2001; <i>Vidović</i>, Kazna lišenja slobode, Banja Luka 1981; <i>Vidović</i>, O problematici dužih zatvorskih kazni, NZ 5/1982, <i>Šeparović</i>, Alternative kazni zatvora, NZ 6/1988, str. 693-707; <i>Novoselec</i>, Izvršenje novčane kazne i primjena supletornog zatvora u kaznenom postupku, NZ 2-3/1989, <i>Pavlović</i>, Kazne lišenja slobode s posebnim osvrtom na kratkotrajne kazne i ostvarivanje principa individualizacije u njihovom izvršenju, Penološke teme 1-2/1989, <i>Horvatić</i>, Sustav propisivanja kazni u krivičnom zakonu SRH (de lege lata i de lege ferenda), NZ 2-3/1989, str. 238-255; <i>Tabaković</i>, Analitičko-sintetičko odmjeravanje kazni i princip individualizacije, Penološke teme 4/1989; <i>Kos</i>, Institut ublažavanja kazne u procesu njezine individualizacije, HLJKPP 2/2003, str. 429-448 <i>Valković</i>, Uvjetna osuda u hrvatskom kaznenom pravu i sudskoj praksi, HLJKPP 1/1999. <i>Bačić</i>, Uvjetna osuda i uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom u Prijedlogu Krivičnog zakona SFRJ, NZ 6/1976, 40-56; <i>Horvatić</i>, Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom u novom jugoslavenskom krivičnom pravu, NZ 10/1978, 29-39; <i>Bačić</i>, Još malo o uvjetnoj osudi u jugoslavenskom krivičnom zakonodavstvu, JRKKP 6/1989 i NZ 6/1988, 708-718; <i>Bačić</i>, Marginalije uz novi Kazneni zakon (opći dio), HLJKPP 2/1997, (Uvjetna osuda, 427-428); <i>Tomašević</i>, Mjere sigurnosti u krivičnom pravu, Split 1986; <i>Tomašević</i>, Mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom u Krivičnom zakonu i sudskoj praksi, u knjizi: Prometna delinkvencija i društvena samozaštita Zagreb 1981, str. 171-182; <i>Kurtović</i>, Mjere sigurnosti medicinskog karaktera u krivičnom pravu SFRJ, ZRPFS 1982, str. 69-84; <i>Horvatić</i>, Mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom u Krivičnom zakonu SFRJ i praktična primjena na području SR Hrvatske, NZ 7-10/1983, str. 37-48; <i>Turković i dr.</i>, Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, Komentar s prilogima, Zagreb 2001
Dopunska literatura:	<i>Bulatović</i>, Sudska opomena, Beograd 1981; <i>Dragić</i>, Uvjetna osuda u praktičnoj primjeni, NZ 7-10/1983; <i>Bejatović</i>, Uslovna osuda, Beograd 1986; <i>Bejatović</i>, Opozivanje uslovne osude, NZ 4/1986, 559-579;

	<i>Tomašević</i>, Neki problemi u postupku za primjenu mjera sigurnosti, ZRPFS 1983/84, str. 15-25; <i>Bejatović</i>, Osnovna obeležja mere bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, JRKKP 1/195; <i>Novoselec</i>, Neki pravni problemi izvršenja mjere sigurnosti obaveznog liječenja alkoholičara i narkomana, Penološke teme 1-2/1986, str. 77-81; <i>Vouk</i>, Dvije kritičke napomene uz opći dio Krivičnog zakona SFRJ, NZ 11-12/1987, (uz mjerusigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom, str. 1362-1364); <i>Turčin/Goreta</i>, Sadašnje stanje i tendencije razvoja na području mjera sigurnosti kod psihički poremećenih počinitelja krivičnih djela, Penološke teme 2/1987; <i>Pavelin</i>, Mjere sigurnosti iz čl. 63, 64. i 65. KZ SFRJ, NZ 1/1988, str. 54-64; <i>Grozdanić</i>, Mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi u našem krivičnom pravu, Zakonitost 2/1990, str. 234-243; <i>Bačić</i>, Marginalije uz novi Kazneni zakon (opći dio), (Sigurnosne mjere), HLJKPP 2/1997, str. 430-433; <i>Žakman-Ban/Šućur</i>, Zaštitni nadzor uz uvjetnu osudu i rad za opće dobro na slobodi - zakonske i provedbene implikacije, HLJKPP 2/1999, 635-657; <i>Pospišil-Završki</i>, Mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi u praktičnoj primjeni, NZ 7-10/1983, str. 49-55;
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	KAZNENO PRAVO – POSEBNI DIO II.			Kod kolegija	P3COPKP22
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	<i>Semestar</i>	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Sunositelji kolegija/nastavnici:	Prof. dr. sc. Anita Kurtović-Mišić Doc. dr. sc. Ivan Zovko				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	anita.kurtovic@pravst.hr ivan.zovko@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: pružiti sustavni prikaz obilježja kaznenih djela protiv života i tijela te kaznenih djela protiv imovine kao i produbljenu analizu pitanja koja su sporna u teoriji i praksi, pri čemu se studentima poredbenom metodom pružaju znanja, kako domaće, tako i strane judikature.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - poznavati i kritički analizirati zakonska bića kaznenih djela protiv života i tijela;				

	- poznavati i kritički analizirati zakonska bića kaznenih djela protiv imovine; - kritički procijeniti zakonsku i sudsku kaznenu politiku prema kaznenim djelima protiv života i tijela te protiv imovine; - razlikovati pojedine oblike (temeljno djelo, privilegirani i kvalificirani oblik) kaznenih djela protiv života i tijela te protiv imovine; - izvršiti pravilnu pravnu kvalifikaciju određenog kaznenog djela; - razumijeti ratio legis odnosno motive propisivanja oblika kaznenih djela protiv života i tijela te protiv imovine; - kritički usporediti s rješenjima u poredbenom kaznom pravu; - kritički analizirati materijalnopravne probleme u judikaturi u slučajevima počinjenja kaznenih djela protiv života i tijela te protiv imovine.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Kaznena djela protiv života i tijela - kaznena djela protiv života: temeljno djelo ubojstva i njegovi kvalificirani i privilegirani oblici te sudjelovanje u samoubojstvu; - kaznena djela protiv tijela: različite vrste (stupnjevi) tjelesnih ozljeda i njihovo razgraničenje; - protupravni prekid trudnoće; - kaznena djela ugrožavanja života i tijela: sudjelovanje u tučnjavi, nepružanje pomoći i napuštanje nemoćne osobe Kaznena djela protiv imovine - kaznena djela protiv vlasništva: temeljno djelo krađe i njegovi kvalificirani i privilegirani oblici, razbojništvo i razbojnička krađa, oduzimanje tuđe pokretne stvari i uništenje i oštećenje tuđe pokretne stvari; - kaznena djela protiv imovinskih prava: prijevara, zlouporaba osiguranja i povjerenja, lihvarski ugovor, iznuda, ucjena i prikrivanje; - kaznena djela protiv intelektualnog vlasništva: povreda autorskih prava			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	<i>K. Turković, P. Novselec, V. Grozdanić, A. Kurtović Mišić, D. Derenčinović, I. Bojanić, M. Munivrana Vajda, M. Mrčela, S. Nola, S. Roksandić Vidlička, D. Tripalo, A. Maršavelski: Komentar Kaznenog zakona, Zagreb, 2013;</i> <i>Posebni dio Kaznenog prava, (ur. Novoselec), Zagreb, 2007;</i> <i>Horović, S., Posebni dio Kaznenog prava Bosne i Hercegovine, Knjiga I. i II., Mostar, 2010;</i> <i>Pavlović, Kazneni zakon, komentar, Rijeka, 2015;</i> <i>Kurtović/Garačić, 5. radionica: Novosti kod kaznenih djela protiv života i tijela i kaznenih djela protiv slobode i prava građana, HLJKPP 1/1998;</i> <i>Derenčinović, 6. radionica: Novosti kod kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa i kod kaznenih djela protiv imovine, HLJKPP 1/1998, str.</i>			

	197-208
Dopunska literatura:	Pradel/Danti-Juan, Droit pénal spécial, Paris 2001; Svedrović, Novosti kod kaznenih djela protiv života i tijela, u knjizi: <i>Bačić i dr.</i> Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, Zagreb, 2003. str. 59-71; Šimonović/Turković, Posebna regulacija kloniranja kod nas i u svijetu, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 6/2005, str. 1543-1575; Kos, Zakonska i sudska politika kažnjavanja županijskih sudova u RH; ubojstvo, razbojništvo i teško djelo protiv sigurnosti javnog prometa, HLJKPP 2/2004, str. 435-474
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	KRIMINALISTIKA			Kod kolegija	P3COPKP23
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Damir Primorac				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	damir.primorac@primorac-partners.com 0038521480646				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su upoznavanje studenata s temeljnom ulogom kriminalistike, kao multidisciplinarne znanosti, koja se bavi otkrivanjem i istraživanjem kaznenih djela te njihovih počinitelja. Polazeći od toga, studentima će se posebno ukazati na poveznicu između kaznenog prava (materijalnog i procesnog) te kriminalistike, u cilju suzbijanja kriminaliteta.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će steći nova teorijska i praktična znanja iz područja kriminalistike koja će im biti od značaja za rad u policiji, pravosuđu kao i u drugim tijelima u kojima je takvo znanje potrebno. S druge strane, od studenata se očekuje da će nakon položenog kolegija biti u mogućnosti iznositi kritička stajališta o pojedinim pitanjima iz područja kriminalističke znanosti te na taj način, takvim svojim razmišljanjima i argumentima, doprinijeti u još kvalitetnijoj borbi protiv kriminaliteta.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Osnove kriminalistike, 2. Načela kriminalistike, 3. Kriminalistička taktika - općenito, - opće izvidne radnje, - posebne izvidne radnje, - hitne istražne radnje. 4. Kriminalistička tehnika				

	- općenito, - tragovi, - identifikacija, 5. Kriminalističke metodike - općenito, - analiza pojedinih kategorija kaznenih djela u okviru kriminalističke metodike.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. Modly, D.; Mršić, G.: Uvod u kriminalistiku, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2014. godina, 2. Mršić, G.; Modly, D.; Popović, M.; Forenzika – Istraživanje mjesta događaja II., Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2014. godina, 3. Pavišić, M.; Modly, D.; Veić, P.: Kriminalistika – knjiga druga, Dušević & Kršovnik, Rijeka, 2012. godina. 4. Vodinelić, V.; Aleksić, Ž.: Kriminalistika, Informator, Zagreb, 1990. godina,			
Dopunska literatura:	1. Kolar-Gregorić, T.: Kriminalistička tehnika, MUP RH, Zagreb, 2004. godina, 2. Lee, H. C.: Materijalni tragovi (prijevod). Zagreb, MUP RH, 1998. godina, 3. Lee, H. C.: Crime Scene Handbook, Academic Press, London, 2001. godina, 4. Modly, D.; Popović, M.; Mršić, G.: Forenzika – Osiguranje mjesta događaja, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2014. godina, 5. Modly, D.; Šuperina, M.; Korajlić, N.: Rječnik kriminalistike, Strukovna udruga kriminalista, Zagreb, 2008. godina, 6. Mršić, G.; Galeković, J.; Ledić, A.; Risović, A.; Škavić, N.: Forenzika dokumenata, novca i rukopisa, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2014. godina, 7. Primorac, D.; Schanfield.: Forensic DNA Applications: AN Interdisciplinary Perspective, CRC press, Taylor & Francis Group, 2014., 8. Primorac, D. i suradnici: Analiza DNA u sudskoj medicini i pravosuđu, Medicinska naklada, Zagreb, 2008. godina, 9. Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 i 72/13). 10. Zakon o kaznenom postupku Republike Hrvatske (Narodne novine br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13 i 152/14).			
Dodatne informacije o kolegiju				

IV. SEMESTAR

Naziv kolegija	PRAVNA MEDICINA			Kod kolegija	P3COPKP24
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	7	Semestar	IV. semestar	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Miro Jakovljević				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	jakovljevic.miro@yahoo.com				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznavanje s osnovama psihijatrijskih poremećaja, njihovom epidemiologijom, uzrocima, kliničkim slikama, liječenjem, kriminalitetom, forenzičko-psihijatrijskim značenjem u kazneno-pravnim postupcima i utjecajem psihičkih poremećaja na sposobnost shvaćanja i mogućnost upravljanja tempore criminis, te primjenom sigurnosnih mjera i prisilnom hospitalizacijom.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Definirati osnovne psihijatrijske poremećaje, Poznavati epidemiologiju,uzroke, kliničku sliku, liječenje kod psihijatrijskih poremećaja Odrediti forenzičko-psihijatrijsko značenje u kazneno-pravnim postupcima i utjecaj psihičkih poremećaja na sposobnost shvaćanja i mogućnost upravljanja tempore criminis, Znati uvjete primjene sigurnosnih mjera Prepoznati opravdanost prisilne hospitalizacije				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Pravni sadržaj forenzičke psihijatrije (razvoj posebnog statusa nebrojivih delikvenata u kaznenom pravu, pravni okviri psihijatrijskih vještačenja u kaznenom postupku, prisilna hospitalizacija osoba s težim duševnim poremećajima, psihijatrijska vještačenja u drugim pravnim postupcima). Opća psihopatologija (svijest, opažanje, afektivitet, volja, pažnja, psihomotorika, pamćenje,nagoni, mišljenje, inteligencija, poremećaji doživljavanja vlastite osobe). Poglavlja iz specijalne psihopatologije u forenzičkoj psihijatriji (demencija i poremećaji starije životne dobi, duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani zlouporabom psihoaktivnih tvari, stanje akutne opijenosti, alkoholizam i alkoholom uvjetovani poremećaji, shizofrenija, sumanutu poremećaji, inducirani sumanutu poremećaj, poremećaji raspoloženja, neurotski i somatiformniporemećaji, reakcije na teški stres i poremećaj prilagodbe, psihijatrijski aspekti seksualnosti, poremećaji ličnosti, duševna zaostalost ili mentalna retardacija, psihički poremećaji i poremećaji ponašanja u djetinjstvu i adolescenciji, delikti u afektu, epilepsija, simuliranje, liječenje				

	mentalnih poremećaja, psihijatrijska ekspertiza.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>	Nazočnost predavanjima i drugim oblicima nastave			
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	Sudska psihijatrija - Kozarić-Kovačić Dragica, Grubišić-Ilić Mirjana, Grozdanić Velinka. Forenzička psihijatrija, 2. izdanje. Zagreb: Medicinska naklada, 2005. - Kozarić-Kovačić Dragica. Medicinski i pravni aspekti za zaštitu djece od zloporabe droga i zlostavljanja. Zagreb: UNICEF, 2001. -Kozarić-Kovačić Dragica, Borovečki Andreja. Malingering PTSD. In: Thomas A. Corrales, ed. Focus on Post-Traumatic Stress Disorder Research. Hauppauge, NY: Nova SciencePublishers, Inc., 2005: 185-208. -Kozarić, Kovačić Dragica i sur.: Afektivni poremećaji u forenzičkoj psihijatriji kod ispitanika u krivičnim i civilnim predmetima Sudska medicina -Zečević, D. Škavić J.,Osnove sudske medicine za pravnike. ZAGREB: Barbat, 1996. Sudska psihologija -Ajduković Marina, Psihologija svjedočenja i iskaza, Odabrane teme iz sudske psihologije,skripta, Zagreb, 2007. Kaznenopravni položaj osoba s duševnim smetnjama -Đurđević, Z. (2002) Pravni položaj počinitelja kaznenih djela s duševnim smetnjama.Sveučilišna tiskara, izabrana poglavlja. -Goreta, M. i suradnici : Psihijatrijska vještačenja: kazneno pravo, Zagreb, Medicinska naklada.			
<i>Dopunska literatura:</i>	Sudska psihijatrija - Kozarić-Kovačić Dragica. Vještačenja alkoholičara u civilnim predmetima. Penološke teme 1991; 7: 83-87. - Kozarić-Kovačić Dragica. Relacije jačine ega i agresivnosti alkoholičara počinitelja krivičnih djela i hospitalno liječenih alkoholičara. Penološke teme 1991; 6: 81-86. - Richard Rosner FORENSIC Psychiatry, second edition, Arnold, London, 2003. Sudska medicina - Čović M, Zečević D, (ur.): Vještačenja u cestovnom prometu. Zagreb: Informator, 1987. - Zečević D (ur.): Vještačenje težine tjelesnih ozljeda u krivičnom postupku. Zagreb: Informator, 1985. - Zečević D i sur. Sudska medicina i deontologija. 4. izd. Zagreb: Medicinska naklada, 2004.			

	Sudska psihologija Memon,A.,Vrij,A. I Bull,R. (2003) Psychology and Law: Truthfulness, accuracy and credibility. Wes Sussex: John Wiley & Sons. P.Saukko,B. Knight: ForensicPsychology. 3. ed. London, Arnold,2004. Kaznenopravni položaj osoba s duševnim smetnjama Goreta, M. Jukić. V: Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, Zagreb, Medicinska naklada. Zakon o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama Sl.nov.F BiH br.37/2001. Goreta, M. / Peko-Čović, I. / Buzina, N. / Majdančić, Ž. (2004) Aktualna pitanja forenzičkopsihijatrijskih vještačenja seksualnih delinkvenata, HLJKPP br. 1, 201-216. Goreta, Miroslav (1988) Analiza društvene opasnosti psihički poremećenih delinkvenata u okvirima institucionalnih mjera sigurnosti, Penološke teme, 3-4, 221-233. Goreta, M. / Peko-Čović, I. / Buzina, N. / Mužinić-Masle, L. / Majdančić, Ž. (2002): Prisilno zadržavanje i prisilni smještaj s forenzičkopsihijatrijskog aspekta, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, br. 1., 63-83. Šenudula-Jengiđ, Vesna i dr. (2000) Terapijski izlazi – ograničenja u predikciji opasnosti i rizika, u: Goreta, Miroslav / Jukić, Vlado (ur.) Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, Zagreb: Medicinska naklada, 284-298. Novoselec, Petar (2004) Opći dio kaznenog prava, Zagreb: Sveučilišna tiskara, 203-226; 417-426. Tripalo, Dražen (2002): Novosti u posebnim postupcima i skraćenom postupku, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, br. 2, 301-325. Turković, K., Dika, M., Goreta, M., durnević, Z. (2001) Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama: Komentar s priložima, Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Psihijatrijska bolnica Vrapče, izabrana poglavlja
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	SUZBIJANJE KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA			Kod kolegija	P3COPKP25
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II
ECTS vrijednost boda:	8	<i>Semestar</i>	IV	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
Pristup kolegiju:				<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof.dr.sc. Davor Derenčinović				
Kontakt sati/konzultacije:	Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Trg m. Tita 14, Zagreb, srijedom od 17 sati				
E-mail adresa i broj telefona:	davorderen@yahoo.com				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Opća i posebna znanja koja se steču predmetom odnose se, između ostalog, na upoznavanje s normativnim okvirom za suzbijanje organiziranog kriminaliteta i mogućnostima njegove optimalne primjene u praksi djelovanja tijela kaznenog pravosuđa. Ta znanja nisu ograničena na hrvatski kaznenopravni sustav. Standardi nacionalnog zakonodavstva u suzbijanju				

	organiziranog kriminaliteta analiziraju se iz motrišta poredbenog prava i relevantnih izvora međunarodnog prava. Uz organizirani kriminalitet, obrađuju se i uzroci, pojavni oblici te kaznenopravni aspekti korupcije i pranja novca, kao oblika kriminalnog djelovanja koji su vrlo često povezani s organiziranim kriminalitetom. Kolegij je povezan s osnovnim predmetima poslijediplomskog studija – kaznenim materijalnim i procesnim pravom, kao i s ostalim predmetima, osobito kriminologijom i kriminalistikom. Sadržaji kolegija u tom su smislu komplementarni sadržajima ostalih predmeta poslijediplomskog studija. Organizirani kriminalitet više nije ekskluzivitet kojim se bave tek određene skupine specijalista u okviru tijela kaznenog pravosuđa. Prijetnja koju organizirani kriminalitet predstavlja za društvo u cjelini razlog je za mobilizaciju cjelokupnog sustava kaznenog pravosuđa radi njegove prevencije i suzbijanja. Stoga je produbljivanje znanja o različitim aspektima suzbijanja organiziranog kriminaliteta kao važne odrednice suvremenih strategija politike suzbijanja kažnjivih ponašanja u cjelini, potrebno ne samo specijalistima koji se svakodnevno bave suzbijanjem te vrste kriminaliteta, već i svim polaznicima poslijediplomskog studija iz kaznenopravnih znanosti. U tom smislu kolegij predstavlja značajan doprinos pravnom obrazovanju na području kaznenopravnih znanosti.			
Ishodi učenja <i>(opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - definirati predmet kolegija i njegov odnos prema drugim kaznenopravnim kolegijima; - identificirati ključne značajke pojava oblika kažnjivih ponašanja u oblasti korupcije i organiziranog kriminaliteta (kriminološka fenomenologije); - kritički vrednovati i prepoznati mjere i strategije za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta; - razumjeti i objasniti najnovije empirijske spoznaje s područja istraživanja ove vrste kažnjivih ponašanja, njihovih počinitelja i žrtava u kontekstu društva i kaznenopravnog sustava.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Definicija organiziranog kriminaliteta; 2. Tipovi organiziranih kriminalnih skupina; 3. Osnovni materijalno-pravni aspekti suzbijanja organiziranog kriminaliteta; 4. Značenje mjere oduzimanja imovinske koristi u suzbijanju organiziranog kriminaliteta; 5. Osnovni procesno-pravni aspekti suzbijanja organiziranog kriminaliteta (između ostalog: uporaba mjera kojima se privremeno ograničavaju određena ustavom zajamčena prava građana, institut pokajnika, zaštita svjedoka i suradnika kaznenog pravosuđa u suzbijanju organiziranog kriminaliteta); 6. Osnovni međunarodno-pravni aspekti suzbijanja organiziranog kriminaliteta kroz analizu relevantnih višestranih (Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta s protokolima) i dvostranih međunarodnih ugovora (između ostalog: međunarodna pravna pomoć, izručenje, policijska suradnja itd.); 7. Povezanost organiziranog kriminaliteta, korupcije i pranja novca; 8. Fenomenološki i etiološki aspekti korupcije, korupcijska kaznena djela, analiza Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije i Kaznenopravne konvencije o korupciji Vijeća Europe; 9. Fenomenološki i etiološki aspekti pranja novca, kazneno djelo pranja novca, analiza Konvencije o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju predmeta stečenih kaznenim djelom; 10. Analiza relevantne sudske prakse.			
Način izvođenja nastave <i>(označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			

Studentske obveze	Pristup u nastavi je interaktivan, a ne katedarski. Konačna ocjena na ispitu ovisi o redovitom pohađanju nastave (30%), aktivnostima na nastavi (30%) i uspjehu na usmenom ispitu (40%).			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave 30%	Aktivnosti u nastavi 30%	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit 40%	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	- Derenčinović D., Komentar Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, Zagreb, 2005.; - Cvitanović-Derenčinović i dr., Posebni dio kaznenog prava, Zagreb, 2013. (odabrana poglavlja)			
Dopunska literatura:	- Adamoli et al., Organised Crime Around the World, Helsinki, 1998. (odabrana poglavlja); - Bačić F., Neki kaznenopravni aspekti problematike organiziranog kriminaliteta, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo praksu, 6(1999).1, str.37-54.; - Derenčinović D., Mit(o) korupciji, Zagreb, 2001. (odabrana poglavlja); - Einstein et al., Organized Crime – Uncertainties and Dilemmas, Chicago, 1999.; - Gluščić-Kralj, Zakon o zaštiti svjedoka: tekst Zakona s bilješkama i poveznicama, izvodi iz međunarodnih i domaćih izvora o zaštiti svjedoka, kazalo temeljnih pojmova, Zagreb, 2003.; - Horvatić-Đurđević: Program Ujedinjenih naroda za sprečavanje kriminaliteta i kazneno pravosuđe, Hrvatska i Ujedinjeni narodi, Zagreb, 1996; str.215-236.; - Mayerhofer et al., Organisierte Kriminalitaet, Heidelberg: Kriminalistik Verlag, 1996. (odabrana poglavlja); - Fijnaut C., Paoli L., Organised crime in Europe : concepts, patterns and control policies in the European Union and beyond, Springer, 2006.; - Benko M. i dr., Korupcija - pojavni oblici i mjere za suzbijanje, Zagreb, 2008.			
Dodatne informacije o kolegiju				

POVIJESNOPRAVNI SMJER
NASTAVNI PLAN

PRVI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPPP11	<i>Metodologija društvenih i pravnih znanosti</i>	15	8	prof. dr. sc. Vesna Kazazić
P3COPPP12	<i>Nacionalna povijest prava i države</i>	15	12	prof.dr.sc. Ljubomir Zovko doc. dr. sc. Jelena Zovko
P3COPPP13	<i>Rimsko stvarno i nasljedno pravo</i>	15	10	prof. dr. sc. Amra Mahmutagić
	UKUPNO			30 bodova

DRUGI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPPP14	<i>Rimsko obvezno pravo</i>	15	10	prof. dr. sc. Ljubomir Zovko
P3CSRPP1	<i>Znanstveno-istraživački seminarski rad</i>		20 ECTS bodova	
	UKUPNO			30 bodova

TREĆI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPPP21	<i>Politička povijest BiH u XIX. i XX. stoljeću</i>	15	10	doc. dr. sc. Ivona Šego-Marić
P3COPPP22	<i>Politička povijest Hrvatske u XIX. i XX. stoljeću</i>	15	10	doc. dr. sc. Ivona Šego-Marić
P3COPPP23	<i>Rimski građanski postupak</i>	15	10	prof. dr. sc. Ljubomir Zovko
	UKUPNO		30 bodova	

ČETVRTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPPP24	<i>Europski kontekst povijesti parlamentarizma i izbornih sustava Bosne i Hercegovine i Hrvatske</i>	15	8	doc. dr. sc. Jelena Zovko
P3COPPP25	<i>Povijest pravnih sustava i kodifikacija</i>	15	7	prof. dr. sc. Željko Bartulović
P3CORPP2	<i>Objavljen rad</i>		15 ECTS bodova	
	UKUPNO		30 bodova	

PETI I ŠESTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA P3CDDPP3	<i>Izrada i obrana doktorske disertacije</i>	60 ECTS bodova
	UKUPNO 60 bodova	

POVIJESNOPRAVNI SMJER
NASTAVNI PROGRAM

I. SEMESTAR

Naziv kolegija	METODOLOGIJA DRUŠTVENIH I PRAVNIH ZNANOSTI			Kod kolegija	P3COPGP11
Studijski program Ciklus	Doktorski studij			Godina studija	I.
ECTS vrijednost boda:	8	Semestar	I	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Okt. -.nov. 8+7
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Vesna Kazazić				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	vesna.kazazic@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Metodologija pravnih i društvenih znanosti predstavlja osnovnu i uvodnu pravnu i društvenu nauku koja služi kao osnova za izučavanje ostalih pravnih nauka na doktorskom studiju.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći steći osnovna znanja iz oblasti Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti što im omogućuje adekvatno izučavanje ostalih pravnih disciplina i bavljenje naučno - istraživačkim radom u okviru studija trećeg ciklusa.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	-Uvod. Pojam Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti. Naziv i karakter ovih znanstvenih disciplina. Predmet i metod. Odnos Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti prema drugim znanstvenim disciplinama i njihov istorijski razvoj. -Pojam i vrste metoda saznanja prava. -Filozofski metodi saznanja prava. Pojam filozofije i filozofije prava. Predmet filozofije prava. Vrste filozofskih metoda saznanja prava. -Znanstveni metodi saznanja prava: pojam i vrste znanstvenih metoda saznanja prava. -Samostalni znanstveni metodi saznanja prava. Realni metodi i pravo. Sociološki metod i pravo. Problem politikološkog metoda. -Idealni metodi (idealne pojave, idealni metodi, pravo kao idealna pojava). -Dogmatički metod. Normativni metod. -Nesamostalni znanstveni metodi saznanja prava (istorijskopравни metod, uporednopravni metod). -Tehnički metodi prava. Pojam pravne tehnike. -Metodi stvaranja prava. Stvaranje prava opštim pravnim normama u obliku pojedinačnih. Stvaranje prava neposredno opštim normama. -Metodi primjene prava. Pojam primjene prava i njenih metoda. Metodi primjene opšte norme na konkretan slučaj. Ostvarivanje norme ponašanjem				

	subjekata. -Naučno saznanje, jezik nauke, postupak istraživanja, vrste istraživanja, faze istraživanja, definiranje istraživanja, pravila definiranja, hipoteze, klasifikacije, naučno objašnjenje, metodi iskustvenog ispitivanja.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>				
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	1.Radomir. D. Lukić, Metodologija prava, Beograd, 1995 2.V. Miličić, Metodologija prava - Nomotehnika, Zagreb, 1998 3.N.Visković, Osnove metodologije prava, predavanje na postdiplomskom studiju Pravo mora, PF, Split, 1980 4.H. Kelzen, O granicama između pravničke i sociološke metode, u knjizi Opšta teorija prava i države, Beograd, 1998 5.M. Pečujlić - V. Milić, Metodologija društvenih nauka, Beograd, 2000			
<i>Dopunska literatura:</i>	1.S.K. Vračar, Preispitivanje pravne metodologije, Beograd, 1994 2.N.Visković, Jezik prava, Zagreb, 1989 3.S.M.Bлагоjević, Metodologija prava, Beograd, 1997 4.E. Dirkem, Pravila sociološke metode, Beograd, 1963 M.Koen - E.Vojgel, Uvod u logiku i naučni metod, Beograd, 1965 5.V.Miličić, Opća teorija prava i države, Zagreb, 1999 6.N.Visković, Teorija države i prava, Zagreb, 2001 7.S.Savić, Pojam prava kao normativnog poretka - Prilog kritici Kelzenove normativne doktrine, Banjaluka, 1995.			
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>				

<i>Naziv kolegija</i>	NACIONALNA POVIJEST PRAVA I DRŽAVE			Kod kolegija	P3COPPP12
<i>Studijski program Ciklus</i>	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	12	<i>Semestar</i>	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>				<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	

<i>Sunositelji kolegija/nastavnici:</i>	Prof.dr.sc. Ljubomir Zovko Doc. dr. sc. Jelena Zovko			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	PONEDJELJAK 9.00 -10.00 h			
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ljubomir.zovko@pf.sum.ba jelena.zovko@pf.sum.ba			
<i>Asistent</i>				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>				
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznati polaznike doktorskog studija sa državnopravnim razvitkom Bosne i Hercegovine i Hrvatske od srednjovjekovlja do razdoblja socijalističke Jugoslavije. Cilj predmeta je upoznati polaznike doktorskog studija sa evolucijom pravnih instituta kroz prizmu povijesnih razdoblja, kako bi studenti stekli opće i specifične kompetencije			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaју i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - analizirati razvoj države i prava na našim prostorima kroz povijesna razdoblja, - opisati njihov razvoj kroz povijesna razdoblja, - usporediti razvoj države i pravnog sustava sa suvremenim pravnim i državnim sustavom. -analizirati ustavno pravni položaj Bosne i Hercegovine i hrvatskih zemalja kroz različita povijesna razdoblja			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Uvod, Srednjovjekovna Bosna, Bosna i Hercegovina u osmanskome razdoblju, Bosna i Hercegovina u vrijeme austrougarske uprave, Bosna i Hercegovina u vrijeme stare Jugoslavije, Šestosiječanjska diktatura 1929, Bosna i Hercegovina u sastavu nove Jugoslavije- državnopravni aspekt Ranofeudalna hrvatska država, Ugarsko-hrvatska državna zajednica, Hrvatska od XVI do XVIII. stoljeća, Hrvatska u XIX. stoljeću, XX. stoljeće – državnopravni aspekt			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. ZOVKO, Ljubomir, Studije iz pravne povijesti Bosne i Hercegovine 1878.-1941., Mostar, 2007. 2. DABINOVIĆ, Antun, Hrvatska državna i pravna povijest, Zagreb 1990. 3. SIROTKOVIĆ, Hodimir – MARGETIĆ, Lujo, Povijest država i prava naroda SFR Jugoslavije, Zagreb, 1988. /izabrani dijelovi koji se odnose na BiH i Hrvatsku 4. ČAUŠEVIĆ, Dženana, Pravno politički razvitak Bosne i			

	Hercegovine- dokumenti sa komentarima, Sarajevo, 2005. 5. ENGELSFELD, Neda, Povijest hrvatske države i prava-razdoblje od 18 do 20 stoljeća, Zagreb, 2002.
Dopunska literatura:	1. ALIČIĆ, Ahmed S., Uređenje Bosanskog ejaleta od 1789. do 1878. godine, Sarajevo, 1983. 2. BANAC, Ivo, Nacionalno pitanje u Jugoslaviji, Durieux, Zagreb, 1995. 3. BEUC, Ivan – ČEPULO, Dalibor – MARGETIĆ, Lujo , Hrvatska pravna povijest u europskom kontekstu, Zagreb, 2005. 4. BILANDŽIĆ, Dušan, Hrvatska moderna povijest, Zagreb 1999. 5. BOBAN, Ljubo, Hrvatske granice od 1918 do 1993., Školska knjiga-HAZU, Zagreb 1995. 6. CIPEK, Tihomir–MATKOVIĆ, Stjepan, Programski dokumenti hrvatskih političkih stranaka i skupina 1842.-1914., Disput, Zagreb, 2006. 7. ČULINOVIĆ, Ferdo, Državnopravna historija jugoslavenskih zemalja XIX. i XX. vijeka, Školska knjiga, Zagreb, 1956. 8. ČULINOVIĆ, Ferdo, Jugoslavija između dva rata, II., Zagreb 1965. 9. DONIA, Robert J., Islam pod dvoglavi orlom: Muslimani Bosne i Hercegovine 1878.-1914., Sarajevo, 2000. 10. ENGELSFELD, Neda, Prvi parlament Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, Zagreb, 1989. 11. GROSS, Mirjana, Izvorno pravaštvo, ideologija, agitacija, pokret, Zagreb, 2000. 12. HORVAT, Josip, Politička povijest Hrvatske 2, August Cesarec, Zagreb, 1990 13. IMAMOVIĆ, Mustafa , Historija države i prava Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2003. 14. IMAMOVIĆ, Mustafa, Bosanski Ustav, fototip izdanja iz 1910., Muslimanski glas, Sarajevo, 1991. 15. IMAMOVIĆ, Mustafa, Faktori bosansko-hercegovačke posebnosti u okviru Austrougarske monarhije, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, 24, 1976., str. 287-299. 16. IMAMOVIĆ, Mustafa, Pravni položaj i unutrašnje-politički razvitak BiH od 1878. do 1914., Sarajevo, 1976. (mogu i novija izdanja) 17. JANKOVIĆ, Dragoslav i KRIZMAN, Bogdan, Građa o stvaranju jugoslavenske države, I-II., Beograd 1964. 18. KAPIDŽIĆ, Hamdija, Bosna i Hercegovina pod austrougarskom upravom, Sarajevo, 1968. 19. KAPIDŽIĆ, Hamdija, Položaj BiH za vrijeme austrougarske uprave (državnopravni odnosi), Istorijske pretpostavke republike BiH, Institut za istoriju radničkog pokreta, Sarajevo, 1968. 20. KRALJACIĆ, Tomislav, Kállayev režim u BiH od 1882.-1903., Sarajevo 1987. 21. KRIŠTO, Jure, Riječ je o Bosni, Golden marketing –Tehnička knjiga, Zagreb, 2008. 22. MACAN, Trpimir, Povijest hrvatskoga naroda, Školska knjiga, Zagreb, 1999. 23. MALCOLM, Noel, Povijest Bosne, Zagreb-Sarajevo, 1995. 24. MANDIĆ, Dominik, Etnička povijest Bosne i Hercegovine, Toronto- Zurich- Roma- Chicago, 1982. 25. MATKOVIĆ, Hrvoje , Na vrelima hrvatske povijesti, Zagreb, 2006. 26. MATKOVIĆ, Hrvoje, Povijest Jugoslavije, Naklada Pavičić, Zagreb, 2003. 27. MATKOVIĆ, Hrvoje, Suvremena politička povijest Hrvatske, Zagreb 28. POVIJEST BOSNE I HERCEGOVINE OD NAJSTARIJIH

	VREMENA DO GODINE 1463. (GRUPA AUTORA), knj. I, 3. izd., Hrvatsko kulturno društvo "Napredak", Sarajevo 1998. 29. PURIVATRA, Atif, Jugoslavenska muslimanska organizacija u političkom životu Kraljevine SHS, Sarajevo, 1999. 30. RADIĆ, Stjepan, Živo hrvatsko pravo na BiH, Zagreb 1908., ogranak Matice hrvatske Sisak, ogranak Matice hrvatske Ljubuški, Zagreb-Sisak-Ljubuški, 1993. 31. SUĆESKA, Avdo, Istorija države i prava naroda SFRJ, Sarajevo 1971. 32. ŠIŠIĆ, Ferdo, Dokumenti o postanku Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1914.-1919., Matica hrvatska, Zagreb, 1920. 33. ŠIŠIĆ, Ferdo, Pregled povijesti hrvatskog naroda, Zagreb 1975. 34. ZOVKO, Ljubomir, Bosna i Hercegovina 1918.-1943.-državnopravni položaj, Mostar, 1990.
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	RIMSKO STVARNO I NASLJEDNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPPP1 3
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Amra Mahmutagić				
Kontakt sati/konzultacije:	utorak i četvrtak, 14,30-16,30				
E-mail adresa i broj telefona:	amra.mahmutagic@unmo.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Usvajanje i vrednovanje osnovnih pravnih pojmova stvarnih i nasljednog prava u povijesnom kontekstu rimskog prava (i države). Usvajanje znanja o izvorima i recepciji rimskog prava, ulozi rimskog prava u stvaranju pravne znanosti i oblikovanju pravničke djelatnosti uopće.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - objasniti pojmove, institute i ulogu statusnog, obiteljskog i stvarnih prava u rimskom pravu, - analizirati elemente stvarnog i nasljednog prava - vrednovati važnost i ulogu ovih grana rimskog prava u kontekstu suvremenih pravnih sustava - objasniti funkciju rimskog prava u kontekstu nastanka i razvitka pravne znanosti i struke - usporediti povijesni razvoj rimskog prava drugih pravnih sustava.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Pojam stvari u rimskom pravu, tjelesne i netjelesne stvari, diobe tjelesnih stvari. Pojam i povijesni razvoj posjeda, pravni učinci posjeda, vrste posjeda, quassi possessio, stjecanje, trajanje i gubitak posjeda, zaštita posjeda. Pojam vlasništva, povijesni razvoj, vrste rimskog vlasništva, suvlasništvo, ograničenje vlasništva, stjecanje vlasništva, Originarni načini stjecanja				

	vlasništva / occupatio, nalaz blaga, accessio, riječni nanosi i promjene, commixtio i confusio, specificatio, stjecanje plodova, dosjelost- usucapio i praescriptio/, Derivativni načini stjecanja vlasništva/ mancipatio, in iure cessio, traditio, ostali slučajevi derivativnog stjecanja vlasništva/, Zaštita i prestanak vlasništva/ rei vindicatio, Actio Publiciana, Actio negatoria, ostala sredstva za zaštitu vlasništva, prestanak vlasništva. Pojam i vrste služnosti, opća načela o služnostima, zemljišne služnosti, osobne služnosti, stjecanje služnosti, zaštita i prestanak služnosti. Emfiteuza. Superficies.. Pojam, razvoj i oblici založnog prava, nastanak i sadržaj založnog prava, predmet založnog prava, odnos više založnih prava, zaštita založnog prava, prestanak založnog prava. Uvod u nasljedno pravo- Pojam i vrste nasljeđivanja, povijesni pregled. Intestatno nasljeđivanje po civilnom pravu Zakonika XII ploča, intestatno nasljeđivanje po pretorskom pravu, reforme carskog doba i Justinijanov sistem. Oporuka, oblici i funkcije, opći pojam, sadržaj oporuke i imenovanje nasljednika, ništavost, opoziv oporuke, kodicili. Pojam nužnog nasljednog prava, formalno i materijalno nužno nasljedno pravo. Pripad i prihvata nasljedstva, ležeća ostavina, usucapio pro herede, transmisija i akrescencija. Univerzalna sukcesija, odnosi među sunasljednicima, tužbe za zaštitu nasljednikovih prava. Pojam i vrste legata, stjecanje i ograničenje legata. Pojam fideikomisa, univerzalni fideikomis. Darovanje za slučaj smrti – donatio mortis causa.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. HORVAT, Marijan, RIMSKO PRAVO, sva izdanja 2. ROMAC, Ante, RIMSKO PRAVO, sva izdanja 3. BORAS, Mile -Margetić, Lujo , RIMSKO PRAVO, Zagreb, 1980			
Dopunska literatura:	1. HORVAT, Marijan et al., HRESTOMATIJA RIMSKOG PRAVA, svezak I., Zagreb, 1998. (radovi koji se odnose na materiju stvarnog i nasljednog prava) • HORVAT, Marijan, Uzupapir i auctoritas u starom rimskom pravu • APOSTOLOVA-MARŠEVELSKI, Magdalena, O problemu porijekla rimske hipoteke • APOSTOLOVA-MARŠEVELSKI, Magdalena, Oko termina pojave interdikta Salvianum i servijanskih tužbi • ROMAC, Ante, Pojam pravne osobnosti u rimskom pravu • RADOVČIĆ, Vesna, Rimsko pravo građanstva (civitas Romana) kao faktor u širenju važnosti rimskog prava			
Dodatne informacije o kolegiju				

II. SEMESTAR

Naziv kolegija	RIMSKO OBVEZNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPPP14
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	II.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Ljubomir Zovko				
Kontakt sati/konzultacije:	PONEDJELJAK 9.00 -10.00 h				
E-mail adresa i broj telefona:	ljubomir.zovko@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznavanje polaznika dokorskog studija sa institutima rimskog obveznog prava i njihove važnosti u stvaranju pravne znanosti i utjecaj na pozitivnopravne institute.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - definirati osnovne pojmove rimskog obveznog prava kao što su pravni poslovi, pravna narav obveza, postanak obveza, pravni sadržaj obveza, subjekte obveza, prestanak obveza, pojedine obveze, -definirati pojam nasljednog prava, intestatno, oporučno, nužno nasljeđivanje, stjecanje nasljedstva i učinci stjecanja nasljedstva, zapise i darovanje za slučaj smrti - opisati razvoj pojedinih instituta rimskog obveznog i nasljednog prava kroz razdoblja rimske pravne povijesti - analizirati tipove pravnih poslova, njihove oblike, njihov sadržaj, pojedine obveze iz kontrakata, kvazikontrakata, delikata i kvazidelikata -vrednovati povijesni postanak obveza i nasljednog prava -usporediti institute obveznog i nasljednog rimskog prava sa suvremenim institutima obveznog i nasljednog prava				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Pravni posao: Pravne činjenice, stjecanje i gubitak prava, pojam / vrste / sadržaj pravnog posla; accidentalia negotii i modifikacija pravnih poslova, pretpostavke za valjanost / uzroci nevaljanosti pravnih poslova, stranka i njeno zastupanje, očitovanje volje / nedostaci / posljedice; konvalidacija i konverzija. Povijesni razvoj obveza, pojam i vrste obveza; evolucija utuživosti, geneza konsenzualnosti / neformalnosti ugovora (konfrontacija s paktima); ipso iure / ope exceptionis prestanak obveza. Općenito, razdijeljene obveze, solidarne obveze, uzgredni subjekti obveza, adstipulatio i poručanstvo, intercesija i SC Vellaeum, druga sredstva osiguranja obveza,				

	promjena / sudjelovanje trećih u obveznom pravnom odnosu, ugovori u korist i na teret trećih osoba, actiones adiecticiae qualitatatis, noksalne tužbe. Činidba, pojam i vrste, karakteristike činidbe, ispunjenje činidbe, posljedice neispunjenja, zakašnjenje vjerovnika ili dužnika, ugovorna kazna, naknada štete, posebni slučajevi naknade štete. Verbalni i literalni kontrakti. Realni kontrakti. Konsenzualni kontrakti. Inominatni kontrakti. Pojam, povijesni razvitak i vrste obveza iz pakta, pojedini pakti. Pojam, razvitak i vrste kvazi kontrakata. Delikti i kvazidelikti.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. BORAS, Mile - MARGETIĆ, Lujo, RIMSKO PRAVO, Zagreb, 1998. 2. HORVAT, Marijan, RIMSKO PRAVO, sva izdanja 3. ROMAC, Ante, RIMSKO PRAVO, sva izdanja 4. PETRANOVIĆ, Anamari, OBLIGATIONES IURIS ROMANI-BREVIARIUM, Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet 2010.			
Dopunska literatura:	1. STOJČEVIĆ, Dragomir, RIMSKO OBLIGACIONO PRAVO, Beograd, 1960. 2. HORVAT, Marijan, BONA FIDES U RAZVOJU RIMSKOG OBVEZNOG PRAVA, Zagreb, 1939. 3. HORVAT, Marijan et al., HRESTOMATIJA RIMSKOG PRAVA, svezak I., Zagreb, 1998. (radovi koji se odnose na materiju obveznog prava) • HORVAT, Marijan, Prekomjerno oštećenje (laesio enormis) • SMODLAKA-KOTUR, Antonija, Negotiorum gestio prohibente domino • RADOVČIĆ, Vesna, Režim darovanja u rimskom klasičnom pravu • RADOVČIĆ, Vesna, Režim darovanja u rimskom postklasičnom pravu • PETRAK, Marko, Error u klasičnom ugovornom pravu 4. PETRAK, Marko, TRADITIO IURIDICA, VOL. I: REGULAE IURIS, Zagreb, 2010. 5. STEIN, Peter, Rimsko pravo i Europa, Povijest jedne pravne kulture, Zagreb, Golden marketing – Tehnička knjiga, 2007. 6. ROMAC, Ante, RJEČNIK RIMSKOG PRAVA, Zagreb (sva izdanja)			
Dodatne informacije o kolegiju				

III. SEMESTAR

Naziv kolegija	POLITIČKA POVIJEST BOSNE I HERCEGOVINE U XIX. I XX.STOLJEĆU			Kod kolegija	P3COPPP21
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezan	Preduvjeti:	Položeni ispiti iz I. i II.semestra	Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:	Studenti upisani u III.semestar			Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Doc.dr.sc. Ivona Šego-Marić				
Kontakt sati/konzultacije:	Utorak 11.00 -13.00				
E-mail adresa i broj telefona:	ivona.sego-maric@pf.sum.ba , 337-169				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznavanje polaznika dokorskog studija sa državnopravnim statusom Bosne i Hercegovine u XIX. i XX. stoljeću Definiranje mjesta i uloge Bosne i Hercegovine u političkim koncepcijama i rješenjima službene austrougarske politike te političara i državnika koji su tragali za drugačijim rješenjima u XIX. i početkom XX. stoljeća.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: -Razlikovati državni i pravni status Bosne i Hercegovine u vrijeme austrougarske uprave i u vrijeme osmanske vladavine -Objasniti utjecaje službene austrougarske politike na nacionalno političke promjene u Bosni i Hercegovini -Usporediti nacionalno političke promjene u Bosni i Hercegovini i u susjednim zemljama -Uraditi analizu političkih ideja u Bosni i Hercegovini i susjednim zemljama				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Karlovački mir i granice Bosanskog pašaluka, Pokret za autonomiju Bosne i Hercegovine, Berlinski kongres, Istočno pitanje Bosna i Hercegovina u vrijeme austrougarske uprave, uprava, pravni poredak, upravna organizacija, Zajedničko ministarstvo financija, vladavina Benjamina Kallaya, borba za vakufsko-mearifsku autonomiju, borba za vjersko prosvjetnu autonomiju, uloga franjevacu u čuvanju identiteta Hrvata u BiH,				

	političke stranke, Stadler-Pilar, trijalizam Državnopravni status BiH do aneksije i nakon aneksije 1908., razvitak parlamentarizma, bosanskohercegovački Sabor, državnopravni status BiH za vrijeme Prvog svjetskog rata, koncepcije i državnopravni planovi za BiH nakon Prvog svjetskog rata, ulazak BiH u sastav prve zajedničke države južnoslavenskih naroda.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>	Pohađanje nastave			
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	ZOVKO, Ljubomir, Studije iz pravne povijesti Bosne i Hercegovine 1878.-1941. , Mostar, 2007. IMAMOVIC, Mustafa, Pravni položaj i unutrašnje-politički razvitak BiH od 1878. do 1914. , Sarajevo, 1976. (mogu i novija izdanja) KRALJACIĆ, Tomislav, Kállayev režim u BiH od 1882.-1903. , Sarajevo 1987. ĐAKOVIĆ, Luka, Položaj Bosne i Hercegovine u austrougarskim koncepcijama rješenja jugoslavenskog pitanja , Tuzla, 1981. ĐAKOVIĆ, Luka, Političke organizacije bosanskohercegovačkih katolika Hrvata , Zagreb, 1985			
<i>Dopunska literatura:</i>	Bosanski Ustav, fototip izdanja iz 1910. godine , Sarajevo, 1991. RADIĆ, Stjepan, Živo hrvatsko pravo na Bosnu i Hercegovinu , Zagreb, 1908. PILAR, Ivo, Politički zemljopis hrvatskih zemalja , Zagreb, 1995. PILAR, Ivo, Usud hrvatskih zemalja , Zagreb, 1997. PILAR, Ivo, Uvijek iznova Srbija , Zagreb, 1997. PILAR, Ivo, Južnoslavensko pitanje i svjetski rat , Varaždin, 1990. VUKŠIĆ, Tomo, Međusobni odnosi katolika i pravoslavaca u Bosni i Hercegovini 1878.-1903. , Mostar, 1994. GROSS, Mirjana, Hrvatska politika u BiH od 1878. do 1914. , Historijski zbornik, Zagreb, 1966./67. GRIJAK, Zoran, Politička djelatnost vrhbosanskog nadbiskupa Josipa Stadlera , Zagreb, 2001.			
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>				

<i>Naziv kolegija</i>	POLITIČKA POVIJEST HRVATSKE U XIX. I XX. STOLJEĆU	Kod kolegija	P3COPPP22
<i>Studijski program</i>	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih	Godina	II.

Ciklus	znanosti			Studija	
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezan	Preduvjeti:	Položeni ispiti iz prethodne godine	Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:	Upisani studenti u III.semestar			Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Doc.dr.sc. Ivona Šego-Marić				
Kontakt sati/konzultacije:	Utorak 11.00 -13.00				
E-mail adresa i broj telefona:	ivona.sego-maric@pf.sum.ba ,				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: -prepoznati temeljne probleme političkih odnosno državnopravnih pogleda na položaj hrvatskih zemalja od konca XVIII. st do 1918. godine, -prepoznavati i kritički raščlaniti ideje političkog i državnopravnog položaja Hrvatske u okvirima Habsburške monarhije, u odnosu prema Austriji i Ugarskoj Na temelju savladanog sadržaja predmeta student/ica mogu samostalno ovladati prepoznavanjem različitih političkih ideja iz novije povijesti hrvatske i kritičkom pristupu u istraživanju političke i državnopravne prošlosti ali i sadašnjosti.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: -razlikovati političke ideje o državnopravnom položaju Hrvatske i hrvatskih nacionalnih područja u doba austrougarskog dualizma, -objasniti i definirati pitanje decentralizacije, političkog i državnopravnog ujedinjenja hrvatskih zemalja, pitanje trijalizma, nastanka jugoslavenske političke ideje i njezine različite inačice (unitarna/integralna, federativna, konfederalna itd. -analizirati i kritički sagledati te prepoznati razvoj jugoslavenske ideje početkom XX. st. i tijekom I. Svjetskog rata te postupno prevladavanje ideje jugoslavenstva naspram ideja federacije ili konfederacije, ideje širenja Srbije tzv. Velike Srbije i problema organizacije buduće države.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Hrvatske zemlje uoči Ilirskog pokreta, Ilirski pokret, prve političke stranke, revolucionarna 1848. godina, Bachov apsolutizam, oživljavanje političkog života, političke stranke, dualizam, Austro- ugarska nagodba, Hrvatsko ugarska nagodba, političke stranke u nagodbenoj hrvatskoj, političke stranke u građanskoj Hrvatskoj 1848. do 1918., politika " novog kursa", Londonski ugovor, Jugoslavenski odbor, Jugoslavenski klub, Svibanjska deklaracija, Krfska deklaracija, Prvoprosinački akt				
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	
	Napomene:				
Studentske obveze	Pohađanje nastave				

Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	• CIPEK, Tihomir; MATKOVIĆ, Stjepan, Programski dokumenti hrvatskih političkih stranaka i skupina 1842.-1914., Zagreb, 2006. • ENGELSFELD, Neda, Povijest hrvatske države i prava-razdoblje od 18. do 20. stoljeća, Zagreb, 2006. • MATKOVIĆ, Hrvoje, Na vrelima hrvatske povijesti, Zagreb, 2006. • MATKOVIĆ, Hrvoje, Suvremena politička povijest Hrvatske, Zagreb, 1999. (odabrani dijelovi, do 1918. godine)			
Dopunska literatura:	• GROSS, Mirjana, Izvorno pravaštvo, ideologija, agitacija, pokret, Zagreb, 2000. • GROSS, Mirjana, Vladavina hrvatsko-srpske koalicije 1906.-1907., Beograd, 1960 • PRIBIČEVIĆ, Svetozar, Izabrani politički spisi, Zagreb, 2000. • STARČEVIĆ, Ante, Izabrani politički spisi, Zagreb, 1999. • SUPILO, Frano, Izabrani politički spisi, Zagreb, 2000. • PERIĆ, Ivo, Mladi Supilo, Zagreb,1996.			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	RIMSKI GRAĐANSKI POSTUPAK			Kod kolegija	P3COPPP23
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof.dr.sc. Ljubomir Zovko				
Kontakt sati/konzultacije:	PONEDJELJAK 9.00 -10.00 h				
E-mail adresa i broj telefona:	ljubomir.zovko@pf.sum.ba 036 337 194				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznavanje studenta s karakteristikama i stadijima razvoja rimskog građanskog postupka i njegovoj ulozi u rimskom pravu.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odsluša i položi ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - Objasniti opće i osobite vrijednosti ostvarenja i zaštite subjektivnih prava slijedom od zabrane samopomoći do rješenja u pojedinim tipovima rimskog građanskog postupka. - Usporediti pojedine stadije rimskog građanskog postupka - Povezati proceduru/način zaštite subjektivnih prava u etapama razvitka rimskog civilnog postupka sa argumentacijom definiranja značajki građanskopravnih ustanova.				

Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Ordo iudiciorum privatorum (legisakcijski i formularni postupak) Legisakcije: - Opće značajke; - Pojedine legisakcije za utvrđivanje prava odnosno ovrhu / tijek postupka). Formularni postupak: - Formula (značenje; struktura); - Actiones (pojam / vrste /poveznica civilnih i pretorskih akcija); - Tijek postupka (in ius vocatio / postupak apud iudicem; presuda); Aspekti usporedbe: actio / interdictum / condictio / querella / exceptio. Ekstraordinarni (kognicijski) postupak (opće značajke); posebne vrste procedure (sumarni postupak, reskriptni postupak, episcopalis audientia).			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. Boras, M. - Margetić, L., Rimsko pravo, Zagreb, 1998. 2. Horvat, M., Rimsko pravo, sva izdanja Romac, A., Rimsko pravo, sva izdanja			
Dopunska literatura:	1. Radovčić, V., Građanski proces u režimu općeg (recipiranog) rimskog prava, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilište u Zagrebu, 5.-6., 1987. 2. Blagojević V.B. Građanski postupak u rimskom pravu, Beograd 1959. 3. Romac, A., Rječnik rimskog prava, Zagreb (sva izdanja)			
Dodatne informacije o kolegiju				

IV. SEMESTAR

Naziv kolegija	EUROPSKI KONTEKST POVIJESTI PARLAMENTARIZMA I IZBORNIH SUSTAVA BOSNE I HERCEGOVINE I HRVATSKE			Kod kolegija	P3COPPP24
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	2
ECTS vrijednost boda:	8	Semestar	IV.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:	-	Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja	IV semestar

		nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Doc. dr. sc. Jelena Zovko		
Kontakt sati/konzultacije:			
E-mail adresa i broj telefona:	jelena.zovko@pf.sum.ba		
Asistent	-		
Kontakt sati/konzultacije:	-		
E-mail adresa i broj telefona	-		
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Student/ica temeljem učenja sadržaja predmeta treba prepoznati temeljne probleme povijesnog nastanka i razvitka parlamentarizma u tradicijama Europe i SAD, na prostorima Bosne i Hercegovine kao i Hrvatske, analizirati državnopravne, političke, gospodarske i ostale okolnosti bitne za nastanak pojedinih oblika parlamentarizma i izbornih sustava, rješenja pojedinih država, probleme u primjeni, i promjene.		
Ishodi učenja <i>(opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Na temelju savladanog sadržaja predmeta student/ica mogu samostalno ovladati prepoznavanjem različitih oblika parlamentarnih i izbornih modela suvremenih država, uspoređivati sustave promjena i primjenjivati ih na prostoru Bosne i Hercegovine u aktualnom trenutku europskih državnopravnih integracijskih procesa.		
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	RAZVITAK PARLAMENTARIZMA U EUROPI (I SAD): Engleska (nastanak i razvoj parlamenta, Krvava i Slavna revolucija, Bill of Rights, parlamentarna vlada i razvitak izbornog prava u XIX. i XX. st., SAD (Ustav, predsjednički sustav i položaj Kongresa, izborni propisi), Francuska (etape ustavnosti, položaj skupštine i izborna pravo prema ustavima od 1791. do 1946.), Njemačka (položaj parlamenta i izborna pravo u Carstvu i Weimarskoj republici), Italija (položaj parlamenta i izborna pravo prema Statutu iz 1848.), Švicarska (razvoj konfederativnog sustava), Rusija/SSSR (skupštinski sustav prema ruskom ustavu 1918. i ustavima SSSR-a). RAZVITAK PARLAMENTARIZMA U BANSKOJ HRVATSKOJ: Zbivanja uoči prvog građanskog sabora 1848.; izborni propisi i rad sabora. Ožujski ustav 1849., slom Bachova neoapsolutizma; Listopadska diploma i Veljački patent, izborni propisi i rad sabora 1861. Austrougarski dualizam, Hrvatsko-Ugarska nagodba, Hrvatski i zajednički sabor; modernizacija parlamentarizma za banovanja I. Mažuranića, hrvatski parlamentarizam i izborni propisi za bana Khuena Hedervaryja; parlamentarizam početkom XX. st. Lokalna uprava i izborni propisi (županije, gradovi i općine). RAZVITAK PARLAMENTARIZMA U ISTRI I DALMACIJI: Državnopravni status Istre i Dalmacije; osnivanje Istarskog sabora 1861., kurijalni izborni sustav i rad sabora, izbori za Carevinsko vijeće. Osnutak Dalmatinskog sabora 1861., kurijalni izborni sustav i rad sabora, izbori za Carevinsko vijeće. RAZVITAK PARLAMENTARIZMA U BOSNI I HERCEGOVINI: Berlinski kongres i državnopravni položaj BiH do 1908., Aneksija, Zemaljski statut- osnutak i položaj Bosanskog sabora, kurijalni sustav i rad sabora. OBILJEŽJA PARLAMENTARIZMA KRALJEVINE SHS/JUGOSLAVIJE: Stvaranje zajedničke države 1918. i pitanje parlamentarizma; Privremeno narodno predstavništvo; Izborni sustav i		

	Poslovnik Ustavotvorne skupštine 1920.; Vidovdanski ustav 1921. i parlamentarizam; skupštinski izbori 1923., 1925. i 1927. Lokalna uprava i izborni propisi (oblasti, gradovi i općine), Šestosiječanjska diktatura 1929., Oktroirani ustav 1931. i dvodomni parlament, skupštinski izbori 1931., 1935. i 1938.; Banovina Hrvatska; položaj Hrvatskog sabora i lokalni izbori 1940. ZBIVANJA U II. SVJETSKOM RATU I IZGRADNJA SKUPŠTINSKOG SUSTAVA NAKON 1945.: Vojni slom Kraljevine Jugoslavije 1941., okupacijski sustavi, Hrvatski državni sabor u NDH; ZAVNOBIH, ZAVNOH i AVNOJ; Privremena narodna skupština DFJ; Ustavotvorna skupština DFJ- izborni propisi i rad; Ustav FNRJ 1946, Ustavotvorna skupština BiH, Ustav NR BiH i rad Narodne skupštine, Ustavotvorni sabor Hrvatske, Ustav NR H 1947. i rad sabora. Skupština/sabor kao „čuvar“ državnosti u doba Jugoslavije. Skupštinski sustav i lokalna uprava prema ustavima 1963. i 1974.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Student se praćenjem predavanja ili dogovorenim konzultacijama upoznaje sa sadržajem predmeta, a znanje se utvrđuje usmenim ispitom.			
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. BARTULOVIĆ, Željko, Opća povijest države i prava), Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci,. 2015. (i novija izdanja) 2. BARTULOVIĆ, Željko, Povijest hrvatskog prava i države (kompendij) , akad. god. 2005./2006. (i novija izdanja) 3. ENGELSFELD, Neda, Povijest hrvatske države i prava- razdoblje od 18 do 20 stoljeća , Zagreb, 1999. 4. ZOVKO, Ljubomir, Studije iz pravne povijesti Bosne i Hercegovine 1878.-1941. , Mostar, 2007.			
Dopunska literatura:	1. AVRAMOVIĆ, Sima i STANIMIROVIĆ, Vojislav, Uporedna pravna tradicija , Beograd 2007. 2. GURVIĆ, DENISOV, DURDENEVSKI, PERETERSKI i dr., Opšta istorija države i prava , Beograd 1951. 3. BAGEHOT, Walter, The English Constitution , Oxford 2001. 4. BARBALIĆ, Fran, Prvi istarski sabori (1861.-1877.) , Rad JAZU 300, 1954., str. 300-389, 5. BARTULOVIĆ, Željko i RANDELOVIĆ, Nebojša, Osnovi ustavne istorije jugoslovenskih naroda , Niš 2009. 6. BEUC, Ivan, Povijest institucija državne vlasti Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije , Zagreb 1985. 7. BILANDŽIĆ, Dušan, Hrvatska moderna povijest , Zagreb 1999. 8. ČEPULO, Dalibor, Hrvatska pravna povijest u europskom kontekstu , Zagreb 2005.			

	9. ČULIĆ, Đorđe, Skupštinski izborni sistemi stare Jugoslavije (dokt. disertacija), Zagreb 1965., 10. ČULINOVIĆ, Ferdo, Jugoslavija između dva rata, I-II., Zagreb 1965. 11. DŽAJA, Srećko M., Bosna i Hercegovina u austrougarskom radoblju (1878-1918), Mostar-Zagreb 2002., 12. ENGELSFELD, Neda, Prvi parlament Kraljevine SHS, Zagreb, 1989. 13. GLIGORIJEVIĆ, Branislav, Parlament i političke stranke u Jugoslaviji 1919.-1929., Beograd 1979., 14. IMAMOVIĆ, Mustafa, Pravni položaj i unutrašnje-politički razvitak BIH od 1878. do 1914., Sarajevo, 1976. (mogu i novija izdanja) 15. JOVIČIĆ, Miodrag, Veliki ustavni sistemi, Beograd 1984. 16. KURTOVIĆ, Šefko, Opća povijest prava i države, knj. II, Zagreb 1993. 17. PERIĆ, Ivo, Dalmatinski sabor 1861.-1912., Zadar 1978., 18. PAVLOVIĆ, Marko, Srpska pravna istorija, Kragujevac 2005., 19. PERIĆ, Ivo, Hrvatski državni sabor 1848.-2000., knj. I-III, Zagreb 2000., 20. POLIĆ, Martin., Parlamentarna povijest Kraljevina Dalmacija, Hrvatske i Slavonije, I-II, Zagreb 1899-1900., 21. RADELIĆ, Zdenko, Hrvatska u Jugoslaviji 1945.-1991., Zagreb 2006. 22. SIROTKOVIĆ, Hodimir, Ustavni položaj i organizacija rada Sabora Kraljevina Hrvatske i Slavonije u građanskom razdoblju njegova djelovanja (1848-1918), Rad JAZU, 393, 1981., 23. TUĐMAN, Franjo, Hrvatska u monarhističkoj Jugoslaviji, knj. I-II, Zagreb 1993., 24. ZOVKO, Ljubomir, Bosna i Hercegovina 1918.-1943.-državnopravni položaj, Mostar, 1990.
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	POVIJEST PRAVNIH SUSTAVA I KODIFIKACIJA			Kod kolegija	P3COPPP25
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	2
ECTS vrijednost boda:	7	Semestar	IV.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:	-	Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	IV semestar
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Željko Bartulović				
Kontakt sati/konzultacije:	Prema dogovoru				
E-mail adresa i broj telefona:	zeljko.bartulovic@pravri.hr +385 (0)98 258 024				
Asistent	-				
Kontakt sati/konzultacije:	-				
E-mail adresa i broj telefona	-				
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Student/ica temeljem učenja sadržaja predmeta treba prepoznati temeljne probleme nastanka i razvoja državnopravnih sustava i velikih pravnih kodifikacija u povijesti, analizirati državnopravne, političke, gospodarske i				

	ostale okolnosti bitne za nastanak kodifikacija, tehničke probleme i rješenja primijenjena pri nastanku i stupanju na snagu velikih kodifikacija, njihove izmjene, razloge donošenja izmjena, nomotehnička pravila sa aspekta pravne povijesti, probleme pri primjeni kodifikacija.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaју i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Na temelju savladanog sadržaja predmeta student/ica mogu samostalno ovladati prepoznavanjem različitih oblika državnopravnih sustava i kodificiranja, sveobuhvatnih zakonika do pojedinačnih propisa i njihovom mjestu u državnopravnoj prošlosti i sadašnjosti te aktualnom trenutku europskih državnopravnih integracijskih procesa.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Uvod: Predmet i odnos prema drugim znanstvenim disciplinama DRŽAVNOPRAVNI SUSTAVI I KODIFIKACIJE STAROG VIJEKA: Pravna vrela i pravo: Egipat. Babilon, Hetiti, Hebreji, Stara Grčka i Atena, Rim. DRŽAVNOPRAVNI SUSTAVI I KODIFIKACIJE SREDNJEG VIJEKA: Franačka, Langobardi. Mleci. Njemačka. Hrvatska i Ugarska (Zlatna bula Andrije II., Tripartitum, srednjovjekovni statuti); Rusija, Arapska država, Osmanska Turska. Kanonsko pravo. Engleska DRŽAVNOPRAVNI SUSTAVI I KODIFIKACIJE U NOVOM VIJEKU: Engleska, SAD, Francuska (Code Civil, Code penal); Njemačka: (Opće zemaljsko pravo (Pruski krivični zakonik, Njemački građanski zakonik), Italija, Švicarska, Habsburška monarhija/Austro-Ugarska (propisi M. Terezije i Josipa II., Opći građanski zakonik), Crna Gora (Opšti imovinski zakonik), Rusija/SSSR.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Student se praćenjem predavanja ili dogovorenim konzultacijama upoznaje sa sadržajem predmeta, a znanje se utvrđuje usmenim ispitom.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. BARTULOVIĆ, Željko, Opća povijest države i prava), Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci,. 2015. (i novija izdanja) 2. ŠARKIĆ, Srđan i POPOVIĆ, Dragoljub, Veliki pravni sistemi i kodifikacije, Beograd 1996. (i novija izdanja)			
Dopunska literatura:	1. AVRAMOVIĆ, Sima i STANIMIROVIĆ, Vojislav, Uporedna pravna tradicija, Beograd 2007. 2. GURVIĆ, DENISOV, DURDENEVSKI, PERETERSKI i dr., Opšta istorija države i prava, III. deo kapitalizam, Beograd 1951. 3. FESTIĆ, Raifa, Stari kodeksi, Sarajevo 1988. 4. GLENN, P., Legal Traditions of the World, Oxford 2000. 5. GLENDON, M.A., GORDON, M.W. i CAROZZA, P.G., Comparative Legal Tradition, St. Paul, Minn, USA 1999. 6. IMAMOVIĆ, Mustafa , Historija države i prava Bosne i Hercegovine,			

	Sarajevo, 2003. 7. KANDIĆ, Ljubica, Odabrani izvori iz opšte istorije države i prava, Beograd 1983. 8. KAPIDŽIĆ, Hamdija, Bosna i Hercegovina pod austrougarskom upravom, Sarajevo, 1968. 9. KURTOVIĆ, Šefko, Opća povijest prava i države, knj. I-II, Zagreb 1993. (i novija izdanja) 10. LANOVIĆ, Mihajlo, Privatno pravo Tripartita, Zagreb 1929. 11. LEGRAND, P. i MUNDAY, R., Comparative Legal Studies, Cambridge 2003. 12. MARGETIĆ, Lujo, Antika i Srednji vijek, Rijeka 1995. 13. MARGETIĆ, Lujo, Hrvatsko srednjovjekovno pravo, Stvarna prava, Rijeka – Čakovec 1983. 14. MARGETIĆ, Lujo, SIROTKOVIĆ, Hodimir i BARTULOVIĆ, Željko, Vrela iz pravne povijesti naroda SFRJ, Rijeka 1989. 15. PAVLOVIĆ, Marko, Pravna istorija sveta, Kragujevac 2003. 16. TAYLOR, A.J.P., Habsburška Monarhija 1809-1918, Zagreb, 1990. 17. VILFAN, Sergej, Uvod v pravno zgodovino, Ljubljana 2008. 18. VOTSON, A., Pravni transplanti, Beograd 2000. 19. ZÖLLNER, Erich i Schüssel, Therese, Povijest Austrije, Zagreb, 1997
Dodatne informacije o kolegiju	

USTAVNO PRAVNI SMJER
NASTAVNI PLAN

PRVI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPUP11	<i>Metodologija društvenih i pravnih znanosti</i>	15	8	prof. dr. sc.Vesna Kazazić
P3COPUP12	<i>Ustavno pravo</i>	15	11	prof. dr. sc.Zvonko Miljko
P3COPUP13	<i>Transnacionalni konstitucionalizam</i>	15	11	akademik Arsen Bačić
	UKUPNO	30 bodova		

DRUGI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPUP14	Kontrola ustavnosti i zakonitosti	15	10	doc. dr. sc. Cvija Jurković
P3CSRUP1	Znanstveno-istraživački seminarski rad		20 ECTS bodova	
	UKUPNO		30 bodova	

TREĆI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPUP21	<i>Europski model zaštite ljudskih prava</i>	15	10	dr. sc. Zvonimir Lauc, professor emeritus
P3COPUP22	<i>Parlamentarno pravo i komparativno</i>	15	10	akademik Arsen Bačić
P3COPUP23	<i>Lokalna i regionalna samouprava</i>	15	10	dr. sc. Zvonimir Lauc, professor emeritus
	UKUPNO	30 bodova		

ČETVRTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPUP24	<i>Teorija federalizma</i>	15	8	prof. dr. sc.Zvonko Miljko
P3COPUP25	<i>Izborna pravo</i>	15	7	prof. dr. sc.Amra Jašarbegović
P3CORUP2	<i>Objavljen rad</i>		<i>15 ECTS bodova</i>	
	UKUPNO		30 bodova	

PETI I ŠESTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA P3CDDUP3	<i>Izrada i obrana doktorske disertacije</i>	<i>60 ECTS bodova</i>
	UKUPNO	60 bodova

USTAVNOPRAVNI SMJER
NASTAVNI PROGRAM

I. SEMESTAR

Naziv kolegija	METODOLOGIJA PRAVNIH I DRUŠTVENIH ZNANOSTI			Kod kolegija	P3COPGP11
Studijski program Ciklus	Doktorski studij			Godina studija	I.
ECTS vrijednost boda:	8	<i>Semestar</i>	I	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		<i>Preduvjeti:</i>		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Okt. -.nov. 8+7
Nositelj kolegija/nastavnik:	prof. dr. sc. Vesna Kazazić				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	vesna.kazazic@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Metodologija pravnih i društvenih znanosti predstavlja osnovnu i uvodnu pravnu i društvenu nauku koja služi kao osnov za izučavanje ostalih pravnih nauka na doktorskom studiju.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći steći osnovna znanja iz oblasti Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti što im omogućuje adekvatno izučavanje ostalih pravnih disciplina i bavljenje naučno - istraživačkim radom u okviru studija trećeg ciklusa.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	-Uvod. Pojam Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti. Naziv i karakter ovih znanstvenih disciplina. Predmet i metod. Odnos Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti prema drugim znanstvenim disciplinama i njihov istorijski razvoj. -Pojam i vrste metoda saznanja prava. -Filozofski metodi saznanja prava. Pojam filozofije i filozofije prava. Predmet filozofije prava.Vrste filozofskih metoda saznanja prava. -Znanstveni metodi saznanja prava: pojam i vrste znanstvenih metoda saznanja prava. -Samostalni znanstveni metodi saznanja prava. Realni metodi i pravo. Sociološki metod i pravo. Problem politikološkog metoda. -Idealni metodi (idealne pojave, idealni metodi, pravo kao idealna pojava). -Dogmatički metod. Normativni metod. -Nesamostalni znanstveni metodi saznanja prava (istorijskopравни metod, uporednopravni metod). -Tehnički metodi prava. Pojam pravne tehnike. -Metodi stvaranja prava.Stvaranje prava opštim pravnim normama u obliku pojedinačnih. Stvaranje prava neposredno opštim normama. -Metodi primjene prava. Pojam primjene prava i njenih metoda. Metodi primjene opšte norme na konkretan slučaj. Ostvarivanje norme ponašanjem				

	subjekata. -Naučno saznanje, jezik nauke, postupak istraživanja, vrste istraživanja, faze istraživanja, definisanje istraživanja, pravila definisanja, hipoteze, klasifikacije, naučno objašnjenje, metodi iskustvenog ispitivanja.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1.Radomir. D. Lukić, Metodologija prava, Beograd, 1995 2.V. Miličić, Metodologija prava - Nomotehnika, Zagreb, 1998 3.N.Visković, Osnove metodologije prava, predavanje na postdiplomskom studiju Pravo mora, PF, Split, 1980 4.H. Kelzen, O granicama između pravničke i sociološke metode, u knjizi Opšta teorija prava i države, Beograd, 1998 5.M. Pečujlić - V. Milić, Metodologija društvenih nauka, Beograd, 2000			
Dopunska literatura:	1.S.K. Vračar, Preispitivanje pravne metodologije, Beograd, 1994 2.N.Visković, Jezik prava, Zagreb, 1989 3.S.M.Bлагоjević, Metodologija prava, Beograd, 1997 4.E. Dirkem, Pravila sociološke metode, Beograd, 1963 M.Koen - E.Vojgel, Uvod u logiku i naučni metod, Beograd, 1965 5.V.Miličić, Opća teorija prava i države, Zagreb, 1999 6.N.Visković, Teorija države i prava, Zagreb, 2001 7.S.Savić, Pojam prava kao normativnog poretka - Prilog kritici Kelzenove normativne doktrine, Banjaluka, 1995.			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	USTAVNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPUP12
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	11	Semestar	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Zvonko Miljko				

Kontakt sati/konzultacije:	Sat vremena iza predavanja			
E-mail adresa i broj telefona:	zvonko.miljko@pf.sum.ba			
Asistent				
Kontakt sati/konzultacije:				
E-mail adresa i broj telefona				
Ciljevi kolegija:	Polaznici trebaju dobiti opći uvid u temeljne institute ustavnopravne materije. Posebna pozornost će se dati proučavanju i razumijevanju državnih funkcija i kriterijima njihovog razlikovanja, s naglaskom na upravnu funkciju državne vlasti koju u formalnom smislu obilježava donošenje upravnih akata, od strane upravnih tijela i po upravnom postupku, dok se u materijalnom smislu sastoji u primjeni općih propisa na konkretne slučajeve. Uvidom u ustavnu i zakonsku regulaciju državne uprave u Bosni i Hercegovini, polaznici će steći sposobnost razumijevanja i obrazlaganja načina obavljanja poslova uprave i zbiljskog funkcioniranja sustava organizacije vlasti.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Poznavati temeljne institute ustavnopravne materije. Razumjeti državne funkcije i kriterije njihovog razlikovanja, Definirati upravnu funkciju državne vlasti koju u formalnom smislu obilježava donošenje upravnih akata, od strane upravnih tijela i po upravnom postupku, dok se u materijalnom smislu sastoji u primjeni općih propisa na konkretne slučajeve. Poznavati ustavnu i zakonsku regulaciju državne uprave u Bosni i Hercegovini, Obavljanja poslove uprave i razumjeti zbiljsko funkcioniranje sustava organizacije vlasti.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	7. Temeljna pitanja ustavnog prava 8. Temeljna pitanja ustrojstva državne vlasti 9. Državne funkcije 10. Razlikovanje državnih funkcija 11. Upravna funkcija državne vlasti 12. Državna uprava u Bosni i Hercegovini			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Pohađanje nastave, seminarski rad.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Branko Smerdel, Smiljko Sokol, Ustavno pravo, Zagreb, 2009. Zvonko Miljko, Ustavno uređenje Bosne i Hercegovine, Zagreb 2006. Ustav Bosne i Hercegovine Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07, 24/08) Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/07, 103/09)			

	Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09)
Dopunska literatura:	Snježana Pehar, Upravni spor, Mostar, 2013.
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	TRANSNACIONALNI KONSTITUCIONALIZAM			Kod kolegija	P3COPUP13
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	11	Semestar	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Akademik, Arsen Bačić				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	bacic@pravst.hr 091 384 5255				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Cilj kolegija je stjecanje teorijskih i praktičnih znanja o odnosu nacionalnog i međunarodnog javnog prava, konstitucionalizma države nacije i institucije supranacionalnih organizacija, razvoju suvremene ustavnodemokratske države i procesa konstitucionalizacije međunarodnog prava.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj ispit studenti će biti u stanju: 1. Produbiti znanja o odnosu konstitucionalizma i demokracije. 2. Razlikovati mjesto i ulogu ustavnih vlasti u ustavnodemokratskoj državi i sustavima diobe vlasti. 3. Usvojiti postupke procjene oblika transkonstitucionalizma u komparativnom javnom pravu. 4. Analizirati i donositi zaključke o primjerima i opravdanosti transkonstitucionalnog aktivizma u praksi nacionalnih i međunarodnih sudova. 5. Utvrditi utjecaj transkonstitucionalizma na razvoj nacionalne države i međunarodnih organizacija. 6. Izraditi primjer seminarskog rada temeljem vlastitih istraživanja.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	U novoj političkoj realnosti svijeta, tradicionalni pojam državnog suvereniteta s konstitucionalizmom koji je obilježavao život nacionalne države više od 250 godina otvoren je novim izazovima. U kolegiju se propituje u kojoj mjeri nova politička realnost svijeta, zapravo sveukupne kulturne promjene postmodernog razdoblja mijenjaju javno razumijevanje i praksu Ustava i prava, demokracije i ljudskih prava? Da svijet više nije onakav "kakvim smo ga zamišljali" jasno je i velikom broju međunarodnih pravnika koji su se prije				

	nekoliko godina okupili u Cambridgeu da bi raspravljali o tezama knjige <i>Eunomia and the Health of Nations</i> profesora Philipa Allota. U toj knjizi ugledni profesor zagovara tezu da sve jedinstvenije svjetsko društvo traži ustav (<i>world wide constitution</i>) kojim bi se konačno preuzela komanda i odgovornost za prosperitet svih ljudi na svijetu, čitave ljudske rase. Radi li se o sumraku konstitucionalizma kakvog smo do sada poznavali? Ako snaga tradicionalnog konstitucionalizma opada, je li moguća njegova rekonstrukcija na međunarodnoj razini? U ovome kolegiju izlaže se, nakon određivanja temeljnih pozicija u tekućoj debati na planu komparativnog ustavnog i međunarodnog javnog prava, utvrditi osnovne konture tekuće rasprave u prostoru spomenutih grana javnog prava kako bi pokušali odgovoriti na pitanje postoje li i objektivni elementi tzv. transnacionalnog i kompenzatornog konstitucionalizma čije su se pojave racionalizirale i uočile usporedno s potragom za razlozima pojave transnacionalnog i globalnog prava, odnosno općenito fenomena koji se naziva "kozmpolitanskim preokretom konstitucionalizma" (M. Kumm) ili promocijom konstitucionalizma izvan nacionalne države (<i>constitutionalism beyond the state</i>) sa svim popratnim pojavama i djelovanjima u odnosu na tradicionalni aparat i poslanje nacionalne države. I. Države, sudovi i ustavna načela (1) Odbijanje univerzalne države; (2) O pozicijama država u Europskoj uniji; (3) O ustavnoj ulozi općih pravnih načela u međunarodnom i europskom sudovanju; (4) O proporcionalnosti i diskreciji u međunarodnom i europskom pravu; II. Transnacionalni ustavni zaslon (1) O hijerarhiji u organizacijama: reginalnim tijelima i Ujedinjenim nacijama ; (2) O višestupanjskom ustavu i europskim vanjskim odnosima;; (3) O samoodređenju naroda i transnacionalnim režimima i fundamentalnom načelu globalne vladavine; (4) O izazovima međunarodnom i europskom korporativizmu koji proizlaze iz trendova vladavine; III. Vizije međunarodnog konstitucionalizma (1) O značenju međunarodnog ustavnog prava (2) O konstitucionalizmu i međunarodnom pravu			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej

Obvezna literatura:	A.Bačić, HRVATSKA I IZAZOVI KONSTITUCIONALIZMA, Split, 2004, str. 393 A. Bačić, PROMJENE USTAVA RH (2010) I TENDENCIJE KOMPENZ - ATORNOG KONSTITUCIONALIZMA, Rad HAZU, 2011.
Dopunska literatura:	Nico Krisch , BEYOND CONSTITUTIONALISM THE PLURALIST STRUCTURE OF POSTNATIONAL LAW, 2010; EUROPEAN CONSTITUTIONALISM BEYOND THE STATE, Edited by J. H. H. Weiler and Marlene Wind , Cambridge University Press, 2003; Mattias Kumm, THE COSMOPOLITAN TURN IN CONSTITUTION - ALISM: ON THE RELATIONSHIP BETWEEN CONSTITUTIONALISM IN AND BEYOND THE STATE, 2009; Alec Stone Sweet , CONSTITUTIONALISM, LEGAL PLURALISM AND INTERNATIONAL REGIMES, <i>Indiana Journal of Global Legal Studies</i> , Vol. 16, # 2, p. 621; J-R. Yeh & W-C. Chang , THE EMERGENCE OF TRANSNATIONAL CONSTITUTIONALISM: ITS FEATURES, CHALLENGES AND SOLUTIONS; D. Halberstam , LOCAL, GLOBAL AND PLURAL CONSTITUTION - ALISM, http://ssrn.com/abstract=1521016 ; Y.J. Tseng , THE EXTENSION OF INTERNATIONAL CONSTITUTION - ALIZATION AND ITS CHALLENGES TO INTERNATIONAL LAW, Conference Paper;
Dodatne informacije o kolegiju	

II. SEMESTAR

Naziv kolegija	KONTROLA USTAVNOSTI I ZAKONITOSTI			Kod kolegija	P3COPUP14
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	drugi	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Doc. dr. sc. Cvija Jurković				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	cvija.jurkovic@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi izučavanja predmeta: -da se proširi i produbi znanje o najvažnijim načelima pravnog poretka, te				

	načelima ustavnosti i zakonitosti, kao i sa mehanizmima njihove kontrole i zaštite.			
Ishodi učenja <i>(opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • steći produbljena znanja o pojmu, načelima i sadržaju ustavnosti i zakonitosti; • analizirati normiranje kontrole ustavnosti i zakonitosti u zemljama okruženja i Europske unije; • kritički procijeniti sisteme zaštite ustavnosti i zakonitosti; • analizirati zaštitu ustavnosti u BiH, Federaciji BiH i Republici Srpskoj.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Vladavina prava, pravna država, ustavnost i zakonitost. Nastanak i pojam ustavnosti i zakonitosti. Načela i sadržaj ustavnosti i zakonitosti. Osnovna teorijska gledišta o pojmu, načelima i sadržaju ustavnosti i zakonitosti. Načela, funkcije, ciljevi i zadaci ustavnosti i zakonitosti. Nastanak i historijski oblici načela ustavnosti i zakonitosti. Suvremeni oblici načela ustavnosti i zakonitosti. Politička i ustavna načela o ustavnosti i zakonitosti. Osobine ustavnosti i zakonitosti i njihov odnos prema srodnim pravnim načelima. Sadržina načela ustavnosti i zakonitosti. Hijerarhija u pravnom poretku i ustavnost i zakonitost. Pravna snaga pravnih akata, pravosnažnost, konačnost i izvršnost pravnih akata, pravni lijekovi. Ustavnost zakonitost i druge društvene pojave. Uporednopravna analiza ustavnopravnog normiranja kontrole ustavnosti i zakonitosti. Procesne garancije nezavisnosti sudskih organa. Zaštita i kontrola ustavnosti i zakonitosti. Sistemi zaštite i kontrole ustavnosti i zakonitosti. Klasifikacija sistema. Sistem samokontrole zakonodavca. Povjeravanje kontrole politički organima. Ustavnosudska i redovnosudska kontrola ustavnosti i zakonitosti. Ustavno sudovanje u svijetu. Zaštita ustavnosti i zakonitosti u BiH, Republici Srpskoj i Federaciji BiH. Ustavni i redovni sudovi i zaštita ustavnosti i zakonitosti. Ustavni sud BiH. Ustavni sud Republike Srpske i Ustavni sud Federacije BiH-položaj, nadležnosti, postupak, karakter i pravno dejstvo odluka.			
Način izvođenja nastave <i>(označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta <i>(označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej

Obvezna literatura:	G. Mijanović, Kontrola ustavnosti zakona, Srpsko Sarajevo, 2000. D. Mitrović, Načelo zakonitosti, pojam, sadržina, oblici, Beograd, 1996. M. Dmičić, Odnos ustavnih sudova entiteta i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u svjetlu njegove apelacione nadležnosti, "Pravni život", br. 12, Beograd, 2005. R. Kuzmanović, Pravne posljedice odluka ustavnog suda i njihovog izvršenja, Eseji o ustavnosti i zakonitosti, Banja Luka, 2004. S. Savić, Načelo zakonitosti (ustavnosti) u Ustavu Republike Srpske, "Pravna riječ", 16, Banja Luka, 2008. S. Perović, Retroaktivnost zakona i drugih opštih akata, "Naučna knjiga", Beograd, 1987. H. Kelzen, Opšta teorija prava i države, Beograd, 1998.
Dopunska literatura:	A. Bačić, Savremeni konstitucionalizam i "nova" dioba vlasti, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 46. br. 4/2009. B. Košutić, Sudska presuda kao izvor prava, Beograd, 1973. B. Čok, Vrste i dejstvo odluka ustavnih sudova, Beograd, 1972. G. Mijanović, Francuski ustavni savjet, Sarajevo, 1964. G. Mijanović, Sudska kontrola ustavnosti SAD, Beograd, 1990. D. Kulić, Širenje institucionalizovane ocene ustavnosti u svetu, Zbornik Dva veka savremene ustavnosti, Beograd, 1990. Đ. Caca, Ustavnost i zakonitost u SFRJ i uloga ustavnih sudova u njihovoj zaštiti, Beograd, 1974. I. Krbek, Ustavno sudovanje, Zagreb, 1960. J. Crnić, Vladavina ustava, Zagreb, 1994. K. Čavoški, Ustav kao jemstvo slobode, Ogledi o ustavu i ustavnosti, Beograd, 1995. K. Čavoški, Sudska kontrola ustavnosti u anglosaksonskim državama, Beograd, 1982. K. Čavoški, Ustavnost i federalizam, Beograd, 1982. M. Dmičić, Ustavnost i zakonitost i ostvarivanje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda u Republici Srpskoj, SPM, br. 1-4, Banja Luka, 2000. M. Jovičić, Veliki ustavni sistemi, Beograd, 1984. M. Jovičić, Zakon i zakonitost-život pravnih propisa, Beograd, 1997. M. Jovičić, Ustavno sudstvo kao čuvar ustava i ustavnosti, "Pravni život", br. 12, Beograd, 1995. M. Simović, Položaj, organizacija i ovlašćenja Ustavnog suda BiH, "Pravni život", br. 12, Beograd, 1995. M. Pajvančić, Ustav kao mjerilo ocjene ustavnosti zakona, "Pravni život", br. 12, Beograd, 1998. M. Stojanović, Sudska kontrola ustavnosti-uporednopravni pogled na neke probleme ustavnosti, Beograd, 1960. N. Vasiljević, Država i pravo, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 1997. O. Bučić, Teorijske osnove i razvoj institucionalizacije ustavnosudske funkcije, Dosije studio, Beograd, 2010. O. Bučić, V. Petrov, D. Simović, Ustavni sudovi bivdih jugoslovenskih republika-teorija, norma, praksa, Beograd, 2010. P. Nikolić, Prilog pitanju autentičnog tumačenja zakona, Beograd, 1982. R. Marković, Pokretanje ustavnog spora o ustavnosti normativnih akata, Beograd, 1973. R. Lukić, Pojam ustavnosti i zakonitosti i sredstva za njihovo ostvarivanje, Beograd, 1966.

	R. Lukić, Ustavnost i zakonitost, Beograd, 1966. R. Kuzmanović, Eseji o ustavnosti i zakonitosti, Banja Luka 2004. S. Jovanović, Država, knjiga II, Beograd, 1936. S. Savić, Ustavni sud BiH-položaj i nadležnost, Glasnik pravde 7-8/2001 S. Savić, Odluke ustavnog suda BiH, Godišnjak PF u Banja Luci, 2003.
Dodatne informacije o kolegiju	

III. SEMESTAR

Naziv kolegija	EUROPSKI MODEL ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA			Kod kolegija	P3COPUP21
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Dr. sc. Zvonimir Lauc, professor emeritus				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	zlauc@pravos.hr				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznavanje i usvajanje visoko stručne i etične zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda sukladno dostignutim teorijskim i praktičnim standardima u Europi, kako u <i>acquis communautaire</i> , tako i <i>acquis Vijeća Europe</i> .				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Osposobljenost za razumijevanje, promicanje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda na europskoj razini. Osposobljavanje za znanstveno i stručno istraživanje europskih vrijednosti, pravnih načela i case study, i njihovu primjenu u Bosni i Hercegovini.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Procesi u svijetu i u Europi globalizacija, tranzicija, diferenciranje i integriranje. Ljudska prava i temeljne slobode - "drugi stup" EU. Unijine "vanjske akcije", te Kopenhaški i Amsterdamski kriteriji za zemlje izvan EU. <i>Acquis communautaire</i> i judicijalizacija; Odnos međunarodnog i nacionalnog prava, Kompetenz/Kompetenz. Ljudska prava i temeljne slobode: opisivanje, definiranje, razvoj. Pravni izvori ljudskih prava u europskom pravu. Lisabonski ugovor i Povelja temeljnih ljudskih prava EU.				

	Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, sa protokolima. Zaštita ljudskih prava: Sudski aktivizam, Europski sud pravde, Europski sud za ljudska prava, Vijeće Europe, OESCE., Venecijanska Komisija, "veto igrači" (sindikati, NVO i dr.) Sudovi kao institucije u diobi vlasti i vladavini prava. Status sudaca: selekcija (odabir) kod imenovanja/izbora sudaca; vremenski mandat; reizbornost; način prestanka obnašanja dužnosti; utvrđivanje uvjeta oko stručne (i etične) kvalificiranosti i profesionalnog iskustva; imunitet; inkompatibilitet; materijalnu novisnost; izbor/imenovanje predsjednika suda, i dr. "Monitoring"- vertikalni i horizontalni, ekspertne skupine, direktive, smjernice, sankcije i dr. Ustavno sudovanje - ustavna tužba, ustavna žalba. Juridički kôd kao transformacija moralnog i legalnog u "da", a nemoralnog i nelegalnog u "ne". Konstitucionalizacija, internacionalizacija, socijalizacija = temeljni dragulji nove vizije Pravde. Djelovanje sudova preter legem, precedenti, pravna načela. Proceduralna načela: Nemo iudex in causa sua; Audi alterum partem; Res iudicata vel transacta vel prescripta; Načelo uzajamnog priznavanja i približavanja; Načelo učinkovite sudske zaštite; Načelo razumnog roka; Načelo supsidijarnosti i proporcionalnosti; Načela primjene kao ratio tempore: retroaktivni efekt, odmah efekt, odgađajući efekt. Nova generacija prava: bio-tehnologija, genetski inženjering, privatnost, seksualna izjednačenost i dr. Autopoietsko pravo. Komparativni prikaz zaštite ljudskih prava, osobito Njemačka, Francuska, Italija, Hrvatska i dr. Europski standardi promicanja, zaštite, primjene ljudskih prava i temeljnih sloboda.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Zvonimir, Lauc, Moralitet – legitimitet – legalitet, Zbirka radova, Pravni fakultet Osijek, Grafika, 2016. Jasna, Omejec, Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u praksi Europskog suda za ljudska prava, Strasbourški Acquis, Noviinformator,			

	Zagreb, 2013. Lauc, Zvonimir: Ljudska prava i slobode – uvjet opstanka Federacije Bosne i Hercegovine, Mostariensia, Sveučilište u Mostaru, 1/94. str. 19-30. Povelja temeljnih ljudskih prava Europske Unije s komentarom, priredila Nada Bobiroga-Vukobrat i Sanja Barić, Organizator, Zagreb, 2002. Lauc, Zvonimir: Pravo na život, slobodu i osobni integritet, Zbornik Pravnog fakulteta u Mostaru, 12, 1999;
Dopunska literatura:	Siniša Rodin: Europka integracija i ustavno pravo, Institut za međunarodne odnose, Zagreb, 1997. R. Alonso Garcia: The General Provisions of the Charter of Fundamental Rights of the EU, European Law Journal, Vol. 8. No. 4, December 2002. Christof Engel: The European Charter of Fundamental Rights, A changed Political Opportunity Structure and its Normative Consequences, European Law Journal, Vol.7, No. 2, June 2001. Cristofer Harding: The Identity of European Law: Mapping Out the European Legal Space, European Law Journal, Vol. 6, No 2, June 2000. Andrew Williams: Mapping Human Rights, Reading the European Union, European Law Journal, Vol. 9. No 5, December 2003. Opinion No. 234 (2002) on Bosnia and Hercegovina's application for membership of the Council of Europe, Text adopted by Assembly on 22 January 2002 (2nd Sitting) Jorg Polakiewicz: Treaty in the Council of Europe; Council of Europe Publishing, 1999. Zvonimir, Lauc, Origins of Legal Sciences in Europe today, Europa im Blick, Siebtes germeinsames Symposion der Universitäten Augsburg und Osijek , Verlag Ernst Vögel München, 2006; Praksa Europskog suda za ljudska prava.
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	PARLAMENTARNO PRAVO I KOMPARATIVNO			Kod kolegija	P3COPUP22
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Akademik, Arsen Bačić				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	bacic@pravst.hr 091 3845255				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona	pbacic@pravst.hr				

Ciljevi kolegija:	Kolegij o PARLAMENTARNOM PRAVU strukturiran na taj način da zadovolji rastuću potrebu za teorijskim i praktičnim znanjima o institucijama predstavničkog i zakonodavnog karaktera i njihovim ovlastima na formuliranju i ostvarivanju različitih politika. Cilj je studentima približiti kompleksnu materiju unutarnje ustrojstva i načina rada institucija parlamentarnog tipa te produbiti znanje o nizu relevantnih međunarodnih, regionalnih i nacionalnih institucija koje vladavinu prava ostvaruju kreiranjem zakonodavstva i politike u različitim sektorima državnog i društvenog života. Sadržaj kolegija je oblikovan tako da: - promovira vrijednosti vladavine prava i transnacionalne vladavine kao kooperativne politike (transnational governance) - omogućiti širinu i dubinu ekspertize studenata na planu teorije i prakse parlamentarnih institucija koje kreiraju ustavnu politiku - potakne dublje razumijevanje i omogućiti ekspertnu poziciju i ulogu polaznika kojima je nužno poznavanje parlamentarnih pravila igre.
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: 1. Produbiti znanja o odnosu konstitucionalizma i parlamentarne demokracije. 2. Razlikovati mjesto i ulogu parlamenta u ustavnodemokratskoj državi i sustavima diobe vlasti. 3. Usvojiti postupke procjene parlamentarnih oblika i parlamentarnog prava u komparativnom ustavnom pravu. 4. Analizirati i donositi zaključke o primjerima i opravdanosti parlamentarnih "pravila igre" u praksi nacionalnih i međunarodnih parlamentarnih tijela 5. Utvrditi utjecaj nacionalnih i međunarodnih parlamentarnih tijela i parlamentarnog prava na razvoj država i međunarodnih organizacija. 6. Izraditi primjer seminarskog rada temeljem vlastitih istraživanja.
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	I. O POJMU i RAZVOJU PARLAMENTARNOG PRAVA 1. O pojmu parlamentarnog prava; 1.1. Definicija parlamentarnog prava 1.2. Odnos Ustavnog i parlamentarnog prava. 1.3. O karakteru parlamentarnog prava 2. O evoluciji parlamentarnog prava; 2.1. Grčke skupštine i njihove procedure; 2.2. <i>Rimske parlamentarne procedure</i>; 2.3. Parlamentarne procedure medijskog razdoblja; 2.4. Posebno o razvoju parlamentarnog prava u Engleskoj; 2.5. Razvoj parlamentarne procedure u SAD; 4. Parlamentarno pravo u Hrvatskoj 5. Utilitarizam, legalni pozitivizam i parlamentarno pravo; 6. Benthamova teorija parlamentarnog prava i njegova recepcija; 6.1. Synopsis Benthamovog eseja o političkoj taktici; 6.2. Benthamovo parlamentarno pravo kao politička taktika; 6.3. Valorizacija Benthamove teorije; 6.4. Recepcija Benthamove teorije o parlamentarnom pravu; 7. Klasična teorija parlamentarnog prava i moderna teorija o pravilima igre. 8. Standardni sadržaj klasičnog parlamentarnog prava; 8.1. Parlamentarne frakcije; 8.2. Parlamentarni odbori; 8.3. Donošenje zakona; 8.4. Odlučivanje i odsutnost; 9. Rules of the game i suvremeno parlamentarno pravo; 9.1. Rules of the game u SAD; 9.2. Rules of the Game u Kanadi; 9.3. Pravila igre u Francuskoj; 10. Prolegomena teoriji o pravilima igre u hrvatskom parlamentu? II. KONSTITUIRANJE PARLAMENTA 1. Karakteristike parlamenta; 1.1. Monokameralizam; 1.2. Bikameralizam i njegova evolucija; 1.3. Federalizam i bikameralizam; 1.4. Bikameralizam u unitarnim državama; 1.5. Sastav parlamenta; 1.6. Broj zastupnika; 1.7. Odnos između broja stanovnika i broja zastupnika; 1.8. Trajanje parlamentarnog mandata; 2. Biračko pravo; 2.1. Opće biračko pravo; 2.2. Biračka većina; 2.3. Biračko pravo i državljanstvo; 2.4. Biračko pravo; 2.5. Drugi uvjeti koji

se traže od birača; 2.6. Odsustvo biračkog kapaciteta; **3. Izborne liste;** 3.1. Ustav i izborne liste; 3.2. Izborne liste i podaci o stanovništvu; 3.3. Procedura uspostave izbornih lista; 3.4. Revizija izbornih lista; 3.5. Automatski upis; 3.6. Upis na zahtjev; **4. Kriteriji podobnosti;** 4.1. Životna dob kao uvjet podobnosti; 4.2. Podobnost i državljanstvo; 4.3. Posobnost i prebivalište; 4.4. Drugi uvjeti podobnosti; 4.5. Nepodobnost i inkompatibilnost; 4.6. Ciljevi propisa o nepodobnosti; 4.7. Kategorije nepodobnosti; **5.Označavanje kandidata ;** 5.1. Političke stranke i dezinacija kandidata; 5.2. Presentacija kandidatura; 5.3. Presentacija kandidatura biračima; 5.4. Izborna kaucija; 5.5. Povratak kaucije; **6. Izborna kampanja;** 6.1. Izborna kampanja u zemljama s jednom strankom; 6.2. Izborna kampanja u zemlji s više stranaka; 6.3. Trajanje izborne kampanje; 6.4. Izborna propaganda; 6.5. Sredstva informiranja i izborna kampanja, 6.6. Normativno uređivanje izbornih troškova; **7. Izborne jedinice;** 7.1. Revizija izbornih jedinica; 7.2. Ograničenje izbornih jedinica; **8. Izborni sistem;** 8.1. Evolucija izbornih sistema; 8.2. Kategorički glas i preferencijalni glas; 8.3. Većinsko glasovanje; 8.4. Proporcionalna reprezentacija; **9. Posebne izborne odredbe;** 9.1. Glasovanje uz punomoć; 9.2. Dopisno glasovanje; 9.3. Druge odredbe u prilog odsutnih birača; **10. Obvezno glasovanje;** 10.1. Sankcije za one koji nisu glasovali; **11. Odvijanje izbora;** 11.1. Znakovi na glasačkom listiću; 11.2. Prazni listići; 11.3. Redosljed upisivanja kandidata na listićima; 11.4.Kontrola izbornih radnji; 11.5. Brojanje glasova; **12. Objavljivanje rezultata i valjanosti izbora;** 12.1. Objavljivanje izbornih rezultata; 12.2. Valjanost izbora; 12.3. Normiranje izbornih radnji; **13.. Inkompatibiliteti;** 13.1. Nepodobnosti i inkompatibiliteti; 13.2. Kategorije inkompatibiliteta; 13.3. Inkompatibilitet s javnom funkcijom; 13.4. Inkompatibilitet sa sudačkom i drugim funkcijama; 13.5. Inkompatibilitet izbornih mandata; 13.6. Inkompatibilitet s ministarskom funkcijom. **14. Priroda parlamentarnog mandata;** 14.1. Imperativni mandat; 14.2. Slobodni mandat; 14.3. Isključenje zatsupnika; 14.4. Procedure isključivanja; 14.5. Ostavke; **15. Dodjeljivanje ispraznjenih sjedišta;** 15.1. Parcijalni izbori; **16. Parlamentarni imuniteti;** 16.1. Neodgovornost zastupnika; 16.2. Nepovredivost zastupnika; 16.3. Širina nepovredivosti; 16.4. Trajanje nepovredivosti; **17. Djela protiv parlamenta;** 17.1. Sankcije djela protiv parlamenta; **18. Zastupnička plaća i ostale pogodnosti;** 18.1. Posebni prihodi; 18.2. Načini rješavanja; 18.2. Penzija; 18.3. Ostale pogodnosti.

III. ORGANIZACIJA I FUNKCIONIRANJE PARLAMENTA

1. Raspored u domu; 2. Regulativna autonomija; 3. Financijska autonomija; 4. Zasjedanja; 5. Pomoćni organi i zajedničke sjednice domova; 6. Predsjednik, predsjedništvo i rukovodni organi parlamenta; 7. Sekretarijat parlamenta; 8. Dnevni red; 9. Normiranje intervencija; 10. Disciplinske mjere; 11. Načini glasovanja; 12. *Quorum* i potrebne većine; 13. Objavljivanje rasprava; 14. Službeni jezik u parlamentu; 15. Stranke i političke grupe; 16. Odbori; 17. Predsjednik i tajništvo odbora; 18. Participacija u radu odbora; 19. Sredstva informiranja parlamenta; 20. Informacije koje zastupnici dobijaju od dokumentacijskog centra (ili istraživačkih odjela knjižnice); 21. Parlament i novinari; 22. Medijski radio i TV prijenosi parlamentarnih rasprava.

IV. ZAKONODAVNA FUNKCIJA PARLAMENTA

1. Zakonodavna funkcija; 2. Zakonodavna funkcija u bikameralnom parlamentu; 3. Zakonodavna inicijativa; 4. Ekstraparlamentarne konzultacije o zakonima; 5. Kvantitativni podaci o zakonodavstvu; 6. Etape zakonodavne

	procedure; 7. Uloga odbora; 8. Amandmani; 9. Delegirano zakonodavstvo; 10. Ponovno ispitivanje zakona i pravo veta; 11. Kontrola ustavnosti zakona.			
	V. PARLAMENTARNA KONTROLA EGZEKUTIVE			
	1. Uloga parlamenta u određivanju šefa države i Vlade; 1.1. Načini određivanja šefe države; 1.2. Trajanje mandata šefa države; 1.3. Uloga parlamenta u određivanju šefa Vlade; 1.4. Investitura Vlade; 1.5. Ministarski inkompatibiliteti 2. Odgovornost Vlade; 2.1. Priroda ministarske odgovornosti; 2.2. Porijeklo ministarske odgovornosti; 2.3. Individualna ili kolektivna odgovornost; 2.3. Opoziv Vlade; 2.4. Opoziv Vlade u socijalističkim zemljama; 2.5. Politička odgovornost u parlamentarnim sistemima britanskog tipa; 2.6. Politička odgovornost u parlamentarnim sistemima klasičnog tipa; 2,7. Uvjeti koji obvezuju Vladu na ostavku; 3. Raspuštanje parlamenta; 3.1. Oklonosti raspuštanja; 3.2. Slučaj prolongiranja trajanja manadata parlamenta; 4. Kontrola Vlade (pitanja, interpelacije, istražna povjerenstva); 4.1. Pitanja ministrima; 4.2. Procedura pitanja; 4.3. Dodatna pitanja; 4.4. Pitanja s raspravom; 4.5. Interpelacije; 4.6. Interpelacije u klasičnim parlamentarnim režimima; 4.7. Prijedlozi za odgodu; 4.8. Istražna povjerenstva; 5. Vođenje i kontrola vanjske politike; 5.1. Uloga parlamenta u kontroli vanjske politike; 5.2. Sredstva parlamentarne kontrole vanjske politike; 5.3. Parlamentarna autorizacija i ratifikacija ugovora; 5.4. Participacija zastupnika u radu međunarodnih organizacija; 5.5. Granice kontrole parlamenta u vanjskim poslovima; 6. Kontrola javnih troškova; 6.1. Oblici parlamentarne kontrole; 6.2. Parlamentarna potvrda računa; 7. Kontrola javnih poduhvata; 7.1. Oblici parlamentarne kontrole; 8. Ombudsman i drugi organi kontrole; 8.1. Kontrola izvršavanja proračuna i finansijskih poslova; 8.2. Kontrola akata Vlade.			
	VI. PRORAČUNSKA I FINACIJSKA NADLEŽNOST PARLAMENTA			
	1. Priroda proračuna; 1.1. Uloga parlamenta u aprobaciji proračuna; 1.2. Legislativna forma proračuna; 1.3. Formalni karakter aprobacije proračuna; 2. Proračunski kalendar; 2.1. Proračunska godina; 2.2.Odredbe o prezenatciji prijedloga proračuna; 2.3. Odredbe za slučaj da proračun ne bude usvojen prije započinjanja finansijske godine; 3. Pripremanje proračuna; 3.1. Uloga parlamenta u pripremanju proračuna; 3.2. Priprema proračuna u Vladi; 4. Pretresanje proračuna u parlamentu; 4.1. Prava zastupnika u proračunskim pitanjima; 4.2. Uloga odbora u proračunskim pitanjima; 5. Proračun u bikameralnom parlamentu; 5.1. Finansijske ovlasti domova u bikameralnom parlamentu; 5.2. Moguće procedure eliminiranja razlika u finansijskim pitanjima u bikameralnom parlamentu.			
	VII. OSTALE FUNKCIJE PARLAMENTA			
	1. Uloga parlamenta u imenovanju visokih dužnosnika i sudaca; 2. Sudbena funkcija parlamenta; 2.1. Suđenje članovima Egzekutive od strane ordinarne jurisdikcije; 2.2. Suđenje članovima Egzekutive od strane Parlamenta; 2.3. Suđenje članovima Egzekutive od strane izvanrednog parlamentarnog tribunala;			
	Način izvođenja nastave <i>(označiti masnim</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo

tiskom)	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	A.Bačić, PARLAMENTARNO PRAVO I KOMPARATIVNO, Split, 2004, str. 393 A. Bačić, LEGISLATURE I PARLAMENTARIZAM, Split 2007			
Dopunska literatura:	A. Bačić & P. Bačić, RJEČNIK PARLAMENTARNOG PRAVA, Split 2003, str. 364 A. Bačić & P. Bačić, HRVATSKE PARLAMENTARNE PROCEDURE – IZVORI, Split 2003; Abraham, L.A., PARLIAMENTARY DICTIONARY, London 1964. Blondel, J., COMPARATIVE LEGISLATURES, London 1973. Bogdanor, V., REPRESENTATIVES OF THE PEOPLE? PARLIAMENTS AND CONSTITUTION IN WESTERN DEMOCRACIES, London 1985. Butt, G., MODERN PARLIAMENTS: CHANGE OR DECLINE, London 1971. Butt, G., A HISTORY OF PARLIAMENT: THE MIDDLE AGES, London 1989. Campion, G.F.M.C., EUROPEAN PARLIAMENTARY PROCEDURE, London 1953. Cannac, H., ELEMENTS DE PROCEDURE LEGISLATIVE EN DROIT PARLEMENT- AIRE FRANCAIS, Paris 1939. Canon, H., CANON'S CONCISE GUIDE TO RULES OF ORDER, Boston 1992.			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	LOKALNA I REGIONALNA SAMOUPRAVA			Kod kolegija	P3COPUP23
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Dr. sc. Zvonimir Lauc, professor emeritus				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	zlauc@pravos.hr				

Asistent	
Kontakt sati/konzultacije:	
E-mail adresa i broj telefona	
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: da se polaznici upoznaju s modelima lokalne samouprave u izabranim europskim primjerima u istraživanju korelacija između odabranih modela lokalne demokracije i društvenog razvoja zemlje. Modeli se obrađuju "normativno" i "zbijski", kompariraju se kroz usvajanje i razradu načela iz Europske povelje o lokalnoj samoupravi, ustavnim i zakonskim rješenjima, ali i "dobrom praksom". Istražuju se opće značajke zajedničkoga europskog institucionalnog obrasca, kao i međuvladavinski odnosi – promjena uloga središnjih, regionalnih i lokalnih vlasti. Svrha je istraživanje i bolje razumijevanje problema tranzicije u demokraciji, kao procesa kroz koji prolazi BiH. Težište je na problemima koji su zajednički tako zvanim “novim”, kao i “zrelim” ili razvijenim demokracijama.
Ishodi učenja <i>(opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: visoko stručno i etično tumačiti <i>Acquis Council of Europe</i> (stečevina Vijeća Europe). Također, osposobljavaju se izravno implementirati EPLS, kao i za regulirati lokalnu i regionalnu samoupravu na nacionalnoj razini. Znanstveni pristup uočavanju i rješavanju problema lokalne samouprave je primarno metodološki problem (kako?). Pomoću metoda uzročno-funkcionalne analize polaznici se osposobljavaju utvrditi razvojno smjerodavne pravilnosti u ustrojavanju lokalne i regionalne samouprave u Europi.
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Kao odgovor na globalizaciju, tranziciju i diferenciranje i integriranje javlja se lokalizacija. Nužnost decentralizacije i isitnske lokalne i regionalne samouprave su vrijednosti Europe. Zemlje zapadne i sjeverne Europe poduzele su niz reformi 70-ih godina prošloga stoljeća, prije svega upravno-političke i to: demokratizaciju (Španjolska), debirokratizaciju (S.R. Njemačka), decentralizaciju (Francuska), stvarajući "upravu na usluzi korisnicima". Pristup se zasniva na primjeni načela supsidijarnosti, "odozdo" prema "odozgo", ali i drugih načela kao što su načelo proporcionalnosti, načelo ekvilizacije i dr. Tako društveni razvoj postaje korektiv i nadopuna razvoja države. Izlaz je u istraživanju i prepoznavanju potreba i interesa građana i temeljnih asocijacija bussinesa i politike, te (samo)osposobljavanju svih aktera novim znanjima i vještinama, uz podizanje motivacije. Drugim riječima valja iznalaziti oblike koji će biti autopoietični, gdje će oni biti vrlo elastični i umreženi sa različitim intenzitetom u okruženje. Pravila igre moraju biti zasnovana na win/win pristupu, gdje svi pojedinci i svi krajevi imaju podjednake šanse za kvalitetan osobni i društveni razvoj. Lokalna samouprava se prepoznaje kao najprimjerenija razina kvalitetnog društvenog razvoja, na kojoj razini se zadovoljava najveći i najvažniji broj potreba i interesa građana. Stoga nužno je samoorganiziranje i osposobljavanje za visoko stručne, znanstveno-tehnološke i razvojno-istraživačke poslove u gospodarstvu i gospodarenju, u javnom upravljanju, u djelatnostima ne-vladinih udruga etc, što iziskuje i sukladna znanja i vještine u oblikovanju, ustrojavanju i ostvarivanju radno-poslovnih, upravljačkih i

	menadžerskih zahvata u sukladne poslovne i druge transakcije. Upravo razvijena lokalna samouprava otvara šanse ublažavanja profitabilnosti moralnošću i duhovnošću, očuvanje (aufheben) demokratičnosti, pravednosti i djelotvornosti nacionalnih, ali i lokalnih i regionalnih vlasti. Europa sve više afirmira regije i regioanlizaciju, gdje su regije "optimalne zajednice"(Z. Lauc), na kojoj razini vrijede ista načela i praksis kao na lokalnoj razini. Horizontalne integracije dobivaju na značaju. - Svjetske mijene - proces globalizacije, proces tranzicije iz jednog u drugi režim, proces diferenciranja i integracije. - Država i društvena zajednica. - Globalizacija – lokalizacija (regionalizacija) - Teorija sustava, teorija samoorganizacije, teorija diobe vlasti, teorija autopoiesis. - Društveni razvoj (osobni, organizacijski, ekonomski, kulturalni) - Kriteriji i mjerila društvenog razvoja (maksimalizacija gospodarske učinkovitosti i političke demokratičnosti, te minimalizacija kontaminiranja okoliša) - Načelo diobe vlasti (vertikalna i horizontalna) - Dekoncentracija, decentralizacija, lokalna samouprava, - Decentralizacija i suvremene reforme javne uprave. Decentralizacija u kontinentalnim zapadnoeuropskim zemljama. Decentralizacija u anglosaksonskim zemljama. Decentralizacija u tranzicijskim zemljama. - Predstavnička i participativna demokracija - O lokalnoj i regionalnoj samoupravi - Tehnologija odlučivanja na lokalnoj i regionalnoj razini - Europska povelja o lokalnoj samoupravi - O nekim europskim tradicijama lokalne i regionalne samouprave s motrišta razvoja; Slučaj njemački; Slučaj francuski; Slučaj engleski i dr. - Generalna izvješća Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti VE - Specijalna izvješća, odabranih država u Europi - Sadržaj i tehnologija monitoringa stanja razvijenosti lokalne i regionalne demokracije - Bosna i Hercegovina - stanje i perspektive lokalne samouprave			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>				
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	Zvonimir, Lauc, Moralitet – legitimitet – legalitet, Zbirka radova, Pravni fakultet Osijek, Grafika Osijek, 2016.			

	Lokalna samouprava, hrvatska i nizozemska iskustva, HILS, IKV, Grafika Osijek, 2006. Dokumenti Vijeća Europe, odnosno Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti (povelje, konvencije, preporuke, rezolucije, mišljenja) a osobito ekspertize Skupine nezavisnih stručnjaka za Europsku Povelju o lokalnoj samoupravi, te ostali dokumenti oko monitoringa stanja lokalne i regionalne demokracije u pojedinim članicama Vijeća Europe, što su podloge za generalna i specijalna izvješća Vijeća Europe.
Dopunska literatura:	Babac B, Lauc Z. (1989) Regija i regionalizacija u Hrvatskoj, ustavno-pravni i političko-upravni aspekti, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku; Zavod za poslovna istraživanja. Podolnjak, Robert, Neposredni izbor (grado)načelnika i župana, Europska iskustva i hrvatski izazov, Stanek d.o.o., Varaždin, 2005. Local government in the Member States of the European Union: a comparative legal perspective, Angel-Manuel Moreno (editor), INAP, Spain, Madrid, 2012.
Dodatne informacije o kolegiju	

IV. SEMESTAR

Naziv kolegija	TEORIJA FEDERALIZMA			Kod kolegija	P3COPUP24
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	8	Semestar	IV.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Zvonko Miljko				
Kontakt sati/konzultacije:	Sat vremena iza predavanja				
E-mail adresa i broj telefona:	zvonko.miljko@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Kolegij o Teoriji federalizma koncipiran je na način da polaznici dobiju uvid u sve bitne aspekte složenog pitanja federalizma. Opća znanja odnose se na upoznavanje kompletne materije federalizma. Sadržaj kolegija je oblikovan tako da omogući studentima da na planu teorije i prakse federalizma potakne dublje razumijevanje i omogući kritički odnos				

	naspram današnjeg bosanskohercegovačkog federalizma.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Fenomen federalizma zaokuplja ljudsku pažnju od samog nastanka države, i sa manjim ili većim padovima, taj interes traje do danas. Zbog aktualnog ustavno-pravnog uređenja Bosne i Hercegovine ovo pitanje se promiseće u prvi plan kao njegov krucijalni problem. U kolegiju će biti obrađeni svi relevantni aspekti ovog problema: 1. Povijesni razvitak ideje i prakse federalizma 2. Pojam, priroda i svojstva federacije 3. Razlozi obrazovanja federacije 4. Vrste federacija 5. Status i organizacija federalnih jedinica 6. Savezni parlament, egzekutiva i uprava 7. Sudstvo u federaciji 8. Federalizam i demokracija – fenomen konsocijacije 9. Izmjene federalnog ustava 10. Usporedni aspekt federalizma: belgijska, švicarska, američka, njemačka iskustva			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Pohađanje nastave, seminarski rad.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Vincent Ostrom: Politička teorija složene republike sa uvodnom studijom - Branko Smerdel: Američka teorija federalizma, Zagreb 1989. Miodrag Jovičić: Suvremeni federalizam, Beograd 1973. Goran Marković: Bosanskohercegovački federalizam, Beograd 2011. Hamilton – Madison – Jay – Federalistički spisi. Robert Podolnjak: Federalizam i republikanizam: Stvaranje američkog ustava, 2004. Zvonko Miljko, Iskustva federalizma i BiH, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru br. XIII/2000. Zvonko Miljko, Federalizam i stvaranje nacije, Pravna riječ br. 1., Banja Luka 2004. Zvonko Miljko, Švicarski i belgijski federalizam u odnosu na Bosnu i Hercegovinu, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, br. XII, 1999.			
Dopunska literatura:	Marko Stanković: Belgijski federalizam, Beograd 2009. Brown D. M. ur., Canada: The State of the federation, Kingston 1991.			

	Conlan, T.: New Federalism, Intergovernmental Reform from Nixon to Reagan, Washington 1988. D. Kulić, J. Đorđević, S. Popović: Federalizam i regionalizam, Beograd 1987. Forsyth, M.: Federalism and nationalism, St. Martin 1989. Lerotić, Z.: Načela federalizma višenacionalne države, Zagreb 1985. Nice, D.C.,: Federalism, The Politics of Intergovernmental Relations, New York 1987. Zbornik radova, Federalizam i problem manjina u višetničkim zajednicama, Beograd 1995.
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	IZBORNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPUP25
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	7	Semestar	IV	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof.dr.sc. Amra Jašarbegović				
Kontakt sati/konzultacije:	Prema rasporedu				
E-mail adresa i broj telefona:	amra.jasarbegovic@unmo.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: da se prošire i prodube znanja u oblasti izbornog prava i izbornih sistema.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • steći znanja o izbornom pravu, izbornim sistemima te o bitnim obilježjima izbornog prava i izbora; • analizirati izborne sisteme europskih država; • kritički procijeniti ustavnopravni i politički značaj i ulogu izbora, te • shvatiti suštinu složenog izbornog sistema u Bosni i Hercegovini.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Pojam, razvoj i suština predstavničkog sistema i predstavničkog mandata. Razvoj izbornog prava, izbornog sistema i izborne teorijske misli. Značajnije teorije, teorijske osnove i koncepcije o izborima. Međunarodni standardi o izborima.				

	Osnovna načela o izborima. Komparativni pregled izbornih sistema. Izborni sistemi europskih država Klasifikacija izbornih sistema – većinski, proporcionalni (srazmjerni) i mješoviti izborni sistemi. Osnovna obilježja, sadržaj i izvori izbornog prava i izbora. Pojam, uloga i značaj izbora i izbornog sistema. Vrste, tipovi i karakteristike izbornog sistema. Ustavnopravni i politički značaj i uloga izbora u demokratskom političkom predstavništvu. Osnovni pravni i organizacioni elementi izbora i njihov politički značaj. Ograničenosti izbornog sistema. Izorno pravo. Premet, metodi, i izvori izbornog prava. Razvoj izbornog prava. Unutrašnje izorno pravo. Elementi izbornog sistema. Biračko pravo i evidencija birača. Ovjera i pravo kandidiranja. Pravo glasa i glasanje. Izborna kampanja. Pravo informiranja o izborima. Pravo kontrole izbora. Organizacija izbora i izborne tehnike. Izborne jedinice. Izborne liste i izborni organi. Izborni postupak i tehnike izbora. Utvrđivanje izbornih rezultata i raspodjela mandata. Prestanak mandata. Regularnost izbora. Zaštita izbornog prava. Izborni sistem u ustavnom i političkom sistemu Bosne i Hercegovine. Zakonsko reguliranje izbornog sistema u Bosni i Hercegovini. Izbor državnih organa. Izbor entitetskih organa. Izbor kantonalnih, gradskih i općinskih organa. Korektivni faktori izbornog sistema – utjecaj na rezultate izbora. Kriteriji za određivanje broja odbornika i poslanika. Izborni prag. Prestanak poslaničkog i odborničkog mandata. Oblici reprezentovanja i posebne mjere. Pravna priroda odnosa između članova predstavničkih tijela i birača. Pravila ponašanja političkih stranaka, koalicija, lista nezavisnih kandidata i nezavisnih kandidata. Uloga političkih partija i mandat njihovih predstavnika.			
<i>Način izvođenja nastave</i> <i>(označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>				
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta</i> <i>(označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej

Obvezna literatura:	Pajvančić M.: Izborno pravo, drugo izmjenjeno i dopunjeno izdanje, Novi Sad, 2008. Vasović V., Goati V.: Izbori i izborni sistem, Beograd, 1993. Dmičić M.: Izborni sistemi u modernim demokratijama – pravni aspekti, Banja Luka, 2011.			
Dopunska literatura:	Pajvančić M.: Izborno pravo, drugo izmjenjeno i dopunjeno izdanje, Novi Sad, 2008. Vasović V., Goati V.: Izbori i izborni sistem, Beograd, 1993. Dmičić M.: Izborni sistemi u modernim demokratijama – pravni aspekti, Banja Luka, 2011.. Matić M.: Političko predstavljanje, Beograd, 1975. Nolen D.: Izborno pravo i stranački sustav, Zagreb, 1992. Nolen D., Kasapović M.: Izborni sistemi istočne Evrope, Beograd, 1997. Newlander R.: Comparative Electional Systems, London, 1982. Prodanović D.: Imperativni slobodni mandat članova predstavničkih tijela, Sarajevo, 1979. Prodanović D.: Izbori za centralna predstavnička tela, Beograd, 1968. Reynolds A., Reilly B.: Oblikovanje izbornog sistema, Beograd, 2001. Rose R.: International Encyclopedia of Elections, London, 2000. Stojanović, M. D., Osnove prava čovjeka – ljudska prava i slobode u ustavima evropskih država, Niš, 1989. Tripković B.: Ravnopravnost i razlike – prava žena na političko predstavljanje, Novi Sad, 2007. Fira A.: Enciklopedija ustavnog prava 1 i 2, Novi Sad, 1995, 1996. Held D.: Modeli demokracije, Zagreb, 1990.			
Dodatne informacije o kolegiju				

MEĐUNARODNO PRAVNI SMJER
NASTAVNI PLAN

PRVI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPMP11	<i>Metodologija društvenih i pravnih znanosti</i>	15	8	prof. dr. sc. Vesna Kazazić
P3COPMP12	<i>Izvori međunarodnoga prava</i>	15	8	dr. sc. Vladimir- Đuro Degan, professor emeritus doc. dr. sc. Zlatko Brkić
P3COPMP13	<i>Objekti u međunarodnom pravu</i>	15	7	akademik Davorin Rudolf doc. dr. sc. Vesna Popović
P3COPMP14	<i>Međunarodni sustav zaštite prava čovjeka</i>	15	7	prof. dr. sc. Vesna Kazazić
	UKUPNO	30 bodova		

DRUGI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPMP15	<i>Međunarodno pravo mora</i>	15	10	doc. dr. sc. Zlatko Brkić
P3CSRMP1	<i>Znanstveno-istraživački seminarski rad</i>		<i>20 ECTS bodova</i>	
	UKUPNO		30 bodova	

TREĆI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
	<i>Diplomatsko konzularno pravo</i>	15	10	akademik Davorin Rudolf

P3COPMP21				
P3COPMP22	<i>Međunarodno humanitarno pravo</i>	15	10	prof. dr. sc. Vesna Kazazić
P3COPMP23	<i>Međunarodno radno i socijalno pravo</i>	15	10	prof. dr.sc. Ivo Rozić
	UKUPNO 30 bodova			

ČETVRTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPMP24	<i>Međunarodne organizacije</i>	15	8	doc. dr. sc. Vesna Popović
P3COPMP25	<i>Mirno rješavanje sporova u međunarodnom pravu</i>	15	7	prof. dr. sc. Vesna Barić - Punda
P3CORMP2	<i>Objavljen rad</i>		<i>15 ECTS bodova</i>	
	UKUPNO		30 bodova	

PETI I ŠESTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA P3CDDMP3	<i>Izrada i obrana doktorske disertacije</i>	<i>60 ECTS bodova</i>
	UKUPNO 60 bodova	

MEĐUNARODNOPRAVNI SMJER

NASTAVNI PROGRAM

I. SEMESTAR

Naziv kolegija	METODOLOGIJA PRAVNIH I DRUŠTVENIH ZNANOSTI			Kod kolegija	P3COPGP11
Studijski program Ciklus	Doktorski studij			Godina studija	I.
ECTS vrijednost boda:	8	Semestar	I	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Okt. -.nov. 8+7
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Vesna Kazazić				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	vesna.kazazic@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Metodologija pravnih i društvenih znanosti predstavlja osnovnu i uvodnu pravnu i društvenu nauku koja služi kao osnov za izučavanje ostalih pravnih nauka na doktorskom studiju.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći steći osnovna znanja iz oblasti Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti što im omogućuje adekvatno izučavanje ostalih pravnih disciplina i bavljenje naučno - istraživačkim radom u okviru studija trećeg ciklusa.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	-Uvod. Pojam Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti. Naziv i karakter ovih znanstvenih disciplina. Predmet i metod. Odnos Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti prema drugim znanstvenim disciplinama i njihov istorijski razvoj. -Pojam i vrste metoda saznanja prava. -Filozofski metodi saznanja prava. Pojam filozofije i filozofije prava. Predmet filozofije prava.Vrste filozofskih metoda saznanja prava. -Znanstveni metodi saznanja prava: pojam i vrste znanstvenih metoda saznanja prava. -Samostalni znanstveni metodi saznanja prava. Realni metodi i pravo. Sociološki metod i pravo. Problem politikološkog metoda. -Idealni metodi (idealne pojave, idealni metodi, pravo kao idealna pojava). -Dogmatički metod. Normativni metod. -Nesamostalni znanstveni metodi saznanja prava (istorijskopравни metod, uporednopravni metod). -Tehnički metodi prava. Pojam pravne tehnike. -Metodi stvaranja prava.Stvaranje prava opštim pravnim normama u obliku pojedinačnih. Stvaranje prava neposredno opštim normama. -Metodi primjene prava. Pojam primjene prava i njenih metoda. Metodi primjene opšte norme na konkretan slučaj. Ostvarivanje norme ponašanjem subjekata.				

	-Naučno saznanje, jezik nauke, postupak istraživanja, vrste istraživanja, faze istraživanja, definisanje istraživanja, pravila definisanja, hipoteze, klasifikacije, naučno objašnjenje, metodi iskustvenog ispitivanja.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>				
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	1.Radomir. D. Lukić, Metodologija prava, Beograd, 1995 2.V. Miličić, Metodologija prava - Nomotehnika, Zagreb, 1998 3.N.Visković, Osnove metodologije prava, predavanje na postdiplomskom studiju Pravo mora, PF, Split, 1980 4.H. Kelzen, O granicama između pravničke i sociološke metode, u knjizi Opšta teorija prava i države, Beograd, 1998 5.M. Pečujlić - V. Milić, Metodologija društvenih nauka, Beograd, 2000			
<i>Dopunska literatura:</i>	1.S.K. Vračar, Preispitivanje pravne metodologije, Beograd, 1994 2.N.Visković, Jezik prava, Zagreb, 1989 3.S.M.Bлагоjević, Metodologija prava, Beograd, 1997 4.E. Dirkem, Pravila sociološke metode, Beograd, 1963 M.Koen - E.Vojgel, Uvod u logiku i naučni metod, Beograd, 1965 5.V.Miličić, Opća teorija prava i države, Zagreb, 1999 6.N.Visković, Teorija države i prava, Zagreb, 2001 7.S.Savić, Pojam prava kao normativnog poretka - Prilog kritici Kelzenove normativne doktrine, Banjaluka, 1995.			
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>				

<i>Naziv kolegija</i>	IZVORI MEĐUNARODNOGA PRAVA			Kod kolegija	P3COPMP12
<i>Studijski program Ciklus</i>	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8	Semestar	Prvi	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
<i>Pristup kolegiju:</i>				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu

Sunositelji kolegija/nastavnici:	Dr. sc. Vladimir Đuro Degan, prof. emeritus Doc. dr. sc. Zlatko Brkić			
Kontakt sati/konzultacije:	Prema rasporedu			
E-mail adresa i broj telefona:	vladimir.djuro.degan@zg.t-com.hr zlatko.brkic@pf.sum.ba			
Asistent				
Kontakt sati/konzultacije:				
E-mail adresa i broj telefona				
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznati studente doktorskog studija sa pojmom izvora međunarodnoga prava: običajnog prava, općih načela prava, te međunarodnih ugovora kao najvažnijeg načina uređivanja odnosa između subjekata međunarodnog prava.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaју i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • steći znanja o izvorima međunarodnoga prava; • analizirati praksu država u primjeni izvora; • razumjeti način na koji države uređuju svoje odnose s drugim državama ili međunarodnim organizacijama.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1.Pojam izvora međunarodnoga prava. 2.Opća načela prava 3.Običaj: dva elementa praksa i opinio juris. Opća običajna pravila. Partikularno običajno pravo. 4.Pravo međunarodnih ugovora: pojam i vrste; sposobnost sklapanja ugovora; postupci sklapanja; rezerve; tumačenje; poštivanje i primjena; ugovori i treće države; izmjene i preinake (revizija) ugovora; ništavost; suspenzija, prestanak i povlačenje iz ugovora; kršenje ugovora. Jednostrani akti država: vrste; obećanje; odreknuće; jednostrani akti kojima se stječu nova prava. Suprotstavljiva stanja.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	V.Đ.Degan: Međunarodno pravo, (treće izdanje), Školska knjiga Zagreb 2011, str 66-202			
Dopunska literatura:	V.Đ.Degan, Sources of International Law, (Martinus Nihoff Publishers), The Hague 1997, XV+ 564 pages.			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	OBJEKTI U MEĐUNARODNOM PRAVU			Kod kolegija	P3COPMP13
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	7	Semestar Prvi	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Po rasporedu
Sunositelji kolegija/nastavnici:		Akademik, Davorin Rudolf Doc. dr. sc. Vesna Popović			
Kontakt sati/konzultacije:		Po rasporedu			
E-mail adresa i broj telefona:		davorin.rudolf@yahoo.com vesna.popovic@pf.sum.ba			
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: - savladavanje temeljnih pojmova iz područja objekata međunarodnoga prava; - stjecanje produbljenih znanja o granicama između država , te načinima mirnog rješavanja sporova.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - razumjeti temeljne pojmove u oblasti objekata međunarodnoga prava; - analizirati nastanak i priznanje BiH; - kritički analizirati praksu država u razgraničenjima na kopnu i moru i presude međunarodnih sudbenih tijela.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Analiziraju se i proučavaju objekti međunarodnoga prava: državno područje (kopneni dio državnog područja, rijeke, kanali, jezera), dijelovi i pojasevi mora pod suverenitetom obalne države. Zračni prostor i podzemlje državnog područja. Posebice se proučavaju: suverenitet,suverene prava, jurisdikcija, stjecanje područja, sukcesija nakon raspada države. VIII. Opća i specifična znanja i vještine Temeljna obilježja država. Nastanak država, međunarodnopravno priznanje (konstitutivna i deklaratorna teorija).Priznanje Bosne i Hercegovine. Priznanje vlada. Granice i razgraničenje. Nacionalne i međunarodne rijeke. Teritorijalno more i unutarnje morske vode. Tjesnaci i kanali. Načelo poštivanja teritorijalne cjelovitosti država. Zabrana upotrebe sile radi stjecanja područja. Mirno rješavanje teritorijalnih prijevora i oružani sukobi. Pregovori, posredovanje, mirenje, sudovi (Međunarodni sud pravde u Haagu). Raspad bivše jugoslavenske federacije. Načelo uti possidetis.				
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	
	Napomene:				
Studentske obveze					
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad	
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej	

Obvezna literatura:	Degan, Vladimir Đuro, Međunarodno pravo, Rijeka, 2010 (izabrani dijelovi); Andrassy, Juraj, Međunarodno pravo, I. dio, Zagreb, 1995., priredili Božidar Bakotić i Budislav Vukas (odabrani dijelovi) ili jedno od izvornih izdanja udžbenika „Međunarodno pravo“ J. Andrassyja; Shaw, Malcolm N., International Law, Fifth edition, Cambridge, United Kingdom, 2003 (odabrani dijelovi); Quoc Dinh Nguyen, Droit International public, 8e edition, Paris, 2009 (odabrani dijelovi).			
Dopunska literatura:	Brownlie, I., Principles of Public International law, Fifth edition, Oxford, 1998 (odabrani dijelovi); Shaw, Malcolm N., International Law, Fifth edition, Cambridge, United Kingdom, 2003 (odabrani dijelovi); Rudolf, D. st., Međunarodno pravo, Zagreb 1985; Barić, V.- Rudolf, D. ml., Pravo mora – dokumenti, mišljenja znanstvenika, komentari, sudska praksa, Split, 2007; Ibler, V., Međunarodno pravo mora i Hrvatska, Zagreb, 2001; Andrassy, J., Međunarodno pravosuđe, Zagreb, 1948; Ibler, V., Rječnik međunarodnog javnog prava, Zagreb, 1987.			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	MEĐUNARODNI SUSTAV ZAŠTITE PRAVA ČOVJEKA			Kod kolegija	P3COPMP14
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	7	Semestar	Prvi semestar	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Pema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Vesna Kazazić				
Kontakt sati/konzultacije:	Prema rasporedu				
E-mail adresa i broj telefona:	vesna.kazazic@pf.sum.ba 00387 36 337 153				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: upoznavanje studenata sa korpusom ljudskih prava i temeljnih sloboda i načinima njihove zaštite.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • steći znanja o temeljnim ljudskim pravim i slobodama; • analizirati praksu država u primjeni ljudskih prava; • razumjeti procedure žalbi pri Europskom sudu za ljudska prava; • kritički procijeniti ispunjavanje obveza BiH u provedbi konvencija o zaštiti ljudskih prava, kojima je stranka.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1.Uvod 2.Međunarodni dokumenti o pravima čovjeka u 19. stoljeću. 3.Liga naroda i zaštita prava čovjeka. 4.Ujedinjene nacije i zaštita prava čovjeka. 5.Pojam i vrste međunarodnog nadzora nad provođenjem ljudskih prava. 6.Nadzor pred ugovornim tijelima Ujedinjenih nacija.				

	7.Nadzor nad poštivanjem ljudskih prava u Bosni i Hercegovini. 8.Vijeće Europe i zaštita prava čovjeka. 9.Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. 10.Mehanizmi nadzora nad provođenjem Europske konvencije. 11.Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi. 12.Zaštita manjina.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	V. Đ. DEGAN, Međunarodno pravo, (treće izdanje), Školska knjiga Zagreb, 2011, str.484-520. V, KAZAZIC, Međunarodni nadzor nad primjenom ljudskih prava, Mostar, 2008. Ć. SADIKOVIĆ, Evropsko pravo ljudskih prava, Sarajevo, 2001. B. KRIVOKAPIĆ, Zaštita manjina u međunarodnom i uporednom pravu, Knjiga I, Beograd ,2004.			
Dopunska literatura:	Dimitrijevic, Paunovic, Ljudska prava, Beograd, 2007 B.Vukas, “Međunarodnopravna zaštita prava čovjeka- granice rasta“. B.Vukas, „MOR i zaštita čovjeka“, JRMP, br. 1-2, 1989			
Dodatne informacije o kolegiju				

II. SEMESTAR

Naziv kolegija	MEĐUNARODNO PRAVO MORA			Kod kolegija	P3COPMP15
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	PRVA
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	Drugi	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Doc. dr. sc. Zlatko Brkić				
Kontakt sati/konzultacije:	Prema rasporedu				

E-mail adresa i broj telefona:	zlatko.brkic@pf.sum.ba
Asistent	
Kontakt sati/konzultacije:	
E-mail adresa i broj telefona	
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: stjecanje znanja o odnosima na moru i pravnim režimima na moru prema današnjem pravu.
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • steći znanja o pojedinim pravnim režimima na moru; • upoznati se sa granicama, prvim i dužnostima obalnih i drugih država u pojedinim dijelovima mora; • analizirati sudsku praksu o razgraničenjima na moru ,te • kritički procijeniti praksu država u provedbi Konvencije UN o pravu mora iz 1982. godine.
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<i>Opći dio</i> Definicija prava mora i gledišta u znanosti međunarodnog prava. Izvori prava mora. Međunarodni izvori. Pomoćni izvori. Najvažniji domaći (nacionalni) izvori. Razvitak pravnih pravila tijekom povijesti. Suvremena kodifikacija i legislacija. Haaška kodifikacijska konferencija (1930.). Prva i Druga konferencija UN-a o pravu mora (1958., 1960.). Treća konferencija UN-a o pravu mora (1973.-1982.) i novi pravni režimi na moru. Prednosti i nedostaci najnovijeg razvoja prava mora. Pojmovi: suverenitet, suverena prava i jurisdikcija obalne države. Gledišta u znanosti. <i>Unutrašnje morske vode.</i> Definicija, pravni status i režim. Vanjske granice unutrašnjih morskih voda. Pravni status stranih brodova u unutrašnjim morskim vodama. Pristup u unutrašnje morske vode i imuniteti stranoga ratnog broda. Režim luka otvorenih za međunarodni promet. Režim mora naknadno zahvaćenoga ravnim polaznim crtama. Zaljevi. Konvencija UN-a o pravu mora (1982.). Historijski zaljevi. Pomorski zakonik Republike Hrvatske. Unutrašnje morske vode Republike Hrvatske. <i>Arhipelaško more i arhipelaške države.</i> Arhipelaško more i arhipelaška država. Granice arhipelaškoga mora . Pravni status i režim arhipelaškoga mora. Prolazak i preljetanje arhipelaškoga mora. <i>Teritorijalno more.</i> Definicija. Povijesni razvoj. Akcesornost teritorijalnoga mora. Granice. Polazne crte, normalna polazna crta i ravne polazne crte. Vanjska granica teritorijalnoga mora. Polazne crte Republike Hrvatske i vanjska granica teritorijalnoga mora Republike Hrvatske. Širina teritorijalnoga mora (povijesni razvoj, širine teritorijalnoga mora danas u svijetu). Neškodljivi prolazak stranih plovila teritorijalnim morem. Pravni status stranih brodova za neškodljivoga prolaska teritorijalnim morem. Neškodljivi prolazak u Pomorskom zakoniku Republike Hrvatske. Ugovori o sigurnosti plovidbe Republike Hrvatske sa susjedima. Razgraničenje teritorijalnih mora susjednih država. Međudržavni sporovi. Razgraničenje teritorijalnog mora Republike Hrvatske sa susjednim državama. Granica sa Talijanskom Republikom. Razgraničenje sa susjednim državama, bivšim jugoslavenskim republikama. Mišljenje Badinterove komisije o međunarodnim granicama novih država. Razgraničenje Hrvatske i Crne Gore. Razgraničenje Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Razgraničenje Hrvatske i Slovenije. Jednostrani akti slovenske vlade i parlamenta. Internacionalizacija graničnog spora Hrvatske i Slovenije.

Ribolovno more Republike Hrvatske. Unutarnje i vanjsko ribolovno more Republike Hrvatske.

Tjesnaci. Geografski i pravni pojam tjesnaca. Vrste tjesnaca. Pravno uređenje prolaska međunarodnim tjesnacima. Pitanje tjesnaca kroz povijest. Tjesnaci na Trećoj konferenciji UN-a o pravu mora i prema Konvenciji UN-a o pravu mora (1982.). Pravni režim prolaska najvažnijim međunarodnim tjesnacima: Bospor i Dardaneli, Gibraltarski tjesnac, Malajski i Singapurski tjesnac, tjesnac Hormuz, Otrantski tjesnac, tjesnaci Bab el Mandeb i Gubal.

Morski kanali. Pojam i vrste. Sueski kanal. Panamski kanal. Kielski kanal.

Vanjski pojas. Definicija, granice i širina. Pravni status i režim *de lege lata*. Arheološki i povijesno vrijedni predmeti u vanjskome pojasu.

Arheološki pojas Italije. Razgraničenje vanjskih pojasa. Države s vanjskim pojasom danas u svijetu. Propisi *ex Jugoslavije*.

Gospodarski pojas. Definicija. Gledišta znanstvenika. Nastanak i povijesni razvoj. Jednostrani akti država. Ribolovne zone i zone preferencijalnih prava. Bakalarski rat. Granice i širina. Pravni status gospodarskoga pojasa. Prava obalne države. Prava i dužnosti država u tuđemu gospodarskom pojasu. Odlučivanje o preostalim pravima i dužnostima. Razgraničenje gospodarskih pojasa između država. Zaštićena ekološka zona Italije (varijanta gospodarskog pojasa). Pomorski zakonik Republike Hrvatske.

Zaštićeni ekološko ribolovni pojas RH. Varijanta gospodarskog pojasa. Nastanak i razvoj. Odluke Hrvatskog sabora. Pomorski zakonik Republike Hrvatske.

Epikontinentski pojas. Oblici morskoga dna. Prvi zahtjevi obalnih država za vlašću na morskom dnu i u podzemlju izvan teritorijalnoga mora. Definicija i granice epikontinentskog pojasa. Pozitivno pravo. Prava i dužnosti obalne države u epikontinentskom pojasu. Razgraničenje epikontinentskih pojasa država. Međudržavni sporovi. Razgraničenje epikontinentskih pojasa Italije i Hrvatske. Pomorski zakonik Republike Hrvatske. Epikontinentski pojas Hrvatske.

Otvoreno more. Definicija. O granicama otvorenoga mora. Pravni status i pravni režim otvorenoga mora. Miroljubive upotrebe otvorenoga mora. Pregled sloboda otvorenoga mora. Izuzetak od načela slobode plovidbe otvorenim morem. Prava neobalnih država. Zloupotrebe sloboda otvorenoga mora. Očuvanje i gospodarenje živim bogatstvima otvorenoga mora. Piratstvo. Pravo progona.

Zatvorena ili poluzatvorena mora. Definicija. Odredbe Konvencije UN-a o pravu mora. Suradnja država na zatvorenim ili poluzatvorenim morima.

Neobalne države i države u nepovoljnom geografskom položaju. Termini. Razvoj prava pristupa moru i od mora i sloboda tranzita. Prava i obveze neobalnih država prema Konvenciji UN-a o pravu mora. Dvostrani ugovori između obalnih i tranzitnih država.

Zona. Opće dobro čovječanstva. Termini. Počeci. Zona prema Konvenciji UN-a pravu mora. O granicama Zone. Načela uređenja Zone. Razvoj bogatstava Zone. Sustav istraživanja i iskorištavanja bogatstava Zone. Međunarodna vlast za morsko dno. Glavni organi Međunarodne vlasti za morsko dno. Današnje stanje u Zoni. Sporazum iz 1994.

Znanstveno istraživanje mora

Znanstveno istraživanje mora prema ženevskim konvencijama o pravu mora iz 1958. Znanstveno istraživanje mora u Konvenciji UN o pravu mora (1982). Znanstveno istraživanje u različitim morskim područjima. Nacionalni propisi.

	Rješavanje sporova. <i>Zaštita i očuvanje morskog okoliša</i> Razvoj međunarodnog prava radi zaštite i očuvanja morskog okoliša. Definicija onečišćenja morskog okoliša. Vrste onečišćenja morskog okoliša prema ishodištima. Suvremeni međunarodni ugovori o suzbijanju onečišćenja morskog okoliša. Temeljna načela zaštite i očuvanja morskog okoliša. Zaštita i očuvanje morskog okoliša u Konvenciji UN o pravu mora (1982). Zaštita i očuvanje Sredozemnog mora (izvori). Jugoslavensko-talijanski sporazum o suradnji u zaštiti voda Jadranskog mora i obalnih područja od onečišćenja. Zaštita i očuvanje morskog okoliša u Republici Hrvatskoj. <i>Zaštita i očuvanje živih morskih bogatstava.</i> Zaštita i očuvanje živih bogatstava mora na konferenciji u Ženevi, 1958. i u Konvenciji UN-a o pravu mora (1982.). Sprječavanje prekomjerna iskorištavanja. Očuvanje staništa. Onečišćenje mora. Sprječavanje unošenja stranih vrsta. Zaštita i očuvanje pograničnih djeljivih i vrlo migratornih ribljih stokova. Protokol o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju. Konvencija o biološkoj raznolikosti. Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa. <i>Razvoj i prijenos morske tehnologije.</i> Razvoj i prijenos morske tehnologije u području gospodarskog pojasa. Razvoj i prijenos morske tehnologije u području Zone. Sporazum o primjeni dijela XI. Konvencije UN-a o pravu mora. <i>Sustav rješavanja sporova u Konvenciji UN o pravu mora (1982)</i> Općenito o rješavanju međunarodnih sporova. Sustav rješavanja sporova u Konvenciji UN o pravu mora (1982). Sporovi o tumačenju ili u primjeni Konvencije UN o pravu mora(1982). Sporovi o djelatnostima u Zoni. Sudski organi. Međunarodni sud za pravo mora. Sastav, nadležnost, postupak. Međunarodni sud.Arbitražni sud. Poseban arbitražni sud. Mirenje.			
Način izvođenja nastave(označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	D. Rudolf, Međunarodno pravo mora, Zagreb,1985. V. Đ. Degan, Međunarodno pravo mora i izvori međunarodnoga prava, Zagreb,1989. V. Đ. Degan, Međunarodno pravo mora u miru i u oružanim sukobima,Rijeka,2002. V. Ibler, Međunarodno pravo mora i Hrvatska, Zagreb, 2001; Sloboda mora, Zagreb, 1965. N. Katičić, More i vlast obalne države, historijski razvoj, Zagreb, 1953.			

	M. Zoričić, Teritorijalno more s osvrtom na otvoreno i unutrašnje more, vanjski pojas i pitanje kontinentalne ravnine, Zagreb, 1953. V. Barić Punda, D. Rudolf ml., Pravo mora-dokumenti, mišljenja znanstvenika, komentari, Split, 2007. V. Barić Punda, D. Rudolf ml., Rješavanje sporova u međunarodnom pravu mora - dokumenti, sudska praksa, mišljenja znanstvenika, komentari, Split, 2007. V. Barić Punda, D. Rudolf ml., Komentar javnopravnih odredbi Pomorskoga zakonika, Split, 2010. V. Barić Punda, <i>Zaštićeni ekološko ribolovni pojas Republike Hrvatske i međunarodno pravo mora</i>, Strani pravni život, Institut za uporedno pravo, Beograd, 1-2, 2005, str.71-94. V. Barić Punda, <i>O morskim i podmorskim prostorima Republike Hrvatske u Pomorskom zakoniku iz 2004</i>, Poredbeno pomorsko pravo-Comparative Maritime Law, 46(2007) 161, 65-78. V. Đ. Degan, Pravni domašaj načela <i>uti possidetis</i> glede kopnenih i morskih razgraničenja u regionu, s obzirom na granice prema Osimskom ugovoru iz 1975. godine, <i>Osimska meja</i>, Jugoslovansko-italijanska pogajanja in razmejitve leta 1975, Koper 2006, str.75-92. Z. Gržetić, V. Barić Punda, V. Filipović, O granicama u sjevernom Jadranu (1948.-2009.) s posebnim osvrtom na kronološki kartografski prikaz, <i>Poredbeno pomorsko pravo - Comparative Maritime Law 2010.</i>, br.164, str.19-72. , V. Đ. Degan, Konsolidacija pravnih načela o razgraničenjima morskih prostora i slovenska "Bijela knjiga" iz 2006. godine, <i>Poredbeno pomorsko pravo - Comparative Maritime Law 2007</i>, br.161, str.13-39. V. Đ. Degan, Pravna načela o razgraničenjima morskih prostora temeljena na konvencijama i sudskoj praksi, <i>Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu</i>, br. 3-4, 1998. V. Đ. Degan, V. Barić Punda, Jednostrani akti država u pravu mora napose s obzirom na spor Slovenije i Hrvatske na Sjevernom Jadranu, <i>Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu</i>, 45, br.4/2008, str.841-862. E.D. Brown, The International Law of the Sea, Sidney, 1994. R.R. Churchill, A.V.Lowe, The Law of the Sea, Manchester, 1988. C.J. Colombos, International Law of the Sea, Sixth revised edition, London, 1972, Sixth edition, 1967. D.P. O'Connell, I.A. Shearer, The International Law of Sea, v. I-II, New York, 1982-1984. B. Vukas, The Definition of the Law of the Sea, u: Ando et al. (eds.), <i>Liber Amicorum Judge Shigeru Oda</i>, Kluwer Law International, 2002. B. Vukas, Pristup moru država bez morske obale, <i>Prinosi</i>, XV, br. 17., 1982., str.158-168. M. Seršić, Međunarodnopravna zaštita morskog okoliša, Zagreb, 2003.
Dopunska literatura:	RUDOLF D., Enciklopedijski rječnik međunarodnoga prava mora, Split, 1989. RUDOLF D., Epikontinentalni pojas, Split, 1976. ANDRASSY J., Epikontinentalni pojas i međunarodno pravo (II), <i>Međunarodni problemi</i>, Beograd, br. 1, 1969. BARIĆ PUNDA V., JURAS D., <i>Pravo progona u propisima Republike Hrvatske i praksi Ministarstva unutarnjih poslova od 1992. do 2002. godine</i>, Poredbeno pomorsko pravo-Comparative Maritime Law, 43(2004) 158, 85-99.

BARIĆ PUNDA V., *Interpretation and Evaluation of the Opinions of the Arbitration (Badinter) Commission in the International Legal Doctrine of Croatia and SR Yugoslavia*, u: *Transformation des Rechts in Ost und West*, Festschrift für Prof. Dr. Herwig Roggemann zum 70. Geburtstag, Berlin, 2005, str.313-325.

BARIĆ PUNDA V., *Determinaciones de la Segunda Parte del Código Marítimo de la República de Croacia*, Anuario Argentino de Derecho Internacional, IX, 1999, Cordoba, pp 161-179.

BARIĆ PUNDA V., O prijedlogu odredbi o uređenju epikontinentskog pojasa u zakonu o morskim i podmorskim prostorima Republike Hrvatske, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, 29, 1992.

BARIĆ PUNDA V., BRKIĆ Z., *Zaštita i očuvanje Sredozemnog mora s posebnim osvrtom na obalne države članice EU*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 44, 2007, 1, 53-65.

BARIĆ PUNDA V., *Ampliación de la aplicación de derechos de soberanía y jurisdicción sobre el mar Adriático por parte de la República de Croacia*, u: Ernesto J. Rey Caro, Vesna Barić Punda, Zlata Drnas de Clément., *Estudios sobre Derecho del Mar*, Cordoba, 2005, str.9-34.

BARIĆ PUNDA V., *Mirno rješavanje sporova u suvremenim europskim dokumentima*, Adrias, Zbornik radova Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 12, 2005, Split- Zagreb, str.53-64.

BARIĆ PUNDA V., Utvrđivanje državne granice u području Bokokotorskog zaljeva, *Adrias*, Split, br. 8-9-10, 1998-2000.

BARIĆ PUNDA V., D.RUDOLF ml., *Prijedlog izmjena i dopuna javnopravnih odredbi Pomorskog zakonika Republike Hrvatske*, Adrias, Zbornik radova zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 11, 2004, Split-Zagreb, str.205-64.

BARIĆ PUNDA V., GRABOVAC I., Pojam otoka u međunarodnom pravu s posebnim osvrtom na Palagružu i razgraničenje morskih i podmorskih prostora Republike Hrvatske, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, 32, 1995., br. 1-2.

BARIĆ PUNDA V., Granice Republike Hrvatske na moru, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, Split, 1998.

BAKOTIĆ B., Širenje vlasti država u otvorenom moru, *Jugoslavenska revija za međunarodno pravo*, br. 1-2, 1975.

BOUCHEZ L.J., *The Regime of Bays in International Law*, The Hague: Nijhoff, 1963.

CRNIĆ-GROTIĆ V., Arhipelaške vode u međunarodnom pravu, *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb, 1987., br. 115-116.

ĆOSIĆ, KAPETANIĆ, LJUBIĆ, VEKARIĆ, *Hrvatska granica na Kleku*, Dubrovnik, 1999.

DEGAN V. Đ., Pravičnost i međunarodno pravo u razgraničenjima morskih prostora”, *Poredbeno pomorsko pravo- Comparative Maritime Law 2010*, br.164, str.139-157.

DEGAN V. Đ., O kopnenim granicama Republike Hrvatske, Zbornik radova s Međunarodnog znanstvenog skupa *Pravne i povijesne odrednice granica Srednje i Jugoistočne Europe*, Osijek, 21.22. listopada 2010, Osijek 2011, str.37-46.

DEGAN V. Đ., Neka pravna pitanja utvrđivanja granica sa Slovenijom, *Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci*, Rijeka, 1995.

DEGAN V. Đ., Kriteriji razgraničenja morskih prostranstava između država, *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb, br. 100, 1984.

DEGAN V. Đ., Razgraničenja morskih prostora u međunarodnoj sudskoj i arbitražnoj praksi, *Uporedno pomorsko pravo*, Zagreb, br. 141-144, 1994.

DEGAN V. Đ., Treba li proglasiti gospodarski pojas u Jadranskom moru? *Uporedno pomorsko pravo*, br. 121., 1989.

DEGAN V. Đ., Internal Waters, *Netherlands Yearbook of International Law*, 1986.

DEGAN V. Đ., Miroljubive upotrebe mora, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, br. 5-6, 1985.

DUGOŠEVIĆ D., Les Etats archipels et le droit de passage des navires et aeronefs, *Prinosi*, XVIII, br. 21., Zagreb, 1985.

GIDEL G., Le droit international public de la mer, Tome II, Les eaux interieures, Paris, 1932.; Tome III, La mer territoriale et la zona contiguë, Paris, 1934.

GOUNARIS V., The Extension and Delimitation of the Sea Areas Under the Sovereignty, Sovereign Rights and Jurisdiction of Coastal States, *Essays on the Law of the Sea*, ed. By B. Vukas, Zagreb, 1985.

IBLER V., Isključiva gospodarska zona s posebnim osvrtnom na Jadran, *Pomorski zbornik*, Rijeka, 21, 1983.

METELKO J., Pravičnost u pravu mora izvan delimitacijskih odredaba, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, br. 1, 1989.

METELKO J., Pravičnost u slučaju razgraničenja epikontinentalnog pojasa među državama koje leže sučelice, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, br. 4, 1988.

METELKO j., Ideje, načela i kriteriji prirodnog prava, pravde i pravičnosti u Sporazumu o razgraničenju nekih dijelova epikontinentalnog pojasa u Sjevernom moru pred Međunarodnim sudom u Haagu (SR Njemačka c/a Danska i Nizozemska), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, br. 2, 1982.

MILIĆ M., Historijske vode- Historijski zalivi-Zatvorena mora, *Pomorski zbornik*, Rijeka, 10, 1972.

OBAD S., Južna hrvatska granica kroz povijest i danas, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, br. 3 – 4., Split, 1998.

REISMAN W.M., WESTERMAN, Straight Baselines in International Maritime Boundary delimitation, London, 1992.

RUDOLF D., Morske granice između Republike Hrvatske i Republike Italije, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, br. 3 – 4., Split, 1998.

RUDOLF D. ml., Granice u Piranskom i Bokokotorskom zaljevu, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, br. 3 – 4., Split, 1998.

SAMBRAILO B., Presuda Međunarodnog suda o razgraničenju nekih dijelova kontinentalnog šelfa u Sjevernom moru (SR Njemačka c/a Danska i Holandija), *Pomorski zbornik*, Rijeka, 8, 1970.

STROHL M. P., The International Law of Bays, The Hague, 1963.

SYMMONS , The Maritime Zones of Islands in International Law, The Hague-Boston-London, 1979.

TURKALJ K., Piranski zaljev – razgraničenje teritorijalnog mora između Hrvatske i Slovenije, Zagreb, 2001.

VUKAS B., The LOS convention and sea boundary delimitation, *Essays on the new Law of the Sea*, Zagreb, 1985.

VUKAS B., Zatvorena ili poluzatvorena mora, *Prinosi*, XV, br. 17., 1982., str.138-156.

WHITEMAN M., Digest of International Law, Vol. 4, 10, Washington, 1965, 1968.

DOKUMENTI, UGOVORI I PROPISI:

	Decreto del Presidente della Repubblica di Italia, 26 aprile 1977, n. 816. Deklaracija Hrvatskoga državnog Sabora o stanju međudržavnih odnosa Republike Hrvatske i Republike Slovenije, 1999. Deklaracija o proglašenju suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske, 25. lipnja 1991. Haška kodifikacijska konferencija, 1930. Konvencija UN-a o pravu mora, 1982. Memorandum o Piranskom zaljevu, Ljubljana, 1993. Memorandum o suglasnosti (između Velike Britanije, SAD, Italije i Jugoslavije), 5. listopada 1954. Mišljenje br. 3. Arbitražne komisije Konferencije o Jugoslaviji, 11. siječnja 1992. Odgovor Republike Slovenije na «Odgovor Republike Hrvatske o Stajalištima Republike Slovenije o određivanju granica na moru između Republike Slovenije i Republike Hrvatske», Ljubljana, 1999. Pomorski zakonik Republike Hrvatske, 1994., 2004. Protokol između Vlade Republike Hrvatske i Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije o privremenom režimu uz južnu granicu između dviju država, 10. prosinca 2002. Rapallski ugovor o međusobnom razgraničenju između Kraljevstva SHS i Kraljevine Italije, 12/13. studenoga 1920. Sporazum između Vlade SFR Jugoslavije i Vlade Republike Italije o razgraničenju epikontinentalnog pojasa između dvije zemlje, 1968. Sporazum o pitanjima vojničkoga značaja, koja se odnose na jadransko primorsko područje (između NDH i Italije), 18. svibnja 1941. Ugovor između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Republike Italije (<i>Osimski sporazum</i>), 10. studenoga 1975. Ugovor o državnoj granici između Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 30. srpnja 1999. Ugovor o određivanju granica između Kraljevine Hrvatske i Kraljevine Italije, 18. svibnja 1941. Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o zajedničkoj državnoj granici, 2001. Ugovor o miru s Italijom, 10. veljače 1947. Ustavna odluka o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske, 25. lipnja 1991. Ustav Republike Hrvatske, 12. prosinca 1990. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obalnom moru, vanjskom morskom pojasu i epikontinentalnom pojasu Jugoslavije, 1979. Zakon o obalnom moru, vanjskom morskom pojasu i epikontinentalnom pojasu SFR Jugoslavije, 1965. Zakon o obalnom moru Federativne Narodne Republike Jugoslavije, 1948. Zakon o ratifikaciji ženevskih konvencija od 29. travnja 1958., 1965. Ženevske konvencije o pravu mora, 1958. Odluka o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacija o sukcesiji, 1993.
Dodatne informacije o kolegiju	

III. SEMESTAR

Naziv kolegija	DIPLOMATSKO I KONZULARNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPMP21
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Po rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Akademik, Davorin Rudolf				
Kontakt sati/konzultacije:	Po rasporedu				
E-mail adresa i broj telefona:	davorin.rudolf@yahoo.com				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: - savladavanje temeljnih pojmova iz područja diplomatsko-konzularnog prava; - upoznavanje studenata sa povijesnim razvojem diplomatskog i konzularnog prava;				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - razumjeti temeljne pojmove diplomatsko- konzularnog prava; - shvatiti ulogu i značaj suvremene diplomacije u međunarodnim odnosima; - stići posebna znanja o načinima predstavljanja država u međunarodnim odnosima, te strategijama diplomatskog djelovanja, posebno u Evropskoj uniji.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Uvod Pojam diplomacije. Povijesni razvoj diplomatskih odnosa. Povijesna razdoblja hrvatske diplomacije. Diplomacija Dubrovačke republike. Diplomatsko pravo Pojam diplomatskog prava. Bečka konvencija o diplomatskim odnosima (1961).Diplomatski odnosi. Tijela međunarodnih odnosa. Diplomatske funkcije Predstavljanje države.Organi države u međunarodnim odnosima. Zaštita interese države i njezivih državljana.Unapređivanje prijateljskih odnosa. Diplomatska predstavništva i diplomatski predstavnici Uspostava i ustrojstvo diplomatskog predstavništva. članovi misije, pravo prvenstva, diplomatski zbor, ostali članovi diplomatskog predstavništva. Diplomatski predstavnici RH. Diplomatski privilegiji i imuniteti. Privilegiji, imuniteti i dužnosti članova diplomatskog predstavništva. Diplomatski azil. Diplomatski protokol Počasti i ceremonijali. Diplomatska tehnika Diplomatsko dopisivanje. Multilateralna diplomacija. Sigurnost i zaštita. Specijalne misije. Zaštita specijalne misije. Diplomatska služba Europske unije. Konzularno pravo Pojam konzularnog prava. Bečka konvencija o konzularnim odnosima (1963.).Konzularni odnosi (uspostava, održavanje, obavljanje konzularnih funkcija od diplomatskih predstavnika, obavljanje konzularnih funkcija od konzularnih dužnosnika). Tijela konzularnih odnosa (konzularni uredi, konzularni dužnosnici, ostali članovi konzularnog ureda). Konzularni privilegiji i imuniteti. Dužnosti članova konzularnog ureda. Konzularni azil. Počasni konzularni dužnosnici				

	<i>Konzularne funkcije</i> Generalne konzularne funkcije, Upravno pravne konzularne funkcije (državljanima, obiteljsko-pravna građa, privremene konzularne mjere, nasljedno pravna građa, uhićenje vlastitih državljanima, carinske povlastice, međunarodna pravna pomoć, javno bilježničke funkcije, putne isprave, vize.... <i>Bilateralni ugovori RH o konzularnim odnosima</i> <i>Konzularna služba Europske unije.</i>				
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	
	Napomene:				
<i>Studentske obveze</i>					
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad	
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej	
<i>Obvezna literatura:</i>	S. Berković, Diplomatsko i konzularno pravo, Zagreb, 1997. S. Berković, Diplomacija i diplomatska profesija, Dubrovnik, 2006. V. Đ. Degan, Međunarodno pravo, Rijeka, 2010.(odabrana poglavlja), M. Bartoš, Bečka konvencija o konzularnim odnosima, JRMP 1963, br. 2. V.H. Wiebringhaus, La Convention Européenne sur les fonctions consulaires, AFDI, 1968. S. Lapenda, Diplomacija - načela i funkcije, Split, 2007. S. Nick, Diplomacija - metode i tehnika, Zagreb, 1997. R. Vukadinović, Politika i diplomacija, Zagreb, 1994. L. Dembinski, The Modern Law of Diplomacy, The Hague, 1988.				
<i>Dopunska literatura:</i>	K.K. Sandrovskij, Diplomatičeskoe pravo, Moskva, 1981. M. Ogorec, Vojno-diplomatska praksa, Zagreb, 2005. H. Kissinger, Diplomacy, New York, 1994. I. Mitić, Konzulati i konzularna služba starog Dubrovnika, Dubrovnik, 1973. M. Nikolić, Diplomatski protokol, Zagreb, 1995. V. Ibler, Rječnik međunarodnog javnog prava, Zagreb, 1987. S. Nick, Diplomatski leksikon, Zagreb, 1999. C.W. Jenks, International Immunities, London, 1961.				
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>					

<i>Naziv kolegija</i>	MEĐUNARODNO - HUMANITARNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPMP22
<i>Studijski program Ciklus</i>	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina studija	II.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	10	<i>Semestar</i>	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>		<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	

Pristup kolegiju:		Vrijeme održavanja nastave:	Po rasporedu	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof.dr.sc. Vesna Kazazić			
Kontakt sati/konzultacije:	Po rasporedu			
E-mail adresa i broj telefona:	vesna.kazazic@pf.sum.ba 00387 36 337 153			
Asistent				
Kontakt sati/konzultacije:				
E-mail adresa i broj telefona				
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Kolegij pruža produbljena znanja o pravilima međunarodnog humanitarnog prava koja se primjenjuju u oružanim sukobima. Studenti se upoznaju s izvorima tog prava, pravilima o metodama i sredstvima ratovanja, o osobama koje su zaštićene u oružanim sukobima , te o odgovornosti za povredu ovih pravila. O stupnju znanja i razumijevanju ovih pravila umnogome i ovisi sudbina žrtava rata.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • steći temeljna znanja o pravilima međunarodnog humanitarnog prava koja se primjenjuju u međunarodnim i nemeđunarodnim oružanim sukobima; • razumjeti značaj poštovanja ovih pravila; • kritički procijeniti stupanj poštivanja ovih pravila, te • analizirati praksu međunarodnih kaznenih sudova.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1.Pojam i karakteristike međunarodnog humanitarnog prava. 2.Izvori: međunarodni običaj; međunarodni ugovori. 3.Rješavanje međunarodnih sporova. 4.Sudionici u oružanim sukobima. 5.Pravila o metodama i sredstvima ratovanja. 6.Osobe zaštićene u oružanim sukobima. 7.Nemeđunarodni oružani sukobi. 8.Međunarodna odgovornost za povredu međunarodnog humanitarnog prava. 9.Nove tendencije u razvoju međunarodnog humanitarnog prava			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Vesna KAZAZIĆ, Međunarodno humanitarno pravo: difuzija i primjena, Sarajevo, 2008. V.Đ. DEGAN, Međunarodno pravo, Zagreb, 2011, str. 801-866. K.OBRADOVIĆ, Humanitarno pravo, savremena teorija i praksa, Beograd, 2004.			
Dopunska literatura:	V.Đ.DEGAN, Pravo na represalije u doba mira, JRMP, BR.2-3, Beograd 1980.			

	K. OBRADOVIĆ, M. ŠAHOVIĆ, M. DESPOT, Međunarodno humanitarno pravo- razvoj-primjena-sankcije, Beograd 2002. VESNA BARIĆ PUNDA, Mirno rješavanje sporova u suvremenim europskim dokumentima, ADRIAS, Svezak 12, 2005. HENCKAERT, J.M., DOSWALD-BECK, L., Običajno međunarodno humanitarno pravo, 2005.
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	MEĐUNARODNO RADNO I SOCIJALNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPMP23
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	treći	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Ivo Rozić				
Kontakt sati/konzultacije:	Prema rasporedu				
E-mail adresa i broj telefona:	ivo.rozic@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:	Prema rasporedu				
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: pružiti produbljene spoznaje o sadržaju vrela međunarodnih i regionalnih izvora radnog i socijalnog prava, njihovih međusobnih odnosa, te odnosa s nacionalnim zakonodavstvom, socijalnom dijalogu i rješavanju sporova , te nadzorom nad primjenom propisa.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • ovladati dubinom i širinom spoznaja o temeljnim pravima iz oblasti radnog i socijalnog prava, te njihovom ostvarivanju ; • steći šira znanja o zapošljavanju, zaposlenosti i sigurnosti na radu; • analizirati načine rješavanja individualnih i kolektivnih radnih sporova.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Pojam, nastanak, povijesni razvitak i dostignuta razina. Stvaranje, uloga i nadležnosti Međunarodne organizacije rada. Odnos međunarodnog, regionalnog i nacionalnog prava. Temeljna načela međunarodnog radnog prava. Tripartizam, njegov značaj i primjena. Izvori međunarodnog individualnog i kolektivnog radnog prava. Konvencije, preporuke, drugi akti; njihov značaj i primjena. Položaj posebnih kategorija zaposlenika i osiguranika.				

	Uvjeti rada i zaštita na radu. Zapošljavanje, zaposlenost, sigurnost na radu i socijalna sigurnost. Temeljna individualna prava iz radnog odnosa. Temeljna prava iz socijalnog osiguranja i socijalne zaštite. Temeljna kolektivna prava i slobode. Socijalni dijalog i rješavanje kolektivnih sporova. Nadzor na primjenom propisa međunarodnog prava. Rješavanje individualnih i kolektivnih radnih sporova.					
Način izvođenja nastave(označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci		
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo		
	Napomene:					
Studentske obveze						
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad		
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej		
Obvezna literatura:	<table><tr><td></td></tr><tr><td> - N. TINTIĆ, Radno i socijalno pravo, (knjiga I i II, Sveučilište u Zagrebu, 1969. i 1972. - A. RAVNIĆ, Osnove radnog prava (domaćeg, usporednog i međunarodnog), PF Zagreb, 2004. - B. ŽEPIĆ, Radno i socijalno pravo, Logos, Split, 2001. - S. DEDIĆ, J. GRADAŠČEVIĆ-SIJERČIĆ, Temelji međunarodnog radnog prava, Pravni centar, Sarajevo, 2000. - S. DEDIĆ, J. GRADAŠČEVIĆ-SIJERČIĆ, Radno pravo, Pravni fakultet, Sarajevo 2005. - A. BALTIĆ B. DESPOTOVIĆ, Osnovi radnog prava, Beograd, 1976. - B. PERIĆ, Radno pravo sa socijalnim osiguranje, Sarajevo, 1968. - V. BRAJIĆ, Radno pravo, Privredna štampa, Beograd, 1980. </td></tr></table>					- N. TINTIĆ, Radno i socijalno pravo, (knjiga I i II, Sveučilište u Zagrebu, 1969. i 1972. - A. RAVNIĆ, Osnove radnog prava (domaćeg, usporednog i međunarodnog), PF Zagreb, 2004. - B. ŽEPIĆ, Radno i socijalno pravo, Logos, Split, 2001. - S. DEDIĆ, J. GRADAŠČEVIĆ-SIJERČIĆ, Temelji međunarodnog radnog prava, Pravni centar, Sarajevo, 2000. - S. DEDIĆ, J. GRADAŠČEVIĆ-SIJERČIĆ, Radno pravo, Pravni fakultet, Sarajevo 2005. - A. BALTIĆ B. DESPOTOVIĆ, Osnovi radnog prava, Beograd, 1976. - B. PERIĆ, Radno pravo sa socijalnim osiguranje, Sarajevo, 1968. - V. BRAJIĆ, Radno pravo, Privredna štampa, Beograd, 1980.
- N. TINTIĆ, Radno i socijalno pravo, (knjiga I i II, Sveučilište u Zagrebu, 1969. i 1972. - A. RAVNIĆ, Osnove radnog prava (domaćeg, usporednog i međunarodnog), PF Zagreb, 2004. - B. ŽEPIĆ, Radno i socijalno pravo, Logos, Split, 2001. - S. DEDIĆ, J. GRADAŠČEVIĆ-SIJERČIĆ, Temelji međunarodnog radnog prava, Pravni centar, Sarajevo, 2000. - S. DEDIĆ, J. GRADAŠČEVIĆ-SIJERČIĆ, Radno pravo, Pravni fakultet, Sarajevo 2005. - A. BALTIĆ B. DESPOTOVIĆ, Osnovi radnog prava, Beograd, 1976. - B. PERIĆ, Radno pravo sa socijalnim osiguranje, Sarajevo, 1968. - V. BRAJIĆ, Radno pravo, Privredna štampa, Beograd, 1980.						
Dopunska literatura:	- T. Popović, Radno pravo, Beograd, 1980. - B. Žepić, Društveno-pravni položaj invalida rada, Sarajevo, 1983. - Ž. POTOČNJAK, Pravo na štrajk, Zagreb, 1992. - Smjernice o radnom zakonodavstvu, Međunarodne organizacije rada, Ženeva, 2001. - Konvencije, protokoli i preporuke Međunarodne organizacije rada. (polaznicima će se na predavanjima dati poseban pregled ovih akata koji se preporučuju za izravno individualno proučavanje)					
Dodatne informacije o kolegiju						

IV. SEMESTAR

Naziv kolegija	MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE			Kod kolegija	P3COPMP24
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	8	Semestar	Četvrti	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Po rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:		Doc. dr. sc. Vesna Popović			
Kontakt sati/konzultacije:		Prema rasporedu			
E-mail adresa i broj telefona:		vesna.popovic@spf.sum.ba			
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: stjecanje općih i posebnih znanja o međunarodnim organizacijama kao subjektima međunarodnog prava.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - steći znanja o pojmu, strukturi i vrstama međunarodnih organizacija; - kritički procjenjivati ulogu međunarodnih organizacija; - analizirati djelovanje međunarodnih organizacija u međunarodnim odnosima; - upoznati se sa procedurama rješavanja sporova u krili UN-a.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1.Pojam, pravo i podjele međunarodnih organizacija. 2.Međunarodne organizacije kao subjekti međunarodnoga prava. 3.Privilegiji i imuniteti međunarodnih organizacija i njihovih djelatnika. 4.Preteče i osnivanje Ujedinjenih nacija (UN). 5.Članovi Ujedinjenih nacija i države nečlanice; poseban položaj stalnih članica Vijeća sigurnosti. 6.Organi UN. 7.Rješavanje sporova u krilu UN. 8.Kolektivne mjere prema Povelji i mirovne operacije. 9.Specijalizirane ustanove UN. 10.Regionalne organizacije i sporazumi, te ostale međuvladine organizacije.				
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	
	Napomene:				
Studentske obveze					
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad	
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana	Esej	

tiskom)			provjera znanja	
Obvezna literatura:	V. Đ. DEGAN, Međunarodno pravo, (treće izdanje), Školska knjiga Zagreb, 2011, str.405-458, 743-774.			
Dopunska literatura:	Obrad, RAČIĆ- Vojin DIMITRJVIC: Međunarodne organizacije, Beograd 1980, 324 strane (ili kasnije izdanje).			
Dodatne informacije o kolegiju				

GRADANSKO PRAVNI SMJER
NASTAVNI PLAN

PRVI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPGP11	<i>Metodologija društvenih i pravnih znanosti</i>	15	8	prof. dr. sc. Vesna Kazazić
P3COPGP12	<i>Gradansko pravo I.</i>	15	8	prof. dr. sc. Alena Jurić
P3COPGP13	<i>Obiteljsko pravo</i>	15	7	prof. dr. sc. Željko Galić
P3COPGP14	<i>Gradansko pravo II.</i>	15	7	prof. dr. sc. Marko Bevanda
	UKUPNO	30 bodova		

DRUGI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPGP15	<i>Gradansko procesno pravo</i>	15	10	doc. dr. sc. Viktorija Haubrich
P3SRGP1	<i>Znanstveno-istraživački seminarski rad</i>		<i>20 ECTS bodova</i>	
	UKUPNO		30 bodova	

TREĆI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPGP21	<i>Trgovačko pravo</i>	15	10	prof. dr. sc. Miroslav Džidić doc. dr. sc. Marija Vidić
P3COPGP22	<i>Međunarodno privatno arbitražno pravo</i>	15	10	prof. dr. sc. Mile Lasić

P3COPGP23	<i>Međunarodno privatno pravo</i>	15	10	prof. dr. sc. Tomislav Borić
	UKUPNO	30 bodova		

ČETVRTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPGP24	<i>Pravo društava</i>	15	8	prof. dr. sc. Miroslav Džidić doc. dr. sc. Nikolina Maleta
P3COPGP25	<i>Pravo osiguranja</i>	15	7	doc. dr. sc. Nikolina Maleta
P3CORGP2	<i>Objavljen rad</i>		<i>15 ECTS bodova</i>	
	UKUPNO		30 bodova	

PETI I ŠESTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA P3CDDGP3	<i>Izrada i obrana doktorske disertacije</i>	60 ECTS bodova
	UKUPNO	60 bodova

GRADANSKOPRAVNI SMJER

NASTAVNI PROGRAM

I. SEMESTAR

<i>Naziv kolegija</i>	METODOLOGIJA PRAVNIH I DRUŠTVENIH ZNANOSTI			Kod kolegija	P3COPGP11
<i>Studijski program Ciklus</i>	Doktorski studij			Godina studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8	<i>Semestar</i>	I	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>		<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>				<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Okt. -.nov. 8+7
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Vesna Kazazić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	vesna.kazazic@pf.sum.ba				
<i>Asistent</i>					
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Metodologija pravnih i društvenih znanosti predstavlja osnovnu i uvodnu pravnu i društvenu nauku koja služi kao osnov za izučavanje ostalih pravnih nauka na doktorskom studiju.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći steći osnovna znanja iz oblasti Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti što im omogućuje adekvatno izučavanje ostalih pravnih disciplina i bavljenje naučno - istraživačkim radom u okviru studija trećeg ciklusa.				
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	-Uvod. Pojam Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti. Naziv i karakter ovih znanstvenih disciplina. Predmet i metod. Odnos Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti prema drugim znanstvenim disciplinama i njihov istorijski razvoj. -Pojam i vrste metoda saznanja prava. -Filozofski metodi saznanja prava. Pojam filozofije i filozofije prava. Predmet filozofije prava.Vrste filozofskih metoda saznanja prava. -Znanstveni metodi saznanja prava: pojam i vrste znanstvenih metoda saznanja prava. -Samostalni znanstveni metodi saznanja prava. Realni metodi i pravo. Sociološki metod i pravo. Problem politikološkog metoda. -Idealni metodi (idealne pojave, idealni metodi, pravo kao idealna pojava). -Dogmatički metod. Normativni metod. -Nesamostalni znanstveni metodi saznanja prava (istorijskopravni metod, uporednopravni metod). -Tehnički metodi prava. Pojam pravne tehnike. -Metodi stvaranja prava.Stvaranje prava opštim pravnim normama u obliku pojedinačnih. Stvaranje prava neposredno opštim normama. -Metodi primjene prava. Pojam primjene prava i njenih metoda. Metodi primjene opšte norme na konkretan slučaj. Ostvarivanje norme ponašanjem subjekata.				

	-Naučno saznanje, jezik nauke, postupak istraživanja, vrste istraživanja, faze istraživanja, definisanje istraživanja, pravila definisanja, hipoteze, klasifikacije, naučno objašnjenje, metodi iskustvenog ispitivanja.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>				
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	1.Radomir. D. Lukić, Metodologija prava, Beograd, 1995 2.V. Miličić, Metodologija prava - Nomotehnika, Zagreb, 1998 3.N.Visković, Osnove metodologije prava, predavanje na postdiplomskom studiju Pravo mora, PF, Split, 1980 4.H. Kelzen, O granicama između pravničke i sociološke metode, u knjizi Opšta teorija prava i države, Beograd, 1998 5.M. Pečujlić - V. Milić, Metodologija društvenih nauka, Beograd, 2000			
<i>Dopunska literatura:</i>	1.S.K. Vračar, Preispitivanje pravne metodologije, Beograd, 1994 2.N.Visković, Jezik prava, Zagreb, 1989 3.S.M.Blogojević, Metodologija prava, Beograd, 1997 4.E. Dirkem, Pravila sociološke metode, Beograd, 1963 M.Koen - E.Vojgel, Uvod u logiku i naučni metod, Beograd, 1965 5.V.Miličić, Opća teorija prava i države, Zagreb, 1999 6.N.Visković, Teorija države i prava, Zagreb, 2001 7.S.Savić, Pojam prava kao normativnog poretka - Prilog kritici Kelzenove normativne doktrine, Banjaluka, 1995.			
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>				

<i>Naziv kolegija</i>	GRADANSKO PRAVO I.			Kod kolegija	P3COPGP12
<i>Studijski program Ciklus</i>	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8	<i>Semestar</i>	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>	Obvezan kolegij	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>				<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	prema kalendaru nastave

<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Alena Jurić			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	utorkom, od 11-13 sati			
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	alena.juric@pf.sum.ba, +38736337 171			
<i>Asistent</i>	/			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	/			
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	/			
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: - upoznati studente sa aktualnim građanskopravnim uređenjem u Bosni i Hercegovini i okruženju te sa razlozima pripadnosti bosanskohercegovačkog pravnog poretka kontinentalnoeuropskom pravnom krugu - potaknuti studente na samostalno, kreativno razmišljanje po pitanju nekih teorijskih dilema te utvrditi ih u vještinama glede tumačenja i primjene građanskopravnih propisa na rješavanje hipotetičkih i praktičnih slučajeva vezanih za materiju općeg dijela građanskog prava, stvarnog prava i nasljednog prava			
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	definirati osnovne institute iz općeg dijela građanskog prava, stvarnog prava i nasljednog prava uspoređivati institute nacionalnog prava s institutima u usporednom pravu primijeniti građanskopravne propise na hipotetičke i praktične probleme iz područja općeg dijela građanskog prava, stvarnog prava i nasljednog prava analizirati prednosti i nedostatke građanskopravnih propisa u različitim pravnim krugovima			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	1. Mjesto građanskog prava u pravnom sustavu; pravni krugovi 2. Građansko pravo u BiH 3. Građanskopravni odnos i njegova arhitektonika 4. Prilagodba stvarnopravnih instituta novom društvenom uređenju u BiH 5. Posjed 6. Pravo vlasništva 7. Registri nekretnina i prava na nekretninama; registri pokretnina 8. Pravo služnosti 9. Založno pravo i zemljišni dug 10. Pravo građenja 11. Pravo stvarnog tereta 12. Općenito o nasljednom pravu 13. Osnove nasljeđivanja 14. Nasljednopravni ugovori 15. Ostavinski postupak			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>	- pohađati nastavu - pristupiti usmenom ispitu			

Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Klarić, P.; Vedriš, M.: Građansko pravo, Zagreb, 2014. Gavella, N.; Alinčić, M.; Klarić, P.; Sajko, K.; Tumbri, T.; Josipović, T.; Stipković, Z., Matanovac, R.; Ernst, H.: Teorijske osnove građanskog prava – Građansko pravo i pripadnost hrvatskog pravnog poretka kontinentalnoeuropskom pravnom krugu, Zagreb, 2005. Medić, Duško: Stvarno pravo Republike Srpske, Banja Luka, 2019. Povlakić, Meliha: Transformacija stvarnog prava u BiH, Sarajevo, 2009. Gavella, N.: Osobna prava, I., Zagreb, 2000. Gavella, N.; Josipović, T.; Gliha, I.; Belaj, V.; Stipković, Z.: Stvarno pravo . I. i II. svezak, Zagreb, 2007. Josipović, T.: Zemljišnoknjižno pravo, Zagreb, 2001. Bikić, Enes; Suljević, Sefedin, Nasljedno parvo, Tešanj, 2014. Jurić, Alena, Stjecanje priraštaja u Federaciji Bosne i Hercegovine, Mostar, 2017.			
Dopunska literatura:	Gavella, N.; Ernst; H.; Belaj, V.; Jug, J.; Nikšić, S.; Gliha, I.; Josipović, T.; Radionov, N.; Marin, J.; Baretić, M.: Stvarno parvo – posebna pravna uređenja, Zagreb, 2011. Hašić, E.; Velić, L.; Nezirović, G.; Velić, I.; Tajić, H.: Praktikum za stvarna prava, Priručnik za praktičnu primjenu Zakona o stvarnim pravima Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, I. i II. dio, 2015. Simonetti, Petar, Rasprave iz stvarnog prava, Rijeka: Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2001. Gavella, N.; Belaj, Vlado: Nasljedno parvo, Zagreb, 2008. Josipović, T.: Novo nasljednopravno uređenje, Zagreb, 2003. Žuvela, M., Vlasničkopravni odnosi; Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima; Zakon o zemljišnim knjigama: prateći propisi, pravna pravila, sudska praksa, napomene, prilozi, kazala, Zagreb: Organizator, 2004. Žuvela, M.; Ružička, B.: Zakon o zemljišnim knjigama; Zemljišnoknjižni poslovnik; Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina: sudska praksa, napomene, bilješke, objašnjenja, prilozi, abecedna kazala, Zagreb, 2003. Brežanski, J. et. al.: Zemljišne knjige i odgoda povjerenja, Zagreb, 2007. Trabucchi, A.: Institutioni di diritto civile, Padova, 1989. Gottwald, Peter, BGB Sachenrecht, Muenchen: C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1998. Koziol Helmut, Bd.1 : Allgemeiner Teil, Sachenrecht, familienrecht / bearbeitet von Helmut Koziol, Grundriss des buergerlichen Rechts, Manz'sche Kurzlehrbuch – Reihe; 1, 2002.			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	OBITELJSKO PRAVO			Kod kolegija	P3COPGP13
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij Smjer građanskopravnih znanosti			Godina Studija	Prva
ECTS vrijednost boda:	7	Semestar	Prvi	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Dr. sc. Željko Galić, izv. prof.				
Kontakt sati/konzultacije:	Ponedjeljak, 11 – 13 sati				
E-mail adresa i broj telefona:	zeljko.galic@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	- Proučavanje dinamike obiteljskopравnih odnosa u suvremenim pravnim poretcima, - Razmatranje aktualnih tendencija u teorijskim pristupima i uređivanju instituta obiteljskog prava, - Praćenje procesa harmonizacije obiteljskog prava unutar Vijeća Europe i Europske unije s posebnim naglaskom na praksu Europskog suda za ljudska prava, - Stjecanje znanja i vještina za praktičnu primjenu načela, kriterija i normi unutar obiteljskog prava				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaју i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - Razumijevati i praktično primjenjivati materijalnopравna i procesnopравna načela i odredbe domaćeg obiteljskog prava, kao i osnove europskog obiteljskog prava, - interpretirati i objasniti sadržaj i svrhu procesa europeizacije obiteljskog prava, - evaluirati vrijednosne, društvene, kulturne, tradicijske i običajne pristupe pojedinim segmentima kolegija, - primijeniti važeće propisa i pravna načela pri rješavanju praktičnih problema.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Suvremene tendencije u bračnom pravu, glede važećih formi braka, uloge i značaja medijacije, problematike definiranja opsega i značaja pretpostavki za valjanost braka, pitanja suvremenih društvenih kretanja u području razvoda braka na europskom tlu, 2. Europski i svjetski trendovi na planu redefiniranja obitelji s posebnim osvrtom na posvemašnjem prihvatanju i ekstenziviranju pravne učinkovitosti izvanbračne zajednice, kao i istospolne zajednice. 3. Razmatranje jednog od temeljnih ljudskih prava - prava na osnivanje obitelji, ponaosob u svjetlu suvremenih bio-medicinskih dostignuća i umjetne oplodnje, kao i u sklopu nacionalnih, tako i međunarodnih dokumenata, ali i prakse Europskog suda za ljudska prava. 4. Posvojenje s aspekta zaštite i istinskog obiteljskopравnog zbrinjavanja djece bez adekvatne roditeljske skrbi. Osobita pozornost bi se usmjerila na probleme koje otvara međunarodno posvojenje koje je, nerijetko paravan za trgovinu djecom i dječjim organima, te na zanimljivosti prakse Europskog suda za ljudska prava (potreba pristanka izvanbračnog oca na posvojenje - da ili ne; posebnosti u niveliranju statusa lišenja poslovne sposobnosti roditelja čije se dijete prepušta na posvojenje i njegove /ne/sposobnosti davanja pristanka na posvojenje; tajnosti posvojenja, te posvojenja od strane homoseksualaca). 5. Odnosi roditelja i djece s aspekta nacionalne legislative, ali i međunarodnih dokumenata o pravima djece koja su svoj uzlet doživjela krajem 90- tih godina prošlog stoljeća pa na ovamo. Ta složena problematika najranjivijih odnosa popratila bi se i ulogom koju na tom planu imaju Vijeće Europe, ali i Europska Unija koja se obiteljsko pravnim pitanjima počela baviti stjecajem okolnosti. Naime, zbog veće pokretljivosti građana EU jačala				

	je svijest o nužnosti ujednačavanja kolizijskih odredbi u nekim obiteljskim pitanjima. 6. Značaj recentnih pravnih doseg a i regulacija na planu uzdržavanja (poglavito roditelja i djece) ali i imovinskih odnosa kako brañnih, tako i izvanbrañnih drugova.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad		Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	- pohađanje nastave i sudjelovanje u nastavnom procesu - pisanje seminarskih radova - polaganje ispita			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit			
Obvezna literatura:	- M. Alinčić, D. Hrabar, D. Jakovac-Lozić, A. Korać Graovac: Obiteljsko pravo, Narodne novine, Zagreb, 2007.; - Obiteljski zakon Federacije BiH, Službene novine FBiH, br. 35/2005, 41/2005. i 31/2014.; - M. Alinčić: Medicinska i pomognuta oplodnja i obiteljskopравни sukobi interesa, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 56, 2006., br. 4, str. 883-910; - D. Hrabar, Posredni utjecaj Vijeća Europe na Europsku uniju u svjetlu obiteljskopравnih vrijednosti, Godišnjak akademije pravnih znanosti Hrvatske, vol. X, 1/2019, str. 133-162; - D. Hrabar: Europska konvencija o ostvarivanju dječjih prava - nov prilog promicanju dječjih prava, u: N. Gavella, M. Alinčić, D. Hrabar, I. Gliha, T. Josipović, A. Korać, M. Baretić, S. Nikšić: Europsko privatno pravo, Zavod za građanskopravne znanosti i obiteljsko pravo - Poslijediplomski studij za znanstveno usavršavanje iz građanskopravnih znanosti, Zagreb, 2002., str. 329-342; - D. Jakovac-Lozić: Europska konvencija o kontaktima u svezi s djecom (2003.) i prilagodba obiteljskog zakonodavstva Federacije BiH zahtjevima Konvencije <i>de lege ferenda</i>, Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, Pravni fakulteti Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2004., str. 147-184; - D. Jakovac-Lozić; I. Vetma: Seksualna orijentacija posvojitelja i najbolji interes djeteta, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 56, 2006., br. 5, str. 1405-1442; - D. Jakovac-Lozić, "Rod" protiv "spola" – polazište na putu razaranja braka i obitelji, Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2015, str. 135-157; - N. Hlača: Ogledi o pravnom statusu fetusa, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 2 (1990), str. 231-247; - N. Hlača; P. Popović: Pravo djeteta na slobodu savjesti i vjeroispovijedi, Bogoslovska smotra, Zagreb, 79 (2009.), 2, str. 275-303; - N. Hlača, Imovina i obitelj: osnove ljudske egzistencije, Zbornik radova Šesti međunarodni znanstveni skup Dani porodičnog prava „Imovinskopravni aspekti porodičnih odnosa“, Mostar, 2018, str. 23- 33; - S. Bubić: Siromaštvo djece – uzroci i sredstva za njegovo smanjenje, Zbornik radova Treći međunarodni naučni skup Dani porodičnog prava „Pravna sredstva za smanjenje siromaštva djece“, Mostar, 2015., str. 11-32; - A. Korać Graovac; A. Čulo: Konvencija o pravima osoba s invaliditetom - novi pristup shvaćanju prava osoba s duševnim smetnjama, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 61, 2011., 1, str. 65-109; - Ž. Galić: Pravo na saznanje podrijetla i najbolji interes djeteta, Zbornik radova Drugi međunarodni naučni skup Dani porodičnog prava „Najbolji interes djeteta u zakonodavstvu i praksi“, Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, Mostar, 2014, str. 114-129; - Ž. Galić, Ususret primjeni Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zbornik radova Petnaestog međunarodnog savjetovanja Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2017, str. 421– 431.			

Dopunska literatura:	- Ž. Galić, Pravni učinci srodstva u obiteljskim odnosima, Sveučilište u Mostaru, Pravni fakultet, Mostar, 2018; - N. Bodiroga-Vukobrat; N. Hlača; D. Hrabar; D. Jakovac-Lozić; A. Korać Graovac; D. Lapaš; I. Majstorović; I. Medić Musa; B. Novak; H. Sikirić; V. Smokvina; S. Winkler; V. Žnidaršić Skubic; M. Župan: Europsko obiteljsko pravo, Narodne novine d. d., Zagreb, 2013; - Ponjavić, Zoran: Privatizacija porodice i porodičnog prava, Službeni glasnik, Beograd, 2009; - K. Boele-Woelki & T. Sverdrup: European Challenges in Contemporary Family Law, Intersentia, Antwerp, Oxford, Portland, 2008; - K. Boele-Woelki, B. Braat, I. Curry-Sumner (eds): European Family Law in Action, Intersentia, 2009; - R. J. Blauwhoff: Foundational Facts, Relative Truths (A Comparative Law Study on Children's Right to Know their Genetic Origins), Intersentia, Antwerp, Oxford, Portland, 2009; - J. Fortin: Children's Rights and the Developing Law (Third Edition), Cambridge University Press, Cambridge, New York, Madrid, 2009; - K. Boele-Woelki (ed.): Debates in Family Law around the Globe at the Dawn of the 21 st Century, Intersentia, Antwerp, Oxford, Portland, 2009; - J. Mair and E. Örüćü (eds.): Juxtaposing Legal Systems and the Principles of European Family Law on Parental Responsibilities, Intersentia, Antwerp, Oxford, Portland, 2010.
Dodatne informacije o kolegiju	

<i>Naziv kolegija</i>	GRADANSKO PRAVO II.			Kod kolegija	P3COPGP14
<i>Studijski program Ciklus</i>	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	7	<i>Semestar</i>	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni predmet smjera	<i>Preduvjeti:</i>	Gradansko pravo I.	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>				<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Marko Bevanda				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Srijeda, 10.00-12.00 sati; e-mail				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	marko.bevanda@pf.sum.ba ; + 387 36 337 185				
<i>Asistent</i>					
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
Ciljevi kolegija:	- Proširiti znanje o obveznom pravu kao posebnoj grani prava, pravnoj disciplini i dijelu sustava privatnog, građanskog prava - proširiti znanje o ugovornom obveznom pravu i odštetnom pravu; - Detaljnije proučavanje općih pojmova obveznog prava; proširenje				

	znanja o pojedinim ugovorima obveznog prava i izvanugovornim obveznopравnim odnosima. - Stjecanje znanja o obilježjima i načelima obveznog prava na području Bosne i Hercegovine u različitim povijesnim razdobljima i ključnim izazovima s kojima se danas suočava, te o ciljevima kojima teži u budućnosti. - Analizirajući pravne izvore i (domaću i stranu) sudsku praksu polaznicima omogućiti proširenje znanja o pojmu, sadržaju i obilježjima brojnih ugovornih i izvanugovornih obveznopравnih instituta. - Upoznavanje s pojedinim institutima obveznog (ugovornog i odštetnog) prava u poredbenom pravu.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	- Poznavati i dublje razumijevati pojam i mjesto obveznog prava u sustavu građanskog prava, načela obveznog prava i karakteristika obveznog prava. - Potpuno razumijevati ugovorne i izvanugovorne obvezne odnose - definirati i opisati pojedine institute obveznog prava u teoriji i pozitivnom pravu. - Dublje razumjeti specifičnosti pojedinih ugovora i posebnih slučajeva odgovornosti za štetu. - Potpuno razlikovati i objasniti pojedine pojmove i institute obveznog prava; - Objasniti temeljna obilježja obveznog prava u BiH; - Pravilno razumjeti ulogu sudske prakse i njezinog utjecaja na obvezno pravo – samostalno analizirati i rješavati praktične zadatke			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	I. OPCI DIO 1. Pojam, karakteristike, načela, izvori i sustav obveznog prava. 2. Razvoj obveznog prava – važnija povijesna razdoblja razvoja obveznog prava u Bosni i Hercegovini 3. Izjednačavanje privatnog (obveznog) prava na području Europske unije 4. Pojam i vrste obveze. 5. Instituti pojačanja obveznog prava. 6. Promjene u obveznom pravu. 7. Djelovanje ugovora. 8. Prestanak obveznog prava. II. UGOVORNI ODNOSI 1. Karakteristike i načela ugovornog prava. 2. Pojedine vrste ugovora. III. IZVANUGOVORNI ODNOSI 1. Odgovornost za štetu. Pretpostavke odgovornosti za štetu. Predugovorna odgovornost za štetu. Ugovorna i deliktna odgovornost za štetu. Subjektivna i objektivna odgovornost za štetu. Odgovornost za drugoga. Posebni slučajevi objektivne odgovornosti. Popravljanje štete. Isključenje odgovornosti. 2. Stjecanje bez osnove. 3. Poslovodstvo bez naloga 4. Javno obećanje nagrade			
Način izvođenja nastave	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci

<i>(označiti masnim tiskom)</i>	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: aktivno sudjelovanje polaznika u obliku predavanja i konzultacija.			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta <i>(označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	BEVANDA, Marko, Obveznoopravno uređenje u Bosni i Hercegovini, Mostar, 2013. BEVANDA, Marko, Odštetno pravo: objektivna deliktna odgovornost za štetu, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020. BUKOVAC PUVAČA, Maja, SLAKOPER, Zvonimir, BELANIĆ, Loris, Obvezno pravo, Posebni dio II, Izvanugovorni obvezni odnosi, Zagreb, 2015. KLARIĆ, Petar, Odštetno pravo, Zagreb, 2003. KLARIĆ, Petar, VEDRIŠ, Martin: Građansko pravo, Zagreb, 2014. VIZNER, Boris, BUKLJAŠ, Ivan: Komentar Zakona o obveznim (obligacionim) odnosima, Knjige 1. – 4., Zagreb, 1978/1980. KARANIKIĆ MIRIĆ, Marija, Objektivna odgovornost za štetu, Beograd, 2013.			
Dopunska literatura:	ALCES, Peter A., A Theory of Contract Law, Empirical Insights and Moral Psychology, Oxford, 2011. BARETIĆ, Marko, Pojam i funkcije neimovinske štete prema novom Zakonu o obveznim odnosima, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 56., Posebni broj, 2006., str. 461. – 500. BIKIĆ, Abedin, Naknada štete, Sarajevo, 2010. BUKOVAC PUVAČA, Maja, "Sive zone" izvanugovorne odgovornosti – područja moguće primjene pravila o odgovornosti na temelju krivnje i objektivne odgovornosti za štetu, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 30., br. 1., 2009., str. 221.-243. CRNIĆ, Ivica, Odštetno pravo, Zagreb, 2008. DOBBS, Dan B., The Law of Torts, St. Paul, 2000. GAVELLA, N. i dr., Europsko privatno pravo, Zagreb, Pravni fakultet u Zagrebu, Zavod za građanskopravne znanosti i obiteljsko pravo, Zagreb, 2002. GAVELLA, N. i dr., Građansko pravo i pripadnost hrvatskog pravnog poretka kontinentalnoeuropskom pravnom krugu: teorijske osnove građanskog prava; Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2005. GAVELLA, Nikola, O odnosu materijalnog i procesnog građanskog prava u parnicama – pogled sa stajališta privatnog (građanskog) prava, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 63., No. 3-4, 2013., str. 537. – 567. GORENC, Vilim: Zakon o obveznim odnosima s komentarom, Zagreb, 1998. GRBIN, Ivo, Napomene uz odredbe Zakona o obveznim odnosima o odgovornosti za štete izazvane motornim vozilom u pogonu, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 56., Posebni broj, 2006., str. 501. – 520. HENDERSON, James A., PEARSON, Richard N., SILICIANO, John A., The Torts Process, New York, 2003. JELINIĆ, Srećko, AKŠAMOVIĆ, Dubravka, Ugovorno pravo Europske unije			

	na prekretnici, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 60., No. 1, 2010., str. 203. – 254. MIŠĆENIĆ, Emilija, Europsko ugovorno pravo na putu od soft prema hard law – osvrt na opcionalno zajedničko europsko pravo prodaje (CESL), Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 33., Br. 2., 2012., str. 695. - 745. NIKŠIĆ, Saša, Pravna sredstva za pobijanje nevaljanih pravnih poslova – ostvarivanje preobražajnog prava ili konstitutivna tužba? Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 65., No. 3-4, 2015., str. 361. – 386. PERIŠIN, Tamara, Ima li Europska unija ovlast regulirati privatno (posebice ugovorno) pravo?, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 62., No. 5-6., 2012., str. 1799. – 1822. PEROVIĆ, Slobodan, Sloboda uređivanja obveznih odnosa i javni poredak, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 56., Posebni broj, 2006., str. 401. – 424. PEROVIĆ, Slobodan: Obligaciono pravo, Beograd, 1990. PETRIĆ, Silvija, Načela europskog odštetnog prava (PETL), Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, br. 10, Mostar, 2012., str. 63. - 77. PETRIĆ, Silvija, Nacrt Zajedničkog referentnog okvira za europsko privatno pravo, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 30., Br. 1., 2009., str. 473. - 513. RADOLOVIĆ, Aldo, Načelo zabrane prouzročenja štete kao (moguće) jamstvo stvarne (realne) naknade štete, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 34., Br. 1., 2013., str. 307. – 332. RADOLOVIĆ, Aldo, Pravo osobnosti u novom Zakonu o obveznim odnosima, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 27., Br. 1., 2006., str. 129. – 170. RADOLOVIĆ, Aldo, Prirodna poslovna nesposobnost kao razlog nevaljanosti pravnog posla, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 30., Br. 1., 2009., str. 187. – 220. SLAKOPER, Zvonimir, GORENC, Vilim, uz suradnju BUKOVAC PUVAČA, Maja: Obvezno pravo – opći dio: Sklapanje, promjene i prestanak ugovora, Zagreb, 2009. VODINELIĆ, V. Vladimir, Građansko pravo, Beograd, 2012. ZIMMERMANN, R., The Law of Obligations, Roman Foundations of the Civilian Tradition, Oxford, 1996.
Dodatne informacije o kolegiju	

II. SEMESTAR

Naziv kolegija	GRADANSKO PROCESNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPGP15
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	II.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15

<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni ispiti iz prvog semestra I. godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti upisani u II. semestar I. godine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Po rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Viktorija Haubrich				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Ponedjeljkom – 12:00 - 1300				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	viktorija.haubrich@pf.sum.ba , 337-183				
<i>Asistent</i>					
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	-Obrađivanje nacionalnog i europskog građanskog procesnog prava; -Detaljnije upoznavanje s institutima građanskog procesnog prava, teorijskim znanjima nacionalnog i europskog parničnog, izvanparničnog i ovršnog postupka; -Analiziranje pojedinih instituta parničnog, izvanparničnog i ovršnog postupka i stjecanje novih saznanja u sudskim postupcima; -Osposobljavanje studenata za praktičnu primjenu apstraktnih normi procesnog prava na konkretan slučaj.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	-Stjecanje općih i produbljenih znanja o sustavu parničnog pravosuđenja i najvažnijim institutima parničnog procesnog prava; -Stjecanje i razvijanje sposobnosti primjene zakonskih odredbi na probleme konkretnih slučajeva iz sudske prakse; -Razvijanje sposobnosti kritičke ocjene postojećih zakonskih rješenja u oblasti parničnog procesnog prava; -Stjecanje općih znanja o sustavu izvanparničnog i ovršnog postupka, te produbljeno upoznavanje s temeljnim institutima ovih grana prava; -Razvijanje sposobnosti primjene stečenih znanja o ovršnom i izvanparničnom postupku na praktične slučajeve razvijali, te razvijanje kritičkog odnosa prema postojećim rješenjima; -Kreirati stečenim znanjima nova pravna saznanja iz područja parničnog, izvanparničnog i ovršnog postupka u nacionalnom i europskom postupovnom pravu.				
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	I. Građansko parnično procesno pravo Izvori građanskog parničnog procesnog prava u BiH. Pravna priroda parničnog postupka O nekim načelima parničnog postupka Subjekti parničnog postupka 1. Sudovi (organizacija; nadležnost) i ostala tijela u pravosuđenju 2. Stranke (legitimacija, zastupanje; suparničarstvo; procesna intervencija) O parničnim radnjama Tužba (vrste; kumulacija zahtjeva; povlačenje; preinačenje) Tijek parničnog postupka (prethodno ispitivanje tužbe; pripremno ročište; glavna rasprava) Prekid postupka Sudske odluke 1. presude 2. rješenja Pravni lijekovi 1. redoviti pravni lijekovi				

	2. izvanredni pravni lijekovi Posebni postupci II. Izvanparnično procesno pravo Pojam izvanparničnog procesnog prava Izvori izvanparničnog procesnog prava u BiH. Načela izvanparničnog procesnog prava Subjekti izvanparničnog postupka O nekim temeljnim izvanparničnim postupcima III. Ovršno pravo Pojam ovršnoga postupka Izvori ovršnoga prava u BiH Načela ovršnoga prava Subjekti ovršnoga postupka Sredstva i predmet ovrhe Osnove za određivanje ovrhe Ovrha na pokretninama, nekretninama, potraživanjima i dionicama Pravni lijekovi u ovršnom postupku IV. Europsko građansko postupovno pravo Gračanska procesna prava zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i sloboda Europski sud za ljudska prava Gračansko postupovno pravo Europske unije Sudski sustav Europske unije			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>	Pohađanje nastave i aktivna participacija studenata u vođenju dijaloga i rasprava oko pojedinih tema			
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	Triva, S. - Dika, M., Građansko parnično procesno pravo, Zagreb, 2004. Triva, S. - Dika, M., Izvanparnično procesno pravo, Zagreb, 1988. Čalića, B. – Omanović, S., Građansko procesno pravo, Sarajevo, 2000. Dika, M., Građansko ovršno pravo, Zagreb, 2007. Haubrich, V., Pravni lijekovi u parničnome postupku, Mostar, 2020. Čizmić, J., Komentar Zakona o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2016. Van Dijk, P. – Van Hoof, G. J. H., Teorija i praksa Evropske konvencije o ljudskim pravima, Sarajevo, 2001. Rakić-Vodinelić, V. – Knežević, G., Građansko procesno pravo Europske unije, Beograd, 1998. Babić, D. - Čulinović-Herc, E. - Čapeta, T. - Eichel, F. - Garašić, J. - Goranić, I. - Grković, N. - Hau, W. - Kengyel, M. - Kunštek, E. - Lazić, V. - Martiny, D. - Meller-Hannich, C. - Rijavec, V. - Stürner, M. - Župan, M., Europsko građansko procesno pravo, Zagreb, 2013. Zakon o parničnom postupku Federacije BiH, Sl. novine FBiH, br. 53/03;			

	73/05; 19/06; 98/15. Zakon o ovršnom postupku, Sl. novine FBiH, br. 32/03; 52/03; 33/06; 39/06; 39/09; Zakon o vanparničnom postupku, Sl. novine FBiH, br. 2/98; 39/04; 73/05; Zakon o sudovima Federacije BiH, Sl. novine FBiH, br. 38/05; 22/06; 63/10; 72/10; 7/13; 52/14.
Dopunska literatura:	Čizmić, J. – Haubrich, V., Rechner, E., <i>Postupak pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine radi rješavanja spornog pravnog pitanja</i>, Zbornik Radova s međunarodne konferencije "Aktualnosti građanskog procesnog prava - nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća", Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, str. 57. - 95 Haubrich V., <i>Prorogacija međunarodne nadležnosti</i>, Zbornik radova građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, br. 7, Mostar, 2009. Haubrich, V. – Pehar, S. - Rechner, E., <i>Pravo na pravično suđenje u razumnom roku</i>, Zbornik radova s IV. Međunarodnog savjetovanja – Aktualnosti građanskog procesnog prava – nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća“, Split, 2018., str. 253. – 289. Haubrich, V. – Čizmić, J., <i>Oduzimanje i vraćanje poslovne sposobnosti, s osvrtom na imovinska prava osoba kojima se oduzima poslovna sposobnost u Federaciji Bosne i Hercegovine</i>, Šesti međunarodni naučni skup Dani porodičnog prava, "Imovinskopravni aspekti porodičnih odnosa" Pravni fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, 2018., str. 69. -100. Haubrich, V. – Huseinbegović, A., <i>Postulacijska sposobnost stranaka i punomoćnici prema odredbama parničnog postupka i članu 6. Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama</i>, Međunarodna naučna konferencija "Pravni i ekonomski aspekti procesa integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju", Pravni fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, 2013., str. 353. - 370. Haubrich, V. – Huseinbegović, A., <i>Specifičnosti medijacije u radnim sporovima</i>, Aktualnosti građanskog procesnog prava - nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća, Pravni fakultet u Splitu, 2019., str. 223. -251. Haubrich, V. – Huseinbegović, A. Rechner, E., <i>Pravo na pravično suđenje u razumnom roku s ovrtom na pravodobno i djelotvorno izvršenje sudskih odluka</i>, "Godišnjak Pravnog fakulteta Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, Tematski broj s naučne konferencije Zaštita ljudskih prava u BiH", god III., broj 3, Mostar, 2019., str.39. – 63. Haubrich, V. – Huseinbegović, A., <i>Litispencijska prema građanskom procesnom pravu Europske unije</i>, Druga međunarodna naučna konferencija "Pravni i ekonomski aspekti procesa integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju", Pravni fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, 2017., str. 9. - 29. Haubrich, V. – Huseinbegović, A., <i>Punomoćnik u parničnom postupku -de lege lata i de lege ferenda</i>, Trinaesto međunarodno savjetovanje "Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse", 2015., str. 453. – 464. Haubrich, V. – Popović, V., <i>Litispencijska i koneksni postupci prema Uredbi br. 44/2001. o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrsi odluka u građanskim i trgovačkim predmetima</i>, Jedanaesto međunarodno savjetovanje "Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse", Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, 2013., str. 358. - 368.

Haubrich, V. – Rechner, E., *Revizija prorogacije nadležnosti prema Uredbi (EU) br. 1215/2012. O nadležnosti, priznavanju i ovrši sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima*, "Revija za pravo i ekonomiju, god. 20., br. 1., Mostar, 2019.

Haubrich, V. – Šego-Marić, I., *Court settlement—the historical challenge of the Civil procedure of the Federation of Bosnia and Herzegovina*, Economic and Social Development: Book of Proceedings, 2018., str. 187-196

Haubrich, V. – Čizmić, J., - Huseinbegović, A., *Europski postupak za sporove male vrijednosti-izazovi pred bosanskohercegovačkim pravosuđem*, Šesnaesto međunarodno savjetovanje "Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse", Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, 2018., str. 28. - 56.

Haubrich, V. – Čizmić, J., - Huseinbegović, A., *Medijacija kao alternativni način rješavanja sporova*, Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, 2019., str. 111. - 145.

Haubrich, V., - Čizmić, J., - Huseinbegović, A., *Odluke revizijskog suda u svjetlu noveliranog bosanskohercegovačkog parničnog zakonodavstva*, Petnaesto međunarodno savjetovanje "Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse", 2017., str. 86. - 102.

Haubrich, V., *Delegacija i ordinacija nadležnosti u parničnom postupku*, Zbornik radova, Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, Mostar, 2014.

Haubrich, V., *Prorogacija nadležnosti u Bosanskohercegovačkom parničnom postupku*, Zbornik radova, Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, Neum, 2011.

Haubrich, V., *Izuzeće suca-pravo na neovisno i nepristrano suđenje*, "II. Međunarodno savjetovanje "Aktualnosti građanskog procesnog prava-nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća", Split, 2016.

Haubrich, V., *Odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv presude u parničnom postupku*, "Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i praven prakse, br. 14.", Mostar , 2016.

Haubrich, V., *Postupak po žalbi protiv presude u parničnom postupku*, 'Zbornik radova s III. Međunarodnog savjetovanja Aktualnosti građanskog procesnog prava, nacionalna i usporedna pravnoterorijska i praktična dostignuća", Split, 2017.

Haubrich, V., *Povreda odredbi parničnog postupka*, "Zbornik Aktualnosti građanskog procesnog prava – nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća", Split, 2015.

Haubrich, V., *Presuda zbog propuštanja u parničnom postupku*, Deseto međunarodno savjetovanje "Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse", 2012., str. 400. - 412.

Haubrich, V.-Knezović, A. – Baković, F., *Postupak po reviziji protiv presude do postupanja revizijskog suda*, "Zbornik radova Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, br. XXIV. – XXV.", Mostar, 2016.

Haubrich, Viktorija, *Prorogacija nadležnosti u parničnom postupku u pravu Europske unije*, "Mostariensia, br. 31.", Mostar, 2010.

Haubrich, V. - Šego-Marić, I., *Građanski parnični postupak u Bosni i Hercegovini od 1883. do danas*, "Zbornik radova Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, br. XXI.,Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru 2010. Str. 197. – 217.

Dodatne informacije o kolegiju	
--------------------------------	--

III. SEMESTAR

Naziv kolegija	TRGOVAČKO PRAVO				Kod kolegija	P3COPGP21
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti				Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15	
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:		
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu	
Sunositelji kolegija/nastavnici:		Prof.dr.sc. Miroslav Dzidić doc. dr. sc. Marija Vidić				
Kontakt sati/konzultacije:						
E-mail adresa i broj telefona:		miroslav.dzidic@pf.sum.ba marija.vidic@pf.sum.ba				
Asistent						
Kontakt sati/konzultacije:						
E-mail adresa i broj telefona						
Ciljevi kolegija:	- Proučavanje subjekata međunarodnog trgovačkog prava, - Razmatranje trgovačkih ugovornih odnosa, subjekata i sadržaja ugovora, - Stjecanje znanja o plaćanju u trgovačkim ugovorima i osiguranju plaćanja, te zaštiti potrošača i intelektualnom vlasništvu.					
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - samostalno koristiti propise iz oblasti trgovačkog prava, - interpretirati i objasniti sadržaj i svrhu međunarodnih trgovačkih odnosa, - primijeniti važeće propisa i pravna načela pri rješavanju praktičnih problema.					
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. 1. Opći dio (pojam i opće značajke, izvori, odnos s drugim granama prava) 2. Subjekti međunarodnog trgovačkog prava 3. Ugovori međunarodnog trgovačkog prava 4. Plaćanje u trgovačkim ugovorima 5. Instituti osiguranja plaćanja 6. Rješavanje sporova iz međunarodnih trgovačkih ugovora 7. Zaštita potrošača 8. Međunarodna zaštita intelektualnog vlasništva					
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci		
	Konzultacije	Mentorski rad		Ostalo		
	Napomene:					
Studentske obveze	- pohađanje nastave i sudjelovanje u nastavnom procesu - pisanje seminarskih radova - polaganje ispita					
Praćenje i ocjenjivanje studenta	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad		

(označiti masnim tiskom)	Usmeni ispit			
Obvezna literatura:	1. SLAKOPER, Zvonimir, KEČER, Hrvoje, LUTTENBERGER, Axel, <i>Osnove prava trgovačkih ugovora i vrijednosnih papira</i>, Mikrorad, Zagreb, 2009. 2. GORENC, Vilim, PETRIĆ, Silvija, SLAKOPER, Zvonimir, MAUROVIĆ, Ljiljana, <i>Bankovni i financijski ugovori</i>, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2007. 3. GOLDŠTAJN, Aleksandar: <i>Trgovačko ugovorno pravo – međunarodno i komparativno</i>, 4. izdanje, Zagreb, 1991. 4. GOLDŠTAJN, Aleksandar, <i>Međunarodna trgovačka arbitraža i lex mercatoria</i>, u: Goldštajn, A./Triva, S., <i>Međunarodna trgovačka arbitraža</i>, Zagreb, 1987. 5. VUKMIR, Branko, <i>Pravo međunarodnih plaćanja</i>, Pravni fakultet Zagreb, RRIF-plus d.o.o., 2007. 6. MLIKOTIN TOMIĆ, Deša, <i>Pravo međunarodne trgovine</i>, Školska knjiga Zagreb, 1999.			
Dopunska literatura:	1. Zakon o obveznim odnosima, Sl. l. SFRJ, br. 29/78, 39/85, 46/85, 57/89 i Sl. l. RBiH, br. 2/92-102, 13/93-132, 13/9 i 29/03.; 2. Zakon o zaštiti potrošača Službeni glasnik BiH broj: 25/06. 3. MARKOVIĆ, Slobodan M, POPOVIĆ, Dušan, <i>Pravo intelektualne svojine</i>, University Press, Sarajevo, 2015. 4. BUTORAC MALNAR, Vlatka, PECOTIĆ KAUFMAN, Jasminka, PETROVIĆ, Siniša, <i>Pravo tržišnog natjecanja</i>, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2013. 5. UNIDROIT PRINCIPLES OF INTERNATIONAL COMMERCIAL CONTRACTS 2016, UNIDROIT International Institute for the Unification of Private Law, dostupno na: https://www.unidroit.org/instruments/commercial-contracts/unidroit-principles-2016			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	MEĐUNARODNO PRIVATNO ARBITRAŽNO PRAVO			Kod kolegija	
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij III. Ciklus – studij Pravo			Godina studija	II.
ECTS vrijednost boda:	6	Semestar	II. (ljetni)	Broj sati po semestru (p+v+s)	15 + 0 + 0
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:	Studenti upisani u drugu (2) godinu III. Ciklusa			Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Mile Lasić				
Kontakt sati/konzultacije:	Ponedjeljak 12 – 13 h				
E-mail adresa i broj telefona:	mile.lasic@pf.sum.ba tel. 036/337-167				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Upoznati studente s teorijskim i praktičnim znanjima potrebnih za razumijevanje temeljnih kategorija arbitražnog prava kao i sa njihovom primjenom u praksi.				
Ishodi učenja (opće i specifične)	- navesti temeljne pojmove arbitražnoga prava, temeljna načela, obilježja i institute arbitraže;				

kompetencije):	- nabrojati izvore arbitražnoga prava (međunarodne i domaće) i vrste arbitraža; - objasniti arbitražni postupak; - definirati pravna sredstva protiv pravorijeka; - objasniti priznanje i ovrhu pravorijeka; - opisati sudski postupak (intervenciju) u arbitražnim stvarima; - izraditi pojedinačne pravne akte iz arbitražnoga prava (rješenje, zaključak, pravorijek); - navesti i objasniti alternativno rješavanje trgovačkih sporova (ADR postupke).			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Uvod (pojam, predmet, izvori) 2. Vrste arbitraža 3. Osnove arbitraže 4. Arbitražni sporazum 5. Osnove arbitražnog postupka 6. Ustroj i rad Vanjskotrgovačke arbitraže BiH 7. Pravna sredstva protiv pravorijeka 8. Ovrha domaćega pravorijeka 9. Priznanje i ovrha stranoga pravorijeka 10. Sudski postupak u arbitražnim stvarima 11. Međunarodno trgovačko arbitražno pravo 12. Arbitražno rješavanje međunarodnih trgovačkih sporova na osnovi DMUPZU 13. Rješavanje ulagačkih sporova iz Ugovora o poticanju i zaštiti ulaganja između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske 14. Mirenje u međunarodnim trgovačkim sporovima 15. Alternativno rješavanje međunarodnih trgovačkih sporova			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	- pohađati nastavu i sudjelovati u nastavnome procesu - pisati test			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. Lasić, Mile, <i>Arbitražno pravo</i>, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2013., str. 19.-424.; 2. Lasić, Mile, <i>Sudski postupak u arbitražnim stvarima</i>, Zbornik radova Četrnaesto međunarodno savjetovanje „Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Neum, 17. - 19. lipnja 2012., Mostar, 2016., str. 308.-322.; 3. Lasić, Mile / Szucic, Marko, <i>Nova Bečka pravila u primjeni od 1. siječnja 2018.</i>, Zbornik radova Šesnaesto međunarodno savjetovanje „Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Mostar, 22. - 23. lipnja 2018., Mostar, 2018., str. 131.-171.			
Dopunska literatura:	1. Triva, Siniša/Uzelac, Alan, <i>Hrvatsko arbitražno pravo</i>, Komentar Zakona o arbitraži i drugi izvori hrvatskog arbitražnog prava, NN, Zagreb, travanj 2007.; 2. Knežević Gašo/Pavić Vladimir, <i>Arbitraža i ADR</i>, treće izdanje, Beograd, 2010.; 3. Sajko, Krešimir, <i>Međunarodno privatno pravo</i>, Peto izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 2009., str. 292.-358.; 4. Bosnić, Petar, <i>Hrvatsko međunarodno privatno i procesno pravo</i>, Obrazloženje i komentar zakona, Knjiga II., Split, 2003., str. 88.-95.;			

	5. Trifković Miloš/Simić Milić/Trivun Veljko/Silajdžić Vedad/Mahmutćehajić Fatima, <i>Međunarodno poslovno pravo</i>, Sarajevo, 2009. (odabrana poglavlja); 6. Babić, Davor, <i>Tužba za poništaj arbitražnog pravorijeka u hrvatskoj sudskoj praksi</i>, Zbornik radova Dvanaesto međunarodno savjetovanje „Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Mostar, 2014.; 7. Pravilnik o spoljnotrgovinskoj arbitraži pri Privrednoj komori Republike Srpske iz 2017. https://komorars.ba/poslovno-okruzenje/arbitraza/ 8. Pravilnik o ustrojstvu i Pravilnik o postupku Jadransko-jonske arbitraže iz 2002. (www.forumaic.org; Bilten Posebno izdanje Jadransko-jonske arbitraže); 9. Pravni izvori (relevantni zakoni i konvencije).
Dodatne informacije o kolegiju	Pohađanje nastave: Pohađanje nastave je obvezno. Dopušteno je 20% izostanaka i njih nije potrebno opravdati. Na završetku nastave studentu se u indeks daje potpis predmetnog nastavnika.

Naziv kolegija	MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPGP23
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	III.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:	Studenti upisani u drugu (2) godinu III. Ciklusa			Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Tomislav Borić				
Kontakt sati/konzultacije:	tomislav.boric@uni-graz.at				
E-mail adresa i broj telefona:					
Asistent	-				
Kontakt sati/konzultacije:	-				
E-mail adresa i broj telefona	-				
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznati studente s teorijskim i praktičnim znanjima potrebnih za razumijevanje temeljnih instituta međunarodnog privatnog prava – ugovorni statut, kao i sa njihovom primjenom u praksi.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati/moći: - navesti temeljne pojmove i obilježja ugovornog statuta u međunarodnom privatnom pravu; - objasniti prekogranične/međunarodne privatnopravne odnose s EU obilježjem koji se odnose na ugovorne odnose; - nabrojati međunarodne, europske i nacionalne izvore prava koji se odnose na ugovorni statut u mpp-u; - definirati ugovorni statut u mpp-u; - objasniti primarno i supsidijarno mjerodavno pravo, te ostala mjerodavna prava za pojedina pitanja iz ugovora;				

	- izraditi pojedinačne pravne akte iz ugovornog statuta međunarodnog privatnog prava (rješenje, zaključak, tužba, odgovor na tužbu i dr.); - rješavati praktične pravne probleme iz ugovornog statuta u mpp-u.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	UGOVORNI STATUT 1. Autonomija stranaka kao primarno mjerodavno pravo za ugovore 2. Supsidijarno mjerodavno pravo (objektivne poveznice – točke vezivanja) 3. Ostala mjerodavna prava za pojedina pitanja iz ugovora 4. Ugovorni statut u bosanskohercegovačkom mpp 5. Ugovorni statut u europskom mpp i utjecaj na bh-a pravo <i>de lege ferenda</i> 6. Europsko međunarodno privatno pravo			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	- pohađati nastavu i sudjelovati u nastavnome procesu; - pisati test.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskoga parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu mjerodavnog za ugovorne obveze (URim I). 2. Bouček, Vilim, <i>Europsko međunarodno privatno pravo u eurointegracijskom procesu i harmonizacija hrvatskog međunarodnog privatnog prava</i>, Zagreb, 2009., str. 1. – 87.; 3. Bosnić, Petar, <i>Hrvatsko međunarodno privatno pravo</i>, Knjiga I, Split, 1999., str. 103. - 117.; 4. Sajko, Krešimir, <i>Međunarodno privatno pravo</i>, V. izdanje, Zagreb, 2009., str. 101. - 103.; 145. - 155.; 413. - 427. i 589. – 596.;			
Dopunska literatura:	1. Babić, Davor/Christa Jessel Holst, <i>Međunarodno privatno pravo</i> zbirka unutarnjih, europskih i međunarodnih propisa, NN, Zagreb, 2011.; 2. Muminović, Edin, <i>Međunarodno privatno pravo</i>, Sarajevo, 2006., str. 215. - 245.; 3. Sajko/Sikirić/Bouček/Babić/Tepeš, <i>Izvori hrvatskog i europskog mpp</i>, Zagreb, 2001., str. 288.-303.; 4. Varadi Tibor/Bordaš, Bernadet/Knežević, Gašo/Pavić, Vladimir, <i>Međunarodno privatno pravo</i>, osmo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Beograd, 2007.			
Dodatne informacije o kolegiju	Pohađanje nastave: Pohađanje nastave je obvezno. Dopušteno je 20% izostanaka i njih nije potrebno opravdati. Na završetku nastave studentu se u indeks daje potpis predmetnog nastavnika.			

Naziv kolegija	PRAVO DRUŠTAVA			Kod kolegija	P3COPGP24
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	8	Semestar	IV.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Sunositelji kolegija/nastavnici:		Prof.dr.sc. Miroslav Dzidić Doc.dr.sc. Nikolina Maleta			
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:		nikolina.maleta@pf.sum.ba			
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	- Proučavanje društava osoba i društava kapitala, - Obrađivanje temeljnih odrednica korporativnog upravljanja, međunarodnog stečaja i prava konkurencije, - - Praćenje procesa harmonizacije europskog prava društava i stjecanje znanja o osnovnim oblicima supranacionalnih gospodarskih subjekata				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - samostalno koristiti propise iz oblasti prava društava, - interpretirati i objasniti osnovne karakteristike supranacionalnih oblika gospodarskih subjekata, - interpretirati i objasniti sadržaj i svrhu procesa europeizacije prava društava - primijeniti važeće propisa i pravna načela pri rješavanju praktičnih problema.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Opći dio (pojam i opće značajke, izvori, odnos s drugim granama prava) 2. Društva osoba (karakteristike; društvo s neograničenom solidarnom odgovornošću, komanditno društvo, komanditno društvo na dionice) 3. Društva kapitala (karakteristike; dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću) 4. Korporativno upravljanje, modeli korporativnog upravljanja 5. Preuzimanje dioničkih društava 6. Posebna gospodarska društva i organizacije 7. Pravo konkurencije 8. Europsko pravo društava				
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad		Ostalo	
	Napomene:				
Studentske obveze	- pohađanje nastave i sudjelovanje u nastavnom procesu - pisanje seminarskih radova - polaganje ispita				
Praćenje i ocjenjivanje studenta	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad	

(označiti masnim tiskom)	Usmeni ispit			
Obvezna literatura:	1. DŽIDIĆ, Miroslav, Gospodarska društva, pravni položaj gospodarskih subjekata, Sveučilište u Mostaru Pravni fakultet, Mostar, 2010. 2. HORAK, Hana –DUMANČIĆ, Kosjenka – PECOTIĆ KAUFMAN, Jasminka: Uvod u europsko pravo društava, Školska knjiga Zagreb, 2010. 3. TIPURIĆ, Darko, Korporativno upravljanje, Sinergija, 2008. 4. HORAK, Hana –DUMANČIĆ, Kosjenka – ŠAFRANKO, Zvonimir: Sloboda poslovnog nastana trgovačkih društava u pravu Europske unije, Sveučilište u Zagrebu Ekonomski fakultet, 2013.			
Dopunska literatura:	1. BARBIĆ, Jakša, Pravo društava, Knjiga prva, Opći dio, Organizator, Zagreb, 2008. 2. BARBIĆ, Jakša, Pravo društava, Knjiga druga, Društva kapitala, Organizator, Zagreb, 2000. 3. BARBIĆ, Jakša, Pravo društava, Knjiga treća, Društva osoba, Organizator, Zagreb, 2002. 4. TIPURIĆ, Darko, Nadzorni odbor i korporativno upravljanje, Sinergija, 2006. 5. DŽIDIĆ, Miroslav, Pravni položaj i prava članova dioničkih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zbornik radova Prvog međunarodnog savjetovanja „Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“ br.1, Mostar 2003. str. 279.-303. 2. 6. DŽIDIĆ, Miroslav, Preuzimanje dioničkih društava u zakonodavstvu i praksi Bosne i Hercegovine, Zbornik radova Četvrtog međunarodnog savjetovanja „Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Mostar, 2006., str. 211.-232. 7. DŽIDIĆ, Miroslav, Kvaliteta korporativnog upravljanja u dioničkim društvima, Zbornik radova Sedmog međunarodnog savjetovanja „Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Mostar, 2007., str. 239.-277. 8. DŽIDIĆ, Miroslav, MALETA, Nikolina, VIDIĆ, Marija: Struktura korporativnog upravljanja u Bosni i Hercegovini, Pravna riječ, Časopis za pravnu teoriju i praksu, broj 24/2010, godina VII, Udruženje pravika Republike Srpske, (ISSN 1840-0272), Banja Luka, 2010., str. 615. – 634.			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	PRAVO OSIGURANJA			Kod kolegija	P3COPGP25
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	7	<i>Semestar</i>	IV.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Doc. dr. sc. Nikolina Maleta				
Kontakt sati/konzultacije:					

<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	nikolina.maleta@pf.sum.ba			
<i>Asistent</i>				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>				
Ciljevi kolegija:	- Upoznavanje strukture propisa iz područja osiguranja imovine i osoba, - Ugovor o osiguranju, njegov sadržaj te prava i obveza stranaka, - Vrste osiguranja, - Statusno pravo osiguranja, - Upravljanje rizicima u osiguranju, - Nadzor djelatnosti osiguranja, - Europsko pravo osiguranja			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: - samostalno koristiti propise iz oblasti prava osiguranja, - interpretirati i objasniti osnovne karakteristike pojedinih vrsta osiguranja, - analizirati ugovore o osiguranju, - drediti subjekte tržišta osiguranja i njihovu organizaciju, - interpretirati i objasniti sadržaj i svrhu procesa europeizacije prava osiguranja, - primijeniti specijalistička teorijska znanja u simuliranim slučajevima iz prakse.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Uvod (osnovni pojmovi) 2. Pravo osiguranja (pojam, kodifikacija) 3. Ugovor o osiguranju (pojam, obveznoppravna obilježja, pravna narav, pravna vrela) 4. Osiguranje imovine 5. Osiguranje od odgovornosti 6. Osiguranje osoba 7. Obvezna osiguranja 8. Reosiguranje 9. Statusno pravo osiguranja 10. Osiguranje u prometu 11. Osiguranje u EU			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad		Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	- pohađanje nastave i sudjelovanje u nastavnom procesu - pisanje seminarskih radova - polaganje ispita			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit			
Obvezna literatura:	1. DŽIDIĆ, Miroslav, ĆURKOVIĆ, Marijan: Pravo osiguranja, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar 2017. 2. KEGLEVIĆ, Ana: Ugovorno pravo osiguranja, Školska knjiga, Zagreb 2016. 3. Smjernica 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solvency II)			

Dopunska literatura:	1. BOLANČA, Dragan: Pravo osiguranja Republike Hrvatske, Pravni fakultet Split, 2017. 2. PAVIĆ, Drago: Ugovorno pravo osiguranja (komentar zakonskih odredaba), Zagreb, 2009. 3. RADIONOV, Nikoleta – ČAPETA, Tamara – MARIN, Jasenko – BULUM, Božena – KUMPAN, Ana –POPOVIĆ, Nikola – SAVIĆ, Iva: Europsko prometno pravo, Pravni fakultet, Zagreb, 2011. 4. ĆURKOVIĆ, Marijan: Obvezna osiguranja u prometu, Zagreb, 2010. Dopunska literatura: 5. ŠULEJIĆ, Predrag: Pravo osiguranja, Beograd, 2005. 6. DŽIDIĆ, Miroslav, MALETA, Nikolina: Vođenje poslova i nadzor u društvima za osiguranje, Zbornik radova Petnaestog međunarodnog savjetovanja „Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Mostar, 2017., str.. 259. - 274. 7. MALETA, Nikolina: Societas Europaea kao oblik društava za (re)osiguranje, Zbornik radova Trinaestog međunarodnog savjetovanja „Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Mostar, 2015., str.. 473. - 488. 8. Dragan Bolanča: Ugovor o osiguranju u novom hrvatskom Zakonu o obveznim odnosima iz 2005. godine, «Pravna riječ», Banja Luka, br. 24, 2010., str. 105. – 111.
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	MIRNO RJEŠAVANJE SPOROVA U MEĐUNARODNOM PRAVU			Kod kolegija	P3COPMP25
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	7	Semestar	IV	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni – IV. semestar	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof.dr.sc. Vesna Barić - Punda				
Kontakt sati/konzultacije:	Prema rasporedu				
E-mail adresa i broj telefona:	vesna.baric.punda@pravst.hr				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Stjecanje općih i posebnih znanja o diplomatskim i sudskim načinima mirnog rješavanja sporova				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odsluša i položi ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • steći znanja o načinima mirnog rješavanja sporova; • kritički procijeniti prednosti i nedostatke pojedinih načina rješavanja sporova; • analizirati ulogu međunarodnih organizacija u postupcima mirnog rješavanja sporova te • razumjeti procedure u praksi rješavanja sporova.				
Sadržaj	Općenito o međunarodnim sporovima. Uloga i domašaj međunarodnog prava				

silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	u mirnom rješavanju sporova. Pravni i politički (nepravni) sporovi. Gledišta znanstvenika. Obveze država po općem međunarodnom pravu. Pregled sredstava i načina za mirno rješavanje sporova. Diplomatska sredstva: izravni pregovori, dobre usluge i posredovanje. Institucionalizirana - formalizirana sredstva: istraga (anketa) i mirenje (koncilijacija). Prednosti i nedostaci. Sredstva koja dovode do obvezujuće presude: arbitraža i rješavanje spora pred nekim stalnim međunarodnim sudskim tijelom. Izravnjanje. Arbitraža. Arbitražna tijela. Osnova arbitraže. Mjerodavna pravila za presuđivanje spora. Predmet spora. Arbitražni postupak. Presuda. Međunarodni sud u Den Haagu i ostali stalni sudski organi. Statut i poslovnik Međunarodnog suda u Den Haagu. Analiza nekih sudskih i arbitražnih presuda. Sporovi iz područja međunarodnog prava mora podnesenih Međunarodnom sudu. Sustav rješavanja sporova u Konvenciji UN-a o pravu mora (1982.). Sporovi o tumačenju ili u primjeni Konvencije. Sporovi o djelatnostima u Zoni. Forumi za obvezno rješavanje sporova. Sudski organi. Međunarodni tribunal za pravo mora. Statut i poslovnik Međunarodnog tribunala za pravo mora. Arbitražni sud. Poseban arbitražni sud. Mirenje. Rješavanje sporova u krilu međunarodnih organizacija. Mirno rješavanje sporova u krilu Ujedinjenih naroda. Rješavanje sporova u suvremenim europskim dokumentima. Međunarodno pravosuđe u perspektivi. Prevladavanje sukoba u suvremenome svijetu.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	V. Đ. Degan, Međunarodno pravo, Zagreb, 2011. J.Andrassy, Međunarodno pravosuđe, Zagreb 1948. J. Andrassy, B. Bakotić, M. Seršić, B. Vukas, Međunarodno pravo 3, Zagreb,2006. V.Đ. Degan, O sukobima u suvremenom svijetu i načinima njihova prevladavanja, Naše teme, 1989, Zagreb, br. 5. str. 959-973. V.Đ. Degan, Intervencija u postupku pred Međunarodnim sudom, ZPRF 1984, str. 17-37. V. Barić Punda, D. Rudolf ml, Rješavanje sporova u međunarodnom pravu mora - dokumenti, mišljenja znanstvenika, sudska praksa, komentari, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2007, 393 str. V. Barić Punda, O mirenju u međunarodnom pravu, Zbornik PF u Splitu 1991. V. Barić Punda, Interpretation and Evaluation of the Opinions of the Arbitration (Badinter) Commission in the International Legal Doctrine of Croatia and SR Yugoslavia, u: Transformation des Rechts in Ost und West, Festschrift für Prof. Dr.Herwig Roggemann zum 70.Geburtstag, Berlin, 2005, pp.313-325.			

	BARIĆ PUNDA V, Mirno rješavanje sporova u suvremenim europskim dokumentima, Adrias, Zbornik radova Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 12, 2005, Split- Zagreb, str.53-64. M.N. Shaw, International Law, Fifth edition, Cambridge, 2003.
<i>Dopunska literatura:</i>	
	J.H.W.Verzijl, International Law in Historical Perspective, Vol. V, Leyden 1976. B. Shifman, The Permanent Court of Arbitration: An Overwiev, u: The Hague:Legal Capital of the World, ed. By Krieken, McKay, Hague, 2005. V.Đ. Degan, O takozvanim političkim sredstvima rješavanja međunarodnih sporova, JRMP 1978. V.Đ. Degan, Domašaj i autoritet presedana u praksi Međunarodnog suda, ZPFZ 1972. V. Đ. Degan, Razgraničenja morskih prostora u međunarodnoj sudskoj i arbitražnoj praksi, Uporedno pomorsko pravo, Zagreb, br. 141-144, 1994. V. Đ. Degan, Mirno rješavanje sporova u krilu regionalnih sporazuma, JRMP 1969, br. 2, str. 215-232. B. Sambrailo, Presuda Međunarodnog suda o razgraničenju nekih dijelova kontinentalnog šelfa u Sjevernom moru (SR Njemačka c/a Danska i Holandija), Pomorski zbornik, 8, Rijeka, 1970. V. Barić Punda, Arbitraža kot sredstvo mirnega reševanja sporov v Konvenciji ZN o pomorskem mednarodnem pravu, Pravnik, Ljubljana, 50, 1995, 6-8, str. 385-396. Z. Bradić, Međunarodni sud za pravo mora, ZPFZ 2004, br.6, str.1113-1157.
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>	

RADNOUPRAVNI SMJER
NASTAVNI PLAN

PRVI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPRU11	<i>Metodologija društvenih i pravnih znanosti</i>	15	8	prof. dr. sc. Vesna Kazazić
P3COPRU12	<i>Ustavno pravo</i>	15	7	prof. dr. sc. Zvonko Miljko
P3COPRU13	<i>Individualno radno pravo</i>	15	7	prof. dr. sc. Željko Mirjanić
P3COPRU14	<i>Kolektivno radno pravo</i>	15	8	prof. dr. sc. Ivo Rozić
	UKUPNO	30 bodova		

DRUGI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPRU15	<i>Upravno pravo- opći dio</i>	15	10	prof. dr. sc. Snježana Pehar
P3CSRRU1	<i>Znanstveno-istraživački seminarski rad</i>		<i>20 ECTS bodova</i>	
	UKUPNO		30 bodova	

TREĆI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPRU21	<i>Socijalno pravo</i>	15	10	prof. dr. sc. Ivo Rozić
P3COPRU22	<i>Upravno procesno pravo</i>	15	10	prof. dr. sc. Snježana Pehar
P3COPRU23	<i>Upravno pravo Europske unije</i>	15	10	prof. dr. sc. Dario Đerđa
	UKUPNO	30 bodova		

ČETVRTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA	PREDMET	SATI	ECTS BODOVI	NOSITELJ KOLEGIJA
P3COPRU24	<i>Službeničko pravo</i>	15	8	prof. dr. sc. Senad Jašarević
P3COPRU25	<i>Europsko radno i socijalno pravo</i>	15	7	prof. dr. sc. Senad Jašarević
P3CORRU2	<i>Objavljen rad</i>		<i>15 ECTS bodova</i>	
	UKUPNO	30 bodova		

PETI I ŠESTI SEMESTAR:

ŠIFRA PREDMETA P3CDDRU3	<i>Izrada i obrana doktorske disertacije</i>	<i>60 ECTS bodova</i>
	UKUPNO	60 bodova

RADNOUPRAVNI SMJER
NASTAVNI PROGRAM

I. SEMESTAR

Naziv kolegija	METODOLOGIJA DRUŠTVENIH I PRAVNIH ZNANOSTI			Kod kolegija	P3COPGP11
Studijski program Ciklus	Doktorski studij			Godina studija	I.
ECTS vrijednost boda:	8	Semestar	I	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Okt. -.nov. 8+7
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Vesna Kazazić				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	vesna.kazazic@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Metodologija pravnih i društvenih znanosti predstavlja osnovnu i uvodnu pravnu i društvenu nauku koja služi kao osnov za izučavanje ostalih pravnih nauka na doktorskom studiju.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći steći osnovna znanja iz oblasti Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti što im omogućuje adekvatno izučavanje ostalih pravnih disciplina i bavljenje naučno - istraživačkim radom u okviru studija trećeg ciklusa.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	-Uvod. Pojam Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti. Naziv i karakter ovih znanstvenih disciplina. Predmet i metod. Odnos Metodologije pravnih i Metodologije društvenih znanosti prema drugim znanstvenim disciplinama i njihov istorijski razvoj. -Pojam i vrste metoda saznanja prava. -Filozofski metodi saznanja prava. Pojam filozofije i filozofije prava. Predmet filozofije prava. Vrste filozofskih metoda saznanja prava. -Znanstveni metodi saznanja prava: pojam i vrste znanstvenih metoda saznanja prava. -Samostalni znanstveni metodi saznanja prava. Realni metodi i pravo. Sociološki metod i pravo. Problem politikološkog metoda. -Idealni metodi (idealne pojave, idealni metodi, pravo kao idealna pojava). -Dogmatički metod. Normativni metod. -Nesamostalni znanstveni metodi saznanja prava (istorijskopравни metod, uporednopravni metod). -Tehnički metodi prava. Pojam pravne tehnike. -Metodi stvaranja prava. Stvaranje prava opštim pravnim normama u obliku pojedinačnih. Stvaranje prava neposredno opštim normama. -Metodi primjene prava. Pojam primjene prava i njenih metoda. Metodi				

	primjene opšte norme na konkretan slučaj. Ostvarivanje norme ponašanjem subjekata. -Naučno saznanje, jezik nauke, postupak istraživanja, vrste istraživanja, faze istraživanja, definisanje istraživanja, pravila definisanja, hipoteze, klasifikacije, naučno objašnjenje, metodi iskustvenog ispitivanja.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>				
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	1.Radomir. D. Lukić, Metodologija prava, Beograd, 1995 2.V. Miličić, Metodologija prava - Nomotehnika, Zagreb, 1998 3.N.Visković, Osnove metodologije prava, predavanje na postdiplomskom studiju Pravo mora, PF, Split, 1980 4.H. Kelzen, O granicama između pravničke i sociološke metode, u knjizi Opšta teorija prava i države, Beograd, 1998 5.M. Pečujlić - V. Milić, Metodologija društvenih nauka, Beograd, 2000			
<i>Dopunska literatura:</i>	1.S.K. Vračar, Preispitivanje pravne metodologije, Beograd, 1994 2.N.Visković, Jezik prava, Zagreb, 1989 3.S.M.Bлагоjević, Metodologija prava, Beograd, 1997 4.E. Dirkem, Pravila sociološke metode, Beograd, 1963 M.Koen - E.Vojgel, Uvod u logiku i naučni metod, Beograd, 1965 5.V.Miličić, Opća teorija prava i države, Zagreb, 1999 6.N.Visković, Teorija države i prava, Zagreb, 2001 7.S.Savić, Pojam prava kao normativnog poretka - Prilog kritici Kelzenove normativne doktrine, Banjaluka, 1995.			
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>				

<i>Naziv kolegija</i>	USTAVNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPRU12
<i>Studijski program Ciklus</i>	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	7	Semestar	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	Preduvjeti	:	Usporedni uvjeti:	
<i>Pristup kolegiju:</i>				Vrijeme održavanja	

		nastave:		
Nositelj kolegija/nastavnik:		Prof. dr. sc. Zvonko Miljko		
Kontakt sati/konzultacije:		Sat vremena iza predavanja		
E-mail adresa i broj telefona:		zvonko.miljko@pf.sum.ba		
Asistent				
Kontakt sati/konzultacije:				
E-mail adresa i broj telefona				
Ciljevi kolegija:	Polaznici trebaju dobiti opći uvid u temeljne institute ustavnopravne materije. Posebna pozornost će se dati proučavanju i razumijevanju državnih funkcija i kriterijima njihovog razlikovanja, s naglaskom na upravnu funkciju državne vlasti koju u formalnom smislu obilježava donošenje upravnih akata, od strane upravnih tijela i po upravnom postupku, dok se u materijalnom smislu sastoji u primjeni općih propisa na konkretne slučajeve. Uvidom u ustavnu i zakonsku regulaciju državne uprave u Bosni i Hercegovini, polaznici će steći sposobnost razumijevanja i obrazlaganja načina obavljanja poslova uprave i zbiljskog funkcioniranja sustava organizacije vlasti.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Poznavati temeljne institute ustavnopravne materije. Razumjeti državne funkcije i kriterije njihovog razlikovanja, Definirati upravnu funkciju državne vlasti koju u formalnom smislu obilježava donošenje upravnih akata, od strane upravnih tijela i po upravnom postupku, dok se u materijalnom smislu sastoji u primjeni općih propisa na konkretne slučajeve. Poznavati ustavnu i zakonsku regulaciju državne uprave u Bosni i Hercegovini, Obavljanja poslove uprave i razumjeti zbiljsko funkcioniranje sustava organizacije vlasti.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	13. Temeljna pitanja ustavnog prava 14. Temeljna pitanja ustrojstva državne vlasti 15. Državne funkcije 16. Razlikovanje državnih funkcija 17. Upravna funkcija državne vlasti 18. Državna uprava u Bosni i Hercegovini			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni i zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Pohađanje nastave, seminarski rad.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Branko Smerdel, Smiljko Sokol, Ustavno pravo, Zagreb, 2009.			

	Zvonko Miljko, Ustavno uređenje Bosne i Hercegovine, Zagreb 2006. Ustav Bosne i Hercegovine Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07, 24/08) Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/07, 103/09) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09)
Dopunska literatura:	Snježana Pehar, Upravni spor, Mostar, 2013.
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	INDIVIDUALNO RADNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPRU13
Studijski program	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	7	Semestar	I.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Željko Mirjanić				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	zeljko.mirjanic@pf.unibl.org 00387 065 512 347				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: • stjecanje produbljenih znanja i vještina i osposobljavanje studenata za visoko stručan rad • osposobiti studente za provođenje rezultata znanstvenih istraživanja u praksi, • razvijanje vještina za istraživanje i znanstvenu obradu u oblasti individualnog radnog prava				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: kompetencije: • tumačiti i primjenjivati pravna pravila na osnovi produbljenih znanja o individualnom radnom pravu, razvijenih akademskih vještina i praktičnih sposobnosti • voditi argumentiranu znanstvenu i stručnu raspravu i analitički porediti teorijske stavove • obavljati samostalan istraživački rad u individualnom radnom pravu				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Pojam, predmet, metode radnog prava i odnos sa drugim granama prava, Subjekti individualnog radnog prava, Individualni radno-pravni odnos (pojam i elementi); Načela radnog prava (slobode rada, jednakosti u zapošljavanju i na radu), Izvori individualnog radnog prava, Mjesto i značaj individualnog radnog prava u sistemu prava, Zasnivanje radnog odnosa, Ugovor o radu, Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu, Zarada, naknada zarade				

	i druga primanja, Radno vrijeme, odmori i odsustva, Stručno usavršavanje i napredovanje, Disciplinska i materijalna odgovornost, Prestanak radnog odnosa, Zaštita prava iz radnog odnosa.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>				
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
<i>Obvezna literatura:</i>	• Željko Mirjanić, Individualni radni odnosi, Pravni fakultet Univerziteta u Banja Luci (2004) • Sead Dedić, Jasminka Gradašćević-Sijerčić, Radno pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu (2005) • Anton Ravnić; Osnove radnog prava; Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (2004), str. 98-116; 130-158; 207-252; 279-302; 459-549; 580-626; 646-652 • Zakonska regulativa			
<i>Dopunska literatura:</i>	Željko Potočnjak, Ivana Grgurev, Andrea Grgić (urednici); Perspektive antidiskriminacijskog prava; Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (2014), str. 1-48; 133-151; 153-196			
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>				

<i>Naziv kolegija</i>	KOLEKTIVNO RADNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPRU14
<i>Studijski program Ciklus</i>	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8	Semestar	1	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	Preduvjeti		Usporedni uvjeti:	
<i>Pristup kolegiju:</i>				Vrijeme održavanja nastave:	
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Prof. dr. sc. Ivo Rozić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Srijeda 10 -12 h				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ivo.rozic@pf.sum.ba				
<i>Asistent</i>	/				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	/				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	/				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Cilj je osposobljavanja za znanstveni i stručno-praktični rad u domenu				

	kolektivnog radnog prava u svim područjima i na svim nivoima (socijalnih partnera, sindikata, udruga poslodavaca, pravosuđu, odvjetništvu, institucijama, i državnim organima); Razvijanje sposobnosti polaznika za konstatno samostalno stručno usavršavanje i znanstveni rad.			
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Poznavat će kolektivno radno pravo u materijalnom smislu, a u praktičnom dijelu biti će osposobljeni za kolektivno pregovaranje kao i za pisanje kolektivnih ugovora.			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Povijesni nastanak kolektivnih ugovora o radu s posebnim osvrtom na društveno - gospodarski i političko institucionalni okvir, razvojne faze Kolektivnih ugovora o radu, gospodarsko-socijalni okviri i pretpostavke kolektivnih ugovora, kolektivni ugovori o radu u tržišnom gospodarstvu, utjecaj kolektivnih ugovora na zaposlenost odnosno na nezaposlenost, političko-institucionalni okvir nastanka kolektivnih ugovora, razvoj kolektivnog ugovora u zemljama bivše Jugoslavije, mjesto i uloga kolektivnih ugovora u sustavu radnog prava, pojam, oblik i sadržaj kolektivnih ugovora, vrste i pravna snaga kolektivnih ugovora, obavještanje na koga se kolektivni ugovor odnosi i širenje primjenjivosti, subjekti kolektivnog ugovora, pravna priroda kolektivnih ugovora o radu i njihov učinak, ugovorne teorije, pravna priroda oktroiranog (proširenog) kolektivnog ugovora, uloga i značaj kolektivnih ugovora u pojedinim razvijenim državama (Usporedno pravo), kolektivni ugovori u Hrvatskoj, kolektivni ugovori u Bosni Hercegovini, međusobni odnos kolektivnih ugovora o radu, sukobi nadležnosti (conflits de competence), sukobi reglementacija (conflits de reglementations), odnos kolektivnih naspram individualnih ugovora o radu, pojam i vrste kolektivnih radnih sporova, pojam kolektivnog radnog spora, vrste kolektivnih radnih sporova, pravni kolektivni radni sporovi, interesni kolektivni radni sporovi, kolektivni radni spor u privatnom i javnom sektoru, kolektivni radni spor u privatnom sektoru, kolektivni radni spor u javnom sektoru, kolektivni radni sporovi različitog nivoa, kolektivni radni spor kod poslodavca, granski kolektivni radni spor, nacionalni kolektivni radni spor, transnacionalni i Europski kolektivni radni spor, sui generis kolektivni radni spor, sredstva za rješavanje kolektivnih radnih sporova, sredstva mirnog rješavanja kolektivnih radnih sporova, rješavanja kolektivnih radnih sporova kolektivnom industrijskom akcijom, sredstva (načini) za rješavanje kolektivnih radnih sporova u Hrvatskoj, sredstva (načini) za rješavanje kolektivnih radnih sporova u Bosni i Hercegovini.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: aktivno sudjelovanje polaznika u obliku predavanja i konzultacija.			

Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohadanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	I.Rozić, Kolektivno radno pravo, „JP NIO Službeni list BiH“, Sarajevo 2013.			
Dopunska literatura:	Casale Giuseppe, Collective bargaining and the Law in Central and Eastern Europe: Some Comparative Issues; ILO Central and Eastern European Team Budapest, 1997. Casale Giuseppe, "Social Dialogue in Central and Eastern Europe; ILO Central and Eastern European Budapest, 1999. Casale Giuseppe, Uputstvo za Međunarodne radne standarde o industrijskim odnosima, International Labour office, Geneve, 1998. Casale Giuseppe, «Tripartizam i Socijalni dijalog: Zbirka Eseja», International Labour Office, Geneve, 2002. Dedić, Sead - Gradašćević - Sijerčić, Jasminka, Radno pravo, drugo novelirano i proširenom izdanje, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2005 Dika, Mihajlo - Potočnjak; Željko, Arbitražno rješavanje radnih sporova, Informator, Zagreb, br., 4381, 1996. Dika, M., Eraković, A., Gotovac, V., Horvat, I., Marinković - Drača, D., Miletić, E., Potočnjak, Ž., Hren-Rulic, S., Ruždjak, M., «Zasnivanje i prestanak radnog odnosa» i Rješavanje radnih sporova», Narodne Novine, Zagreb, 2004. Jašarević, S., Kolektivni ugovori, I i II deo, Evropsko zakonodavstvo, Institut za međunarodnu politiku i privredu, Beograd, 2003. Jašarević, S., Pravni i faktički okviri kolektivnog pregovaranja u Srbiji, URPIS Srbije, Beograd, 2005. Jevtić, M., Pravo na kolektivno pregovaranje u i kolektivna akcija u EU, Beograd, 2004 Lubarda, B.A., "Evropsko Radno Pravo", CID, Podgorica, 2004. Potočnjak, Željko, Pravo na štrajk, Pravni fakultet u Zagrebu, Zagreb, 1992.			
Dodatne informacije o kolegiju				

II. SEMESTAR

Naziv kolegija	UPRAVNO PRAVO - OPĆI DIO			Kod kolegija	P3COPRU15
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	I.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	II.	Broj sati po semestru	15

				(p+v+s)	
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof.dr.sc. Snježana Pehar				
Kontakt sati/konzultacije:	Prema rasporedu				
E-mail adresa i broj telefona:	snjezana.pehar@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznati studente sa temeljnim upravnopravnim institutima.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • Definirati temeljne institute upravnog prava (npr. upravni akt, javna služba, upravnopravni odnos, itd) • Opisati upravni akt i njegove bitne karakteristike • Imenovati sastavne dijelove upravnog akta • Analizirati posljedice nezakonitog upravnog akta (npr. ukidanje, poništavanje i oglašavanje ništavim) i podzakonskog općenormativnog akta • Primijeniti samostalno zakone iz područja upravnog prava u praksi				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Pojam uprave u teoriji upravnog prava (organizacijsko i funkcionalno gledište); pojam uprave zakonodavstvu (domaćem i usporednom) ;pojam javne službe i javnih ovlasti; pojam koncesije i koncesionirane javne službe;pojam, vrste i osnovna načela djelovanja ustanova u bosanskohercegovačkom pravu, upravnopravni odnos, nastanak i prestanak te razlikovanje upravnopravnog i građanskopravnog odnosa; slobodna (diskrecijska) ocjena – objekt i predmet diskrecijske ocjene, te kontrola akata u kojima je sadržana diskrecijska ocjena; načelo zakonitosti u djelovanju uprave i najčešći slučajevi nezakonitosti; izvori upravnog prava, nastanak i razvoj upravnog prava kroz usporednu metodu, odnos upravnog prava prema drugim pravnim granama, podzakonski općenormativni akti – vrste, ratifikacija podzakonskih općenormativnih akata i kontrola njihove ustavnosti i zakonitosti; kontrola nad upravom – subjekti kontrole, predmet kontrole, nositelji kontrole i kontrolne ovlasti; odgovornost za štetu nastalu građanima i pravnim osobama djelovanjem uprave; državljanstvo, izvlaštenje, javno dobro, upravni akt- pojam i bitna obilježja, vrste upravnih akata, forma i sadržaj upravnog akta, dodaci upravnom aktu, vremensko djelovanje upravnog akta, konačnost, pravomoćnost i izvršnost upravnog akta; pogrešni upravni akti; konkretni upravni akti izvan upravnog akta				
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	
	Napomene:				
Studentske obveze	Studenti imaju obvezu redovito pohađati nastavu i interaktivno pojedinačno i u timovima sudjelovati u nastavi i diskusijama na kojima će se analizirati praktični primjeri vezani za primjenu osnovnih instituta ovog pravnog područja.				
Praćenje i ocjenjivanje studenta	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad	

(označiti masnim tiskom)	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Borković, I.: Upravno pravo, 7. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2002. Zakon o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 35/05) Zakon o državljanstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 92/05) Zakon o izvlaštenju Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 70/07)			
Dopunska literatura:	Adamovich, L. K. – Funk, B. C.: Allgemeines Verwaltungsrecht, Dritte Auflage, Wien, 1987 Aviani, D.: Diskrecijska ocjena u upravnom pravu nekih europskih država i Europske unije, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 35/49-50, 1998., str. 177-196. Aviani, D.: Praktikum upravnog prava Republike Hrvatske, Split, 2002 Babac, B.: Upravno pravo, Odabrana poglavlja iz teorije i praxisa, Osijek, 2004. Borković, I.: Kontrola državne uprave od strane predstavničkih tijela, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, br. X, 1973., str. 83-97. Borković, I.: Pojam upravnog akta u francuskoj teoriji upravnog prava, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 51 (3-4), 2001., str. 517-533. Craig, P. P., Administrative law , 5th ed.London : Thomson, 2003. Dedić, S.: Upravno pravo Bosne i Hercegovine, Bihać/Sarajevo, 2001 Faber, H.: Verwaltungsrecht, Tübingen, 1992 Ivančević, V.: Institucije upravnog prava, Zagreb, 1983. M. Kamarić- I. Festić: Upravno pravo, Sarajevo, 2009. Krijan, P.: Pojam upravnog akta, Informator br. 5010 od 13. 3. 2002.godine Krijan, P.: Elementi upravnog akta, Informator br. 5011 od 16. 3. 2002. godine. Schmidt, R.: Allgemeines Verwaltungsrecht, Grasberg bei Bremen, 2002 Wade,W.. et. al. ,Administrative law, Oxford 2004.			
Dodatne informacije o kolegiju	Nastava se izvodi u obliku predavanja, seminara, grupnih diskusija i individualnog rada sa studentima na konzultacijama. Provjera znanja vrši se putem ocjene angažmana studenata, rezultata grupnih diskusija te usmenog ispita			

III. SEMESTAR

Naziv kolegija	SOCIJALNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPRU21
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	3	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof.dr.sc. Ivo Rozić				

Kontakt sati/konzultacije:	Srijeda 10-12 h			
E-mail adresa i broj telefona:	ivo.rozic@pf.sum.ba			
Asistent	/			
Kontakt sati/konzultacije:	/			
E-mail adresa i broj telefona	/			
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Cilj je osposobljavanja za znanstveni i stručno-praktični rad u domenu socijalnog prava u svim područjima i na svim razinama (u pravosuđu, odvjetništvu, institucijama socijalnog osiguranja, ustanovama socijalne zaštite i državnim organima).			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odsluša i položi ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Imati sposobnosti za konstanto samostalno stručno usavršavanje i znanstveni rad u području Socijalnog prava. Također, polaznici će steći sposobnost razumijevanja i obrazlaganja načina obavljanja poslova u području Socijalnog prava.			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Uvod – pojam, cilj, definicija, predmet, elementi, značaj, metod socijalnog prava; 2. Odnos socijalnog prava sa drugim granama prava, 3. Izvori socijalnog prava; 4. Načela socijalnog prava; 5. Razvoj socijalnog prava; 6. Socijalna sigurnost i socijalna država; 7. Socijalno-ekonomska prava u međunarodnim izvorima; 8. Socijalno-ekonomska prava u BiH; 9. Socijalna politika; 10. Socijalno osiguranje; 11. Zdravstvena zaštita; 12. Zapošljavanje i prava nezaposlenih; 13. Socijalno staranje (socijalna pomoć); 14. Posebna zaštita djece i obitelji; 15. Socijalna zaštita branitelja, vojnih invalida i žrtava oružanih sukoba			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: aktivno sudjelovanje polaznika u obliku predavanja i konzultacija.			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Senad Jašarević, Socijalno pravo, Pravni fakultet u Novom Sadu, 2013.			
Dopunska literatura:	S. Dedić, <i>Socijalno pravo</i> , Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2005. Ž. Mirjanić i S. Savić, <i>Socijalno pravo sa osnovama prava</i> , Banjaluka, 2003. B. Šunderić, <i>Socijalno pravo</i> , Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2009. V. Jelčić, <i>Socijalno pravo u SFRJ, Knjiga 1. Socijalno osiguranje</i> , Informator, Zagreb, 1988, J. Munćan. <i>Socijalno pravo</i> , Pravni fakultet, Novi Sad, 1999. Aktuelni stručni tekstovi iz domaćeg i uporednog prava			
Dodatne informacije o kolegiju				

Naziv kolegija	UPRAVNO PROCESNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPRU22
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	druga
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	Treći semestar	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof.dr.sc. Snježana Pehar				
Kontakt sati/konzultacije:	Prema rasporedu				
E-mail adresa i broj telefona:	snjezana.pehar@pf.sum.ba				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: upoznati studente sa temeljnim upravnopravnim institutima, upravnim aktom, načinom pokretanja i vođenja upravnog postupka i upravnog spora, te pravnim sredstvima zaštite građana od nezakonitog djelovanja uprave u upravnom postupku i u upravnom sporu.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • Definirati temeljne institute upravnog postupka i upravnog spora (npr. osnovna načela upravnog postupka, stranke u upravnom postupku i upravnom sporu, itd) • Opisati i diskutirati tijek upravnog postupka i upravnog spora • Imenovati dopuštene pravne lijekove u upravnom postupku i upravnom sporu • Analizirati posljedice nezakonitog upravnog akta (npr. ukidanje, poništavanje i oglašavanje ništavim) • Izraditi pojedinačne pravne akte koje uprava donosi i druge pisane podneske (npr., rješenje, zaključak, žalba, tužba itd) • Primijeniti samostalno zakone iz područja upravnog prava u praksi				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Pojam i vrste upravnog postupka; osnovna načela upravnog postupka; različiti putovi formiranja upravnog procesnog prava: legifikacija (Austrija, Njemačka, SAD) i sudskom praksom (Francuska, Engleska); kodifikacija upravnog procesnog prava - suvremeno stanje i perspektive; stranke u upravnom postupku; skraćeni i posebni ispitni postupak; donošenje rješenja; pravni lijekovi (redovni i izvanredni) protiv nezakonitih upravnih akata; izvršenje upravnih akata; pojam i vrste upravnih sporova; organizacijski oblici sudske kontrole nad upravom; osnovna obilježja sudskog nadzora djelovanja uprave u Francuskoj , Austriji, Njemačkoj; Hrvatskoj, državama common law-a (SAD, Engleska); stranke u upravnom sporu; tijek upravnog spora; obveznost sudskih odluka; pravni lijekovi u upravnom sporu				
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	
	Napomene:				
Studentske obveze	Studenti imaju obvezu redovito pohađati nastavu i interaktivno pojedinačno i u timovima sudjelovati u nastavi i diskusijama na kojima će se analizirati				

	praktični primjeri vezani za primjenu osnovnih instituta ovog pravnog područja.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	Borković, I.: Upravno pravo, 7. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2002. Pehar, S.: Upravni spor, Mostar, 2013. Koprić, I.: Administrative Procedures on the Territory of Former Yugoslavia, paper prepared for Sigma Regional Workshop for Senior Officials and Administrative Judges from the CARDS Region on "Public Administration Reform and EU Integration", Budva, Montenegro, 4 - 6 December 2005. Vidi: Sigma website: http://www.sigmaweb.org/ Zakon o upravnom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09) Zakon o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine F BiH", broj 2/98 i 48/99) Zakon o općem upravnom postupku Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 13/02, 87/07 i 50/10) Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10) Zakon o upravnim sporovima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine F BiH", broj 9/05) Zakon o upravnim sporovima Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 109/05 i 63/11) Zakon o upravnim sporovima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BD BiH", broj 4/00 i 1/01)			
Dopunska literatura:	Borković, I.: Kontrola uprave putem redovnih sudova (tzv. Angloamerički sistem kontrole), Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, br. XV, 1978., str. 13-25. Borković, I.: Upravno sudovanje i upravni spor u Hrvatskoj u vremenu od 1990. do danas, Zbornik odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, Zagreb, 2003. Breban, G.: Administrativno pravo Francuske, Beograd – Podgorica, 2002. Dedić, S.: Upravno procesno pravo, Bihać/Sarajevo, 2001. Dupelj, Ž.: Šutnja uprave, Pravo i porezi, broj 6/2002., str. 27-33. Derđa, D.- Šikić, M.: Komentar Zakona o upravnim sporovima, Novi informator, Zagreb, 2012. Festić, I.: Opšti pogled na sudsku kontrolu uprave u nordijskim zemljama, u Uprava, vlast, zakonitost, Sarajevo, 2004., str. 217-227. Krbek, I.: Upravno pravo FNRJ, I knjiga, Beograd, 1955. Krbek, I.: O upravnom sporu, Hrestomatija upravnog prava, Društveno veleučilište u Zagrebu, Pravni fakultet u Zagrebu, Zagreb, 2003, str. 229-250. Krijan, P.: Upravni postupak i upravni spor, Mostar, 1998. Krijan, P.: Komentar Zakona o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine sa sudskom praksom, Sarajevo, 2002. Krijan, P.: Komentar Zakona o upravnim sporovima Federacije Bosne i Hercegovine sa sudskom praksom, Sarajevo, 2001. Leggatt, A.: Report of the Review of Tribunals, 2001, www.tribunals-			

	review.org.uk/leggatt <i>Marceau, L.:</i> Le Conseil d'Etat et la fonction consultative, R.F.D.A., 1992. <i>Medvedović, D.:</i> Upravno sudstvo u Hrvatskoj – prilog za povijesni pregled, Zbornik odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, Zagreb, 2002., str. 1-35. <i>Pehar, S.:</i> Razlozi zbog kojih se upravni akt može pobijati u upravnom sporu, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god.45, 1/2008., str. 101-129. <i>Pehar, S.:</i> Francuski model sudske kontrole nad upravom, Zbornik radova Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, br. XXI., 2010., str. 95-109. <i>Pobrić, N.:</i> Tužba u upravnom sporu – instrument sudske kontrole uprave, Pristup pravdi u Bosni i Hercegovini – besplatna pravna pomoć, Mostar, 2011., str. 108-126. <i>Rivero, J.-Waline, J.:</i> Droit administratif, Paris, 1994. <i>Todorović, Lj.- Hadžimusić, M. :</i> Upravni sporovi , Sarajevo, 2005 <i>Šikić, M.:</i> Pravo na suđenje u razumnom roku u postupcima pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 1/2009., str. 333-372. <i>Schwarze, J.:</i> European Administrative Law, Sweet and Maxwell, London, 1992. <i>Vedel, G. – Delvolvé, P.:</i> Droit administratif, Paris, 1992
Dodatne informacije o kolegiju	Nastava se izvodi u obliku predavanja, seminara, grupnih diskusija i individualnog rada sa studentima na konzultacijama. Provjera znanja vrši se putem ocjene angažmana studenata, rezultata grupnih diskusija te usmenog ispita.

Naziv kolegija	UPRAVNO PRAVO EUROPSKE UNIJE			Kod kolegija	P3COUPRU23
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	10	Semestar	3.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:	obvezni			Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Dario Đerđa				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	damir.aviani@gmail.com 0038598-9839366				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Od studenta se očekuje da stekne specijalistička, teorijska i praktična znanja o pravnim institutima upravnog prava EU, o standardima funkcioniranja institucija EU, posebno u tzv. izvršnom odnosno upravnom aspektu, o njihovim kompleksnim vezama s nacionalnim upravama, o procesima				

	promjene nacionalne uprave kao posljedica europske integracije. Studenti stječu kompetencije nužne za sudjelovanje u prilagodbama bosansko-hercegovačke uprave europskim standardima.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Ovladavanje specijalističkim, teorijskim i praktičnim znanjima o pravnim institutima upravnog prava EU, o standardima funkcioniranja institucija EU, posebno u tzv. izvršnom odnosno upravnom aspektu, o njihovim kompleksnim vezama s nacionalnim upravama, o procesima promjene nacionalne uprave kao posljedica europske integracije. <i>Stjeanje kompetencija nužnih za sudjelovanje u prilagodbama hrvatske uprave europskim pravnim standardima.</i>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	I. Uvod (Pojam, razvoj, izvori i područja primjene upravnog prava EU, Odnos upravnog prava EU i nacionalnih prava država članica EU i država kandidata za prijem u EU) II. Pojam i ustrojstvo uprave EU (organizacijska struktura, poslovi, horizontalna i vertikalna diferencijacija) III. Temeljna načela djelovanja uprave EU (zakonitosti, jednakosti i zabrane diskriminacije, proporcionalnosti, pravne sigurnosti, zaštite legitimnih očekivanja) IV. Primjena prava EU u pojedinačnim slučajevima i konkretnim pravnim situacijama (Pojam i vrste konkretnih pravnih akata EU, Stupanje na snagu, Nezakonitost pojedinačnih pravnih akata i njihovo anuliranje, Pravomoćnost, Diskrecijska ocjena) V. Upravni postupak u EU (Razvoj pravila postupanja putem prakse Europskog suda pravde, Načelo „dobre“ i „loše uprave“, Pravo pristupa informacijama i pravo biti saslušan, Načelo „brižljivog“ vođenja postupka) VI. Izvanugovorna odgovornost EU za štetu VII. Građanski status u EU (Državljanstvo, sloboda kretanja, prava stranaca, Dostupnost informacija i zaštita osobnih podataka u EU) VIII. Javni ugovori (ugovor o javnoj navavi robe, javnih radova ili javnih usluga, koncesije za javne radove ili javne usluge, javno-privatno partnerstvo) VIII. Sudska zaštita pojedinačnih prava povrijeđenih aktima upravne vlasti u EU (sustav pravne zaštite u Europskoj uniji; uloga Europskog suda pravde kao upravnog suda; opća europska načela zaštite prava u upravnom sporu; službenički sporovi; sporovi za zaštitu prava pred Europskim sudom povrijeđenih aktima države članice Unije; sporovi za zaštitu prava pred Europskim sudom povrijeđenih aktima tijela Unije)			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	☒ predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice			
	☒ mentorski rad			
		Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Studenti trebaju prisustvovati svim oblicima nastave. Studenti trebaju tijekom nastave pripremiti esej. Studenti trebaju izaći na usmeni ispit			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej

Obvezna literatura:	1. Derđa, Dario, <i>Osnove upravnog prava Europske unije</i>, Rijeka, Pravni fakultet u Rijeci, 2012 2. Aviani, D., <i>Diskrecijska ocjena u upravnom pravu nekih europskih država i Europske unije</i>, Split, „Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu“, god. 35 (49-50), 3. Aviani, D., <i>Tržišno djelovanje javnopravnih tijela i javni ugovori prema pravnoj stečevini Europske zajednice</i>, „Zbornik radova: Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2007., str. 169 – 187. 4. Aviani, D., <i>Sudska zaštita u postupku dodjele javnih ugovora – harmonizacija hrvatskog prava s <i>acquis communautaire</i></i>, „Zbornik radova hrvatsko-francuskog pravnog simpozija“, knjiga I, 2007., str. 225 – 244. 5. Aviani, D., Derđa, D., <i>Europska regulacija gospodarskih službi od općeg interesa</i>, „Zbornik radova Šestog međunarodnog savjetovanja Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, Neum, 20.-22. lipnja 2008. godine“, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2008. str. 141-149.
Dopunska literatura:	1. Schwarze, J., <i>European Administrative Law</i>, London, Sweet and Maxwell, 1992. ili 2006. 2. Auby, J.-B - Dutheil de la Rochère, J., <i>Droit Administratif Européen</i>, Brylant, 2007. 3. Fromont, M., <i>Droit administratif des États européens</i>, Presses Universitaires de France, 2006. 5. Chiti, Mario P.: <i>Toward a common European administrative law?</i>, „Iusef“, No. 21 (1996), p. 11-23. (Bibliothèque de la Cour de justice des Communautés européennes) 6. Massot, J., <i>Le nouvel office de juge administratif au 21ème siècle (Nova uloga upravnog suca u 21. stoljeću)</i>, „Zbornik radova hrvatsko-francuskog pravnog simpozija“, knjiga I, 2007., str. 85 – 94. 8. Lilić, S., <i>Upravno pravo Evropske unije</i>, članak u Zborniku radova: <i>Pravo Evropske unije</i>, Beograd, 1996., str.189-205. 9. Nehl, H.P., <i>Principles of Administrative Procedure in EC Law</i>, Oxford, 1999. 10. Korah, <i>The Rights of the Defence in Administrative Proceedings under Community Law</i>, „Current Legal Problems“, 1980, 73 . 11. Bačić, P., <i>Novi instrumenti zaštite temeljnih prava u Europskoj uniji</i>, „Zbornik radova: Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2007., str. 353 – 364. 13. Dijk, P. van, Hoof, G.J.H. van i dr., <i>Teorija i praksa Evropske konvencije o ljudskim pravima</i>, Müller, Sarajevo, 2001. 14. Aviani, D., <i>Pojam i izvori upravnog prava Europske unije</i>, „Zbornik radova Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru“, XV., Mostar, 2002., str. 231-246. 15. Aviani, D., <i>Ombudsman Europske unije</i>; „Zbornik radova Sveučilišta u Šibeniku“, br. 1-2/ 2009. 16. Britvić, B., <i>Zaštita subjektivnih prava u postupku pred upravnim tijelima</i>, Magistarski rad, Pravni fakultet u Zagrebu, Zagreb, 2003. 17. Aviani, D., <i>Upravno pravo u Europskoj uniji</i>, Bilješke s predavanja, Mostar, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru: poslijediplomski studij Europsko pravo, 2004.
Dodatne informacije o	

kolegiju	
-----------------	--

IV. SEMESTAR

Naziv kolegija	SLUŽBENIČKO PRAVO			Kod kolegija	P3COPRU24
Studijski program Ciklus	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	8	Semestar	IV.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:	Obvezni	Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:		Prof. dr sc. Senad Jašarević			
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:		s.jasarevic@pf.uns.ac.rs +3817760373			
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznavanje sa osnovama službeničkog prava i radnopravnim položajem državnih službenika u modernom okruženju.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Polaznici će ovladati općim teorijskim znanjima o radnim odnosima i pravima, te sličnostima i razlikama statusa državnih službenika u odnosu na druge zaposlenike. Steći će i posebna znanja o svim specifičnostima državne službe i službenika. Ovladat će hijerarhijom pravnih vrela, akata i normi. Također, općom radno – pravnom metodologijom i metodama službeničkoga prava.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Pojam, predmet i metode Službeničkog prava. Nastanak, razvitak i specifičnosti. Odnos sl. prava i drugih srodnih disciplina: radnog i socijalnog, upravnog, ustavnog, kaznenog. Pravna vrela – unutarnja i međunarodna. Pravni akti i njihova hijerarhija. Vrste akata. Pojam i vrste javnih službenika. Zasnivanje službeničkog odnosa: način zasnivanja i zakonski uvjeti. Individualna i kolektivna prava državnih službenika i njihove specifičnosti. Službenički status i instituti. Obrazovanje. Obveze (dužnosti) i prava službenika. Promicanje (napredovanje),ocjenjivanje i premještanje. Odgovornost i vrste odgovornosti. Lakše i teže povrede radnih dužnosti. Mjere: postupak, izricanje i vrste. Prestanak službe: oblici i razlozi. Namještenici: pojam, status, prava i odgovornosti.				
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	
	Napomene:				

Studentske obveze	Pohađanje predavanja predmetnog nastavnika, izrada seminarskih radova po potrebi, izrada stručnih i znanstvenih tekstova. Polaganje usmenog ispita.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	- Alessi R.: Diritto amministrativo italiano, Milano, 1958 - Abdel Hadi M. : Le public face a l administration, Paris, 1968. - Auby Jean Marie: Droit Administratif Special, Paris, 1966. - Baltić – Despotović, Osnovi radnog prava, Beograd, 1976. - Brajić, Radno pravo, Beograd 1980. - Borković Ivo, Službeničko pravo, Informator, Tagreb, 1999. - Borković Ivo, Upravno pravo, Zagreb, 1997. - Dedić S. Gradašćević- Sijerčić J. Radno pravo, Sarajevo 2005. - Prof. dr Milan Vlatković Prof. dr Radoje Brković Doc. dr Bojan Urdarević, <i>Službeničko pravo</i>, Beograd 2013, Dosije studio (odgovarajući delovi), - Zorica Vukašinović Radojčić, <i>Evropski službenički sistemi</i>, Kriminalističko-policijska akademija, Beograd, 2013 (str. 1-27, 29-43, 169-185) - Željko Potočnjak, <i>Radni odnosi državnih službenika</i>, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2013 (str. 11-28) - Sanja S. Sremčev, <i>Kodeksi profesionalnog i etičkog ponašanja kao izvor radnog prava</i>, doktorska disertacija, Pravni fakultet, Univerzitet u Beogradu, 2015 (str. 66, 117). - S. Čović, D. Juras, D. Vučkov, <i>Neka pitanja u regulaciji radnopravnog statusa državnih službenika</i>, Zbornik Pravnog fakulteta sveučilišta u Rijeci, 2015 (str. 645-653) - Sead Dedić, <i>Osnovna načela djelovanja državnih službenika u kontekstu međunarodnih standard s područja službeničkog prava</i>, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, 2012 (str. 121-134) - Jasminka Gradašćević-Sijerčić, <i>Zaštita prava iz radnih odnosa uposlenika u institucijama BiH</i>, Sveske za javno pravo, Centar za javno pravo, Sarajevo, br. 22, 2015 (str. 18-26) - Mehmed Hadžić, <i>Prijem državnih službenika u institucijama BiH</i>, Sveske za javno pravo, Centar za javno pravo, Sarajevo, br. 22, 2015 (str. 27-36)			
Dopunska literatura:	Dodatak: - Konvencija br.151 - O zaštiti prava na organiziranje i postupcima za utvrđivanje uvjeta zapošljavanja u javnim službama, 1978. - Evropski kodeks dobre uprave – 2001. - Etički kodeks za državne službenike u FBiH Sl. novine FBiH br. 27/14 - Recommendation No. R (2000) 10 of the Committee of Ministers to Member states on codes of conduct for public officials, Committee of Ministers at its 106th Session on 11 May 2000. - Recommendation CM/Rec(2007)7 of the Committee of Ministers to member states on good administration - Jolanta Palidauskaitė, Codes of Conduct for Public Servants in Eastern and Central European Countries: Comparative Perspective, OECD, godina objavljivanja nije navedena, https://www.oecd.org/mena/governance/35521438.pdf (izvodi) - Ustavi: Ustav BiH, Ustav FBiH, Ustav RS, Ustav RH i dr.			

	- Zakoni: - Zakon o radu F BiH; - Zakon o radu u institucijama BiH; - Zakon o državnoj službi u institucijama BiH, - Pod zakonski akti: pravilnici, Instrukcije, kodeksi, naputci, odluke i drugi pod zakonski akti kojima je reguliran položaj državnih službenika u BiH.
Dodatne informacije o kolegiju	

Naziv kolegija	EUROPSKO RADNO I SOCIJALNO PRAVO			Kod kolegija	P3COPRU25
Studijski program	Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti			Godina Studija	II.
ECTS vrijednost boda:	7	Semestar	IV.	Broj sati po semestru (p+v+s)	15
Status kolegija:		Preduvjeti:		Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:				Vrijeme održavanja nastave:	
Nositelj kolegija/nastavnik:	Prof. dr. sc. Senad Jašarević				
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona:	s.jasarevic@pf.uns.ac.rs +3817760373				
Asistent					
Kontakt sati/konzultacije:					
E-mail adresa i broj telefona					
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Cilj je osposobljavanja za znanstveni i stručni rad u domenu europskog radnog i socijalnog prava; Razvijanje sposobnosti polaznika za konstantno samostalno stručno usavršavanje i znanstveni rad.				
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Da samostalno obavljaju naučni i stručni rad u domenu europskog radnog i socijalnog prava, te da rade na harmonizaciji nacionalnog prava sa pravom EU.				
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Nadležnost EU u području radnog i socijalnog prava i ciljevi socijalne politike EU 2. Europsko radno pravo – izvori, odnos EU prema pravima drugih integracija i organizacija, specifičnosti 3. Povijest, organizacija i konkretni izvori prava EU 4. Područja radnog i socijalnog prava koje je uredila EU i izvori prava za pojedina područja 5. Sloboda kretanja radne snage u EU 1. Jednak tretman zaposlenih u EU 2. Zaštita pojedinih kategorija u EU od diskriminacije 3. Jednak tretman muškaraca i žena u EU 4. Regulativa o jednakom plaćanju u EU 5. Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu u EU 6. Zaštita zaposlenih u slučaju tranfera poduzeća u EU 7. Informiranje, konzultiranje i participacija zaposlenih u pravu EU 8. Kolektivno pregovaranje na nivou EU 9. Zaštita osobnih podataka u EU				
Način izvođenja nastave	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	

(označiti masnim tiskom)	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Obvezna literatura:	1. P. Jovanović, <i>Radno pravo</i>, Pravni fakultet u Novom Sadu, 2013, str. 110-126. 2. P. Jovanović, <i>Radno pravo u procesima stabilizacije i pridruživanja Evropskoj Uniji</i>, Radno i socijalno pravo, Beograd, 2005, br. 1-6, str. 11-25. 3. B. Lubarda, <i>Evropsko radno pravo</i>, CID, Podgorica, 2004 (odgovarajući delovi). 4. P. Jovanović, <i>Načelo jednake plaćenosti za isti rad u međunarodnim, regionalnim i nacionalnim aktima</i>, Radno i socijalno pravo, Beograd, 2003, br. 4-7, str. 23-31 5. S. Jašarević, <i>Radno pravo Evropske Unije</i>, Vodič kroz pravo Evropske unije, urednik Blagoje S. Babić, Beograd, Institut za međunarodnu politiku i privredu, Pravni fakultet Univerzitete u Beogradu, Beograd, 2009, str. 91-98. 6. G. Obradović, M. Jevtić, <i>Značajni aspekti radnog prava Evropske unije</i>, Freidrich Ebert Stiftung, Beograd, 2008, str. 5-19. 7. S. Jašarević, <i>Zaštita jednakosti zaposlenih u pravu Evropske unije</i>, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu, Novi Sad, 2010, br. 3, str. 257-273. 8. S. Jašarević, <i>Ravnopravnost polova u oblasti radnih odnosa u dokumentima EU</i>, Pravni život, Beograd, br. 11, 2011, tom 3, str. 777-787. 9. B. Lubarda, <i>Savet zaposlenih – domaće, uporedno i evropsko pravo</i>, Radno i socijalno, Udruženje za radno pravo i socijalno osiguranje Srbije, 2005, str. 35-37, 51-56. S. Jašarević, odabrani delovi iz stručnih tekstova: <i>Harmonizacija radnog prava Srbije sa pravom EU – u svetlu iskustava Mađarske i drugih zemalja u tranziciji</i>, Tematski zbornik Pravnog fakulteta u Novom Sadu – Harmonizacija srpskog i mađarskog prava sa pravom EU, 2013; <i>Usklađenost regulative Srbije o zaštiti na radu sa standardima MOR i EU</i>, Radno i socijalno pravo, Udruženje za radno pravo i socijalno osiguranje Srbije i Intermex, Beograd, 2007, br. 1, str. 276; <i>Zaštita ličnih podataka u srpskom i evropskom pravu</i>, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu, Novi Sad, 2009, br. 2, str. 293; <i>Participacija prema pravnim standardima MOR, EU i Srbije</i>, Radno i socijalno pravo, Udruženje za radno pravo i socijalno osiguranje Srbije, Beograd, 2009, br. 1, str. 165.			
Dopunska literatura:	Aktualne monografije i stručni tekstovi iz područja radnog i socijalnog prava EU Izvori: dokumenti EU			
Dodatne informacije o kolegiju				